

Újfehértó Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS)

Egyeztetési változat – 2023. május

ÚJFEHÉRTÓ VÁROS
INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA (ITS)
2023

Felülvizsgálat

Készítette:
MEGAKOM Tanácsadó Iroda

Megbízó:
Újfehértó Város Önkormányzata

Egyeztetési változat – 2023. május

www.megakom.hu

TARTALOMJEGYZÉK

1	BEVEZETÉS	5
2	HELYZETELEMZÉS ÖSSZEFOGLALÁSA	6
2.1	Városi szintű helyzetelemzés összefoglalása	6
2.2	A városrészi szintű helyzetelemzés összefoglalása	13
3	KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI	16
3.1	Jövőkép és átfogó célok	16
3.1.1	Jövőkép	16
3.1.2	A település átfogó fejlesztését szolgáló célok	18
3.2	A stratégiai fejlesztési célok meghatározása	19
3.2.1	Városi szintű tematikus célok	19
3.2.2	Városrészi szintű területi célok	23
3.3	A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása	27
4	A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK	30
4.1	Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklásával	30
4.2	Az egyes akcióterületeken megvalósítandó fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása 31	
4.2.1	Élhető város akcióterület	31
4.2.2	Szociális akcióterület	34
4.2.3	Gazdaságfejlesztési akcióterület	34
4.3	Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések és ezek illeszkedése a stratégia céljaihoz	35
4.4	A tervezett fejlesztések illeszkedése a stratégia céljaihoz	37
4.5	A fejlesztések ütemezése	39
4.6	A fejlesztések összehangolt, vázlatos pénzügyi terve	41
5	ANTISZEGREGÁCIÓS PROGRAM	49
5.1	A település szegregátumainak és szegregáció által veszélyeztetett területeinek bemutatása	49
5.2	Antiszegregációs intézkedési terv	50
5.2.1	A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések	50
5.2.2	A tervezett fejlesztések szegregációs hatásainak kivédésére hozott intézkedések	51
5.2.3	A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések	52
6	A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	54
6.1	Külső összefüggések	54

6.1.1	Területfejlesztési tervdokumentumokkal való összhang	54
6.1.2	Illeszkedés a településfejlesztési koncepcióhoz, településrendezési eszközökhöz	57
6.1.3	Az önkormányzat Gazdasági Programjával való összhang.....	59
6.1.4	A Települési Környezetvédelmi Programmal, Helyi Klímastratégiával és más környezetvédelmi tervekkel való összhang	59
6.1.5	Illeszkedés az önkormányzat egyéb dokumentumaihoz	61
6.2	A stratégia belső összefüggései	61
6.2.1	A célok és a helyzetértékelésben bemutatott problémák kapcsolata	61
6.2.2	A célok logikai összefüggései.....	63
6.2.3	A stratégia megvalósíthatósága	64
6.2.4	A célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatása	65
7	A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI	66
8	A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMONKÖVETÉSE	69
8.1	A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek	69
8.2	Az ITS megvalósításának szervezeti keretei	71
8.3	Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok	73
8.4	A partnerség biztosítása az ITS készítése és megvalósítása során	74
8.5	Monitoring rendszer	76
8.5.1	Az ITS intézkedéseikhez kapcsolódó output és eredményindikátorok meghatározása	76
8.5.2	A monitoring rendszer működtetési mechanizmusának meghatározása.....	83

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra:	Újfehértó népességének változása (2000-2021)	6
2. ábra:	Újfehértó népmozgalmi adatai (2000-2021)	7
3. ábra:	Az Újfehértón működő társas vállalkozások létszámkategória szerint, db, 2020.....	9
4. ábra	Lakónépesség számának megoszlása Újfehértó egyes városrészeiben, %.....	14
5. ábra	A lakosság korcsoportos megoszlásának aránya a városrészekben	14
6. ábra	Újfehértó városrészeinek főbb munkaerőpiaci mutatói	15
7. ábra	Újfehértó jövőképe	17
8. ábra:	Újfehértó fejlesztésének átfogó céljai	18
9. ábra:	Tematikus célok	19
10. ábra:	Területi célok	24
11. ábra:	Újfehértó városfejlesztési célrendszere	29
12. ábra	Újfehértó településfejlesztési koncepciójának célrendszere, 2018	57
13. ábra	Az ITS megvalósításának három szintje.....	71

14. ábra A dokumentáció folyamata a partnerség során	75
15. ábra A monitoring folyamatának összefoglalása.....	83

TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

---

1. táblázat Összefoglaló SWOT elemzés.....	10
2. táblázat Városrészek funkciói.....	15
3. táblázat A városrészi célok hozzájárulása a középtávú tematikus célok megvalósulásához	28
4. táblázat A városközponti akcióterületen tervezett tevékenységek.....	32
5. táblázat A szociális akcióterületen tervezett tevékenységek	34
6. táblázat A gazdaságfejlesztési akcióterületen tervezett tevékenységek.....	35
7. táblázat A akcióterületeken kívül tervezett tevékenységek	35
8. táblázat A fejlesztési projektjavaslatok és a középtávú városi célok kapcsolata	37
9. táblázat A megvalósítás indikatív ütemterve	39
10. táblázat A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz 1–3. és 6. prioritás intézkedéseinek területi forrásallokációja, milliárd Ft	41
11. táblázat: A tervezett fejlesztések összefoglalása és vázlatos pénzügyi terve.....	43
12. táblázat Az EU szakpolitikai célkitűzések és az ITS célok kapcsolata	54
13. táblázat A vármegyei stratégiai célok és az ITS kapcsolata	56
14. táblázat Az ITS és a településfejlesztési koncepció összhangja	58
15. táblázat A célok és a helyzetértékelés fontosabb megállapításai közötti összefüggések.....	61
16. táblázat Kockázatelemzés	66
17. táblázat A városrehabilitációban résztvevő szervezetek feladatai és kompetenciái	72
18. táblázat A városi szintű átfogó és tematikus célkitűzések indikátorai.....	78
19. táblázat A városrészi szintű célkitűzések indikátorai.....	79
20. táblázat Projektszintű indikátorok	81

TÉRKÉPJEGYZÉK

---

1. térkép Újfehértó városrészei	13
2. térkép Újfehértó akcióterületei	31
3. térkép Újfehértó szegregátuma és szegregációval veszélyeztetett területe.....	49

1 BEVEZETÉS

A 2021-2027-es európai uniós tervezési időszakban továbbra is fontos szerepe van a megfelelő módon előkészített, megalapozott területi, települési terveknek, fejlesztési stratégiáknak.

Ennek megfelelően került felülvizsgálatra **Újfehértó Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS)**, amely kijelöli a város középtávon (4-10 év) elérendő fejlesztési céljait, a megvalósítást szolgáló beavatkozások körét és a megvalósítás eszközeit. A dokumentum alapjaiban meghatározza a város jövőbeli fejlődési irányait, lehetőségeit, ezért fontos egy reális célokat kitűző, jól megtervezett, megvalósítható stratégia kialakítása.

A felülvizsgálat alapját képező ITS 2016-ban, Újfehértó korábbi Integrált Városfejlesztési Stratégiájának (IVS) átdolgozásával, aktualizálásával, valamint a vonatkozó rendeletek, módszertani útmutatók figyelembevételével került kidolgozásra.

Az **ITS jelenlegi felülvizsgálata, módosítása** a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet előírásai alapján készült el.

Az ITS elkészítését egy részletes megalapozó vizsgálat (helyzetfeltárás, helyzetelemzés, helyzetértékelés) előzte meg, amely – számszerűsített adatokra, tényekre, tendenciákra támaszkodva – bemutatja a város gazdasági és társadalmi folyamatait, legfőbb erősségeit, adottságait, valamint gyengeségeit, problémáit. Ezekre reagálnak az ITS keretében megfogalmazott célkitűzések és azonosított beavatkozások. Az ITS jelenlegi felülvizsgálatát, módosítását a megalapozó vizsgálat felülvizsgálata, aktualizálása előzte meg.

Az integrált településfejlesztési stratégia partnerségi **egyeztetése és elfogadása** a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet, valamint Újfehértó Város településfejlesztéssel és településrendezéssel összefüggő **partnerségi egyeztetés szabályzata** (Újfehértó Város Önkormányzata Képviselő-testületének 4/2017. (II. 14.) önkormányzati rendelete) alapján történik.

2 HELYZETELEMZÉS ÖSSZEFOGLALÁSA

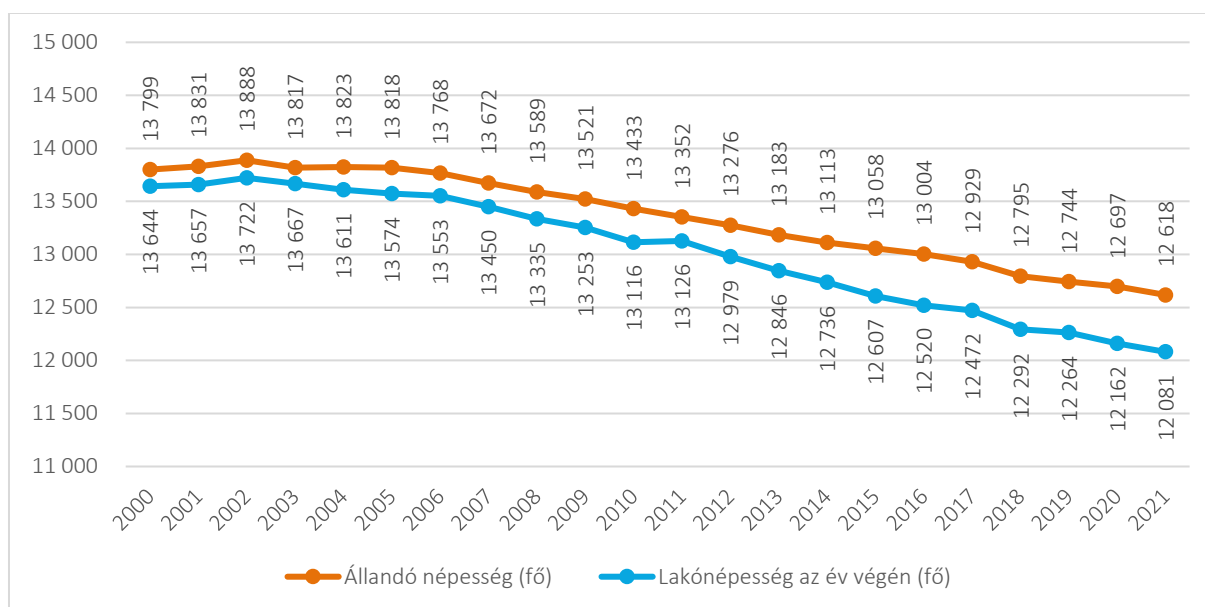
2.1 Városi szintű helyzetelemzés összefoglalása

Újfehértó városa Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye déli területén, a Nyírség szélén helyezkedik el. A Nyíregyházi járás második, a vármegye ötödik legnagyobb lélekszámmal rendelkező városa. A településen viszonylag korlátozottak a funkciók a megyeszékhely és egyben járásszékhely dominanciája miatt, azonban oktatási, egyházi, egészségügyi, szociális és kereskedelmi funkciói a település határain kívül is fontos szerepet játszanak a környező települések életében.

Az országban az elmúlt évtizedben lejátszódó társadalmi és gazdasági problémák jelentősen érzékelhetővé váltak a szabolcsi városban is.

A **város lakosságára** a folyamatos csökkenés jellemző. Az ezredfordulón a város lakónépessége 13 644 fő volt, amely 2021-re 12 081 főre csökkent, ez 11,5%-os csökkenést jelent.

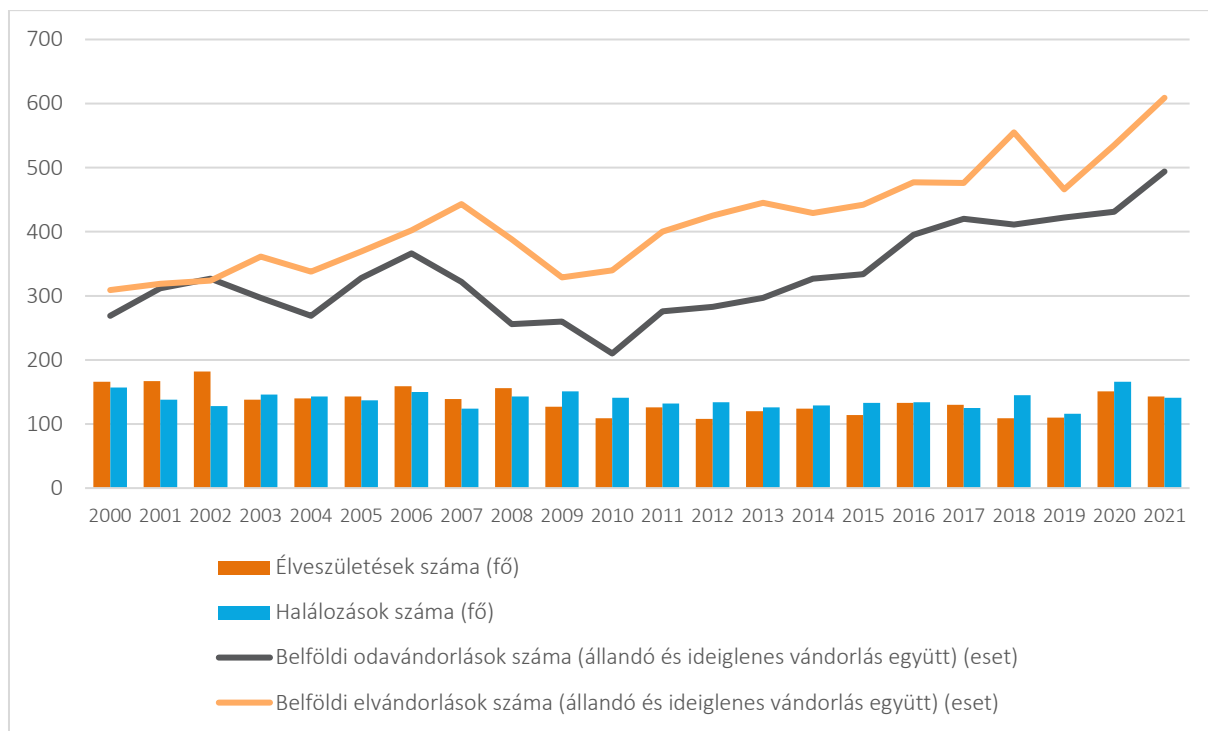
1. ábra: Újfehértó népességének változása (2000-2021)

Forrás: KSH

A népességcsökkenés fő okát az **elvándorlás** jelenti, ezen belül is a szelektív elvándorlás jellemző, azaz a fiatal, képzettebb népesség elvándorlása. Újfehértó népmozgalmi adatai kissé eltérnek a vármegye és az ország városainak átlagától, a természetes szaporodás mutatói kedvezőbbek, a vándorlási különbözet kedvezőtlenebb azoknál (mind 2021-et, mind az elmúlt évtized átlagát vizsgálva).

2. ábra: Újfehértó népmozgalmi adatai (2000-2021)

Forrás: KSH

A népesség **korösszetételét** vizsgálva megállapítható, hogy Újfehértón a fiatalok (0-14 éves) és a munkaképes korúak (15-64 éves) aránya magasabb a járási, vármegyei és országos átlagnál, míg az idős népesség (65 éves és idősebb) aránya alacsonyabb azoknál, azaz a várost **fiatalos korösszetétel** jellemzi. A népesség korcsoportos összetételének időbeli alakulása ugyanakkor azt mutatja, hogy a fiatalabb korcsoportokba tartozók száma és aránya csökken, míg az idősebb korcsoportokhoz tartozók esetében mind számuk, mind arányuk növekszik. Mindez – az országos tendenciákhoz hasonlóan – a népesség **előregedését** mutatja. Újfehértón az öregedési index az elmúlt évtizedekben jelentős mértékben növekedett (2021-ben 91,7%), ugyanakkor mértéke az országos átlagnál (141,1%) továbbra is jóval alacsonyabb.

A településen élők iskolai képzettsége a két népszámlálás¹ (2001 és 2011) közötti időszakban növekedett, azonban magas azon aktív lakosság aránya (25,1%), akik legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkeznek. 2011-ben a foglalkoztatottakon belül a helyben foglalkoztatottak aránya 54,92 % volt, míg a településről eljáró ingázók aránya 45,07 % volt.

A város foglalkoztatási és munkanélküliségi helyzetét több tényező együttes hatása befolyásolja. Újfehértón a **nyilvántartott álláskeresők** száma 2021-ben 347 fő volt, arányuk a munkavállalási korú állandó népességből 3,9%, amely alacsonyabb a vármegyei átlagnál, de kissé magasabb az országos átlagnál. A nyilvántartott álláskeresők több mint fele (55,3%) 180 napon túl nyilvántartott álláskereső. A munkanélküliek száma 2011 óta folyamatosan csökken (2020 kivételével). Újfehértón viszonylag magas a közfoglalkoztatásban résztvevők havi átlagos létszáma és aránya (2021-ben 170 fő, a közfoglalkoztatási mutató 2,04%).

Az ezer lakosra jutó **adózők száma** magas (2021-ben 531 fő), meghaladja az országos átlagot (507 fő) és Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye szinte összes városának mutatóját is, ugyanakkor az egy adóóra jutó

¹ 2022. éni népszámlálás települési szintű eredményei még nem állnak rendelkezésre

személyi jövedelemadó-alapot képező **jövedelem** (2 740 ezer Ft) jelentősen elmarad az országos átlagtól (3 742 ezer Ft) és a vármegye városainak rangsorában a középmezőnyben található.

A **humán közfeladatok és közszolgáltatások** ellátását az önkormányzat tudatos és átgondolt módon tervezi meg, így a város minden lakosa számára biztosított a magas minőségű szolgáltatások elérése – az egyenlő bánásmód elvének érvényesítésével. A településen jelenlévő intézményrendszer a helyiek igényeit kielégíti, egyes feladatok esetében a környező települések lakossága számára is nyújt szolgáltatásokat. Újfehértón az **óvodai** ellátás 3 intézményben, 5 feladatellátási helyen történik, ezek közül három önkormányzati, egy-egy pedig az Újfehértói Református Egyházközség, illetve a görögkatolikus Nyíregyházi Egyházmegye fenntartása alá tartozik. Az óvodák elhelyezkedésének köszönhetően a várost teljesen lefedik, a férőhelyek száma 500 fő, kihasználtságuk több mint 91%-os. Az önkormányzat az utóbbi években jelentős infrastrukturális fejlesztéseket hajtott végre. A település diákjainak **általános iskolai** oktatása 3 intézményben, 5 feladatellátási helyen történik. Az iskolák közül 3 fenntartója és működtetője a Nyíregyházi Tankerületi Központ, míg 2 iskola egyházi fenntartású (református és görögkatolikus). A demográfiai folyamatok miatt az általános iskolai tanulók száma évről évre csökken. A város **középfokú oktatási intézménnyel** is rendelkezik (KOSZISZ Szent István Gimnázium), amely jelenleg 4 évfolyamos gimnáziumi képzést nyújt. Problémát jelent, hogy az iskola nem rendelkezik kollégiummal.

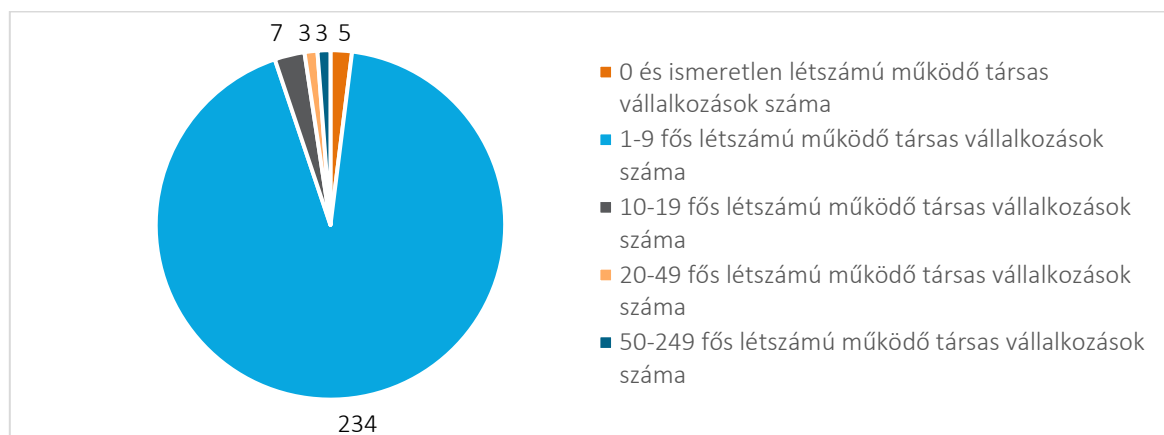
A város **egészségügyi** alapellátása szervezett, minden orvosi praxis betöltött (6 háziorvos, 3 házi gyermekorvos), működik fogorvosi és védőnői ellátás. Az egészségügyi szakellátást nyújtó intézmények és kórházak a városon kívül, de a kedvező közlekedési adottságok miatt könnyen elérhetőek. **Szociális** ellátás területén a városban biztosított a bölcsődei ellátás (2 bölcsőde, önkormányzati és görögkatolikus fenntartásban), valamint a szociális szolgáltatások, idősgondozás. A városban működik az ÉFOÉSZ Gyógypedagógiai és Szociális Szolgáltató Központ, valamint a SZOSZOK Újfehértói Szociális Szolgáltató Központ, 4 telephelyen. Az intézmények infrastruktúrája fejlesztésre szorul, a helyi idősök otthona esetében kapacitásbővítés ajánlott.

A települési kohézió megteremtésében jelentős szerepe van a városban megtartott **rendezvényeknek**. Az események jelentős része a helyi, illetve a környéken lakó népet tudja megmozgatni. A **sport és szabadidős** intézmények közül kiemelkedő szerepe van a 2010-ben átadott Szegedi Károly Sport- és Szabadidő Központnak, melyben a sportok iránt érdeklődők aktívan eltölthetik szabadidejüket. Fontos szerepet tölt be a város **kulturális** életében a Zajti Ferenc Kulturális Intézmény, amelyhez a Helytörténeti Gyűjtemény, a Művelődési Központ és a Könyvtár is tartozik. A városban 50 bejegyzett civil szervezet működik, amelyek szerteágazó tevékenységeket végeznek és intenzíven bekapcsolódnak a város közéletébe, a rendezvények szervezésébe.

A **város gazdaságát** nagymértékben befolyásolja elhelyezkedése és természeti adottságai. Újfehértó Debrecen és Nyíregyháza között helyezkedik el, közúton a 4-es számú főközlekedési útvonalon, vasúton a 100-as vasútvonalon közelíthető meg. Fontos szerepe lehet a város fejlődésében a Debrecen-Nyíregyháza közötti útfejlesztésnek (2x2 sáv) és vasútfejlesztésnek (160 km/h) – a Debrecen-Nyíregyháza tengely fejlődési, kiugrási lehetőséget jelent. A város jelenlegi gazdasági mutatói népességarányosak, a vármegyei átlagnak megfelelőek. A város adottságai miatt jelentős a mezőgazdasági szektorban dolgozók száma és aránya, a bejegyzett vállalkozások jelentős része is ezen a területen tevékenykedik. A kiskereskedelmi üzletek és a vendéglátóhelyek lakosságárányos száma (142, illetve 32,3 tízezer lakosra) elmarad a vármegyei átlagtól (164, illetve 52,0 tízezer lakosra, 2021). Újfehértón a **regisztrált vállalkozások** száma 2882, ebből 1771 mezőgazdasági, ami szintén tükrözi a mezőgazdaság átlagosnál nagyobb súlyát a város gazdaságában. A **működő vállalkozások** száma 960, ebből 252 társas vállalkozás. A regisztrált vállalkozások ezer lakosra jutó száma kissé meghaladja a vármegyei átlagot, míg a működő vállalkozások lakosságárányos száma kissé elmarad a vármegyei

átlagtól. Létszám kategória szerint a működő társas vállalkozások 93%-a 1-9 fős vállalkozás. 250, illetve 500 főnél nagyobb létszámú vállalkozás nem működik Újfehértón.

3. ábra: Az Újfehértón működő társas vállalkozások létszám kategória szerint, db, 2020

Forrás: KSH

Újfehértón tehát a működő **vállalkozások** jellemzően kis méretűek, nagyrésztük egyszemélyes vagy mikro-vállalkozás. A magasabb hozzáadott értéket előállító vállalkozások megtelepülését az üzleti infrastruktúra hiánya, a lakosság képzettsége, illetve az együttműködések hiánya akadályozza. A város életében a turizmus látszólag nem játszik meghatározó szerepet, ugyanakkor Újfehértó számos helyi jelentőségű turisztikai vonzerővel, szabadidős és kulturális lehetőségekkel rendelkezik.

Az **önkormányzati költségvetés** tervezése és végrehajtása során fő alapelvek a pénzügyi stabilitás és fenntarthatóság, a feladatok magas színvonalú ellátása, valamint a fejlesztési elképzelések megvalósíthatósága és fenntarthatósága. Az elmúlt évtizedben az önkormányzat és az állam közötti feladatmegosztások változása kihatott a település pénzügyi helyzetére, az átengedett központi adók jelentős része elkerült az önkormányzattól, ugyanakkor az állami adósságtóvállalással a település jelentős, hosszú lejáratú hiteltartozástól mentesült. Újfehértón jelenleg a helyi adók közé a magánszemélyek kommunális adója és a helyi iparüzési adó tartozik. A magánszemélyek kommunális adójának mértékét az önkormányzat 2022-ben 25%-kal csökkentette. A helyi iparüzési adó mértéke az adóalap 2 %-a, az adókedvezmény miatt az önkormányzat kiegészítő támogatásban részesült. (2021-től a gépjárműadóval kapcsolatos adóztatást nem az önkormányzati adóhatóság látja el, hanem állami feladat.) 2022-ben a két adónemből 283 millió Ft folyt be a város önkormányzatához.

Újfehértó **közüzemi infrastruktúrával** és szolgáltatásokkal való ellátottsága kedvező, mely alapvető fontosságú a megfelelő életminőség biztosításához. Villamos- és gázellátással a város teljesen lefedett, azonban az 2010 és 2016 között jelentősen csökkent a vezetékes gázfogyasztók száma, 2017 óta ismét emelkedik számuk. 2021-ben a lakásállomány 72,5%-ában használtak vezetékes gázt. A város ivóvízzel való ellátása felszín alatti vízbázisból történik. Az ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya 96,4%. A szennyvízgyűjtő hálózathoz csatlakozó lakások száma évről évre emelkedik, a közüzemi szennyvízgyűjtő hálózatba bekapcsolt lakások aránya 87,0% (2021). A városban keletkezett **hulladék** elszállítása hetente egyszer történik, a lakosság által összegyűjtött szelektív hulladékot havi rendszerességgel szállítják el, emellett minden évben egyszer lomtalánítást végez a megbízott szolgáltató. Hiányosságok a **csapadékvíz-elvezető rendszerben** mutatkoznak meg, több utca esetében az elvezetés sem megoldott.

A városon belüli fenntartható **közlekedési** adottságok kedvezőek, helyi és helyközi buszközlekedés is elérhető, a kerékpárút-hálózat folyamatosan fejlődik. Mindezekkel egyidejűleg ugyanakkor a járdák és kerékpárutak mennyisége és minősége bizonyos szakaszokon fejlesztésre szorul. A belterületi

úthálózaton belül magas a burkolatlan utak aránya. A város külső elérhetősége kedvező, közúton és vasúton egyaránt (M3 autópálya, 4. sz. főút, Szolnok–Debrecen–Nyíregyháza–Záhony vasútvonal). Az átmenő forgalom zaj- és rezgésterhelést okoz a 4-es számú főút, a 3502-es számú út és a vasútvonal mentén. A jelentős átmenő forgalom miatt több helyen közúti sebességkorlátozás indokolt.

A **település környezetére** a táj mezőgazdasági hasznosítása jellemző. A termőföld minősége az országos átlag alatti. A mezőgazdaság termelékenységét egyes években a belvíz, más esetekben az aszály rontja. Az erdősültség csekély mértékű és csak foltokban, többnyire szántóterületek között jelenik meg, összefüggő terület csak a déli, téglási területeken és a település északi részén található, jellemzően akácok. A településen nemzetközi és nemzeti természetvédelmi oltalom alatt álló területek találhatóak (Natura 2000, ex lege védett). A városon keresztül haladó jelentős forgalom a környezeti problémák mellett az épített környezet károsodását is okozza. Az **épített környezetre** jellemző, hogy a városban több védett műemlék is található, amely közül a református templom országos védetségű, míg helyi védelem alatt áll a római katolikus és a görögkatolikus templom, az épített környezet további meghatározó eleme a Polgármesteri hivatal és a volt Kaszinó épülete. Helyenként azonosíthatók kisebb vizuális, területhasználati vagy szerkezeti konfliktusok, problémák az épített környezet szempontjából. A város **lakásállománya** 2021-ben 4853 db volt.

A város **zöldfelületi** adottságai kedvezőek. Több helyen is létesültek és létesülhetnek közparkok és zöldfelületek. A zöldfelületek aránya és minősége azonban városrészenként eltérő, több helyen is indokolt mennyiségi és minőségi fejlesztésük. A szabadterei rekreációs létesítmények létesítésével növelhető lenne a helyi lakosság elégedettsége és életminősége.

1. táblázat Összefoglaló SWOT elemzés

Erősségek	Gyengeségek
Társadalom	
<ul style="list-style-type: none"> • Kedvező, fiatalos a város népességének korösszetétele • A munkanélküliek száma csökkenő tendenciát mutat • Jelentősen javult a lakosság képzettsége 2001 és 2011 között • Az önkormányzat hatáskörében lévő közszolgáltatások megfelelően működnek, az infrastruktúra kiépült • Az alapfokú mellett középfokú oktatási intézmény is működik a városban • A szociális szolgáltatások széles köre elérhető a városban • Fejlett a kulturális, szabadidős és sport infrastruktúra és az elérhető szolgáltatások köre 	<ul style="list-style-type: none"> • A város állandó népessége és lakónépessége csökken • Növekvő mértékű az elvándorlás, jellemzően a fiatal, szakképzett munkaerő elvándorlása • Növekszik a lakosság elöregedése • Az általános iskola nappali oktatásban résztvevő tanulók száma csökken • Alacsony a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya • A városban jelenleg nincs kollégiumi ellátás
Gazdaság	
<ul style="list-style-type: none"> • A város a Nyíregyháza–Debrecen gazdasági tengely mentén fekszik • Magas a regisztrált vállalkozások aránya • Mezőgazdasági hagyományok, egyedi termékek jellemzőek a városra • Erős a mezőgazdasági szektor, kiemelkedő a gyümölcsstermesztés szerepe 	<ul style="list-style-type: none"> • Nem találhatóak nagy vállalkozások a településen • A működő vállalkozások jellemzően kis méretűek, nagyrésztük egyszemélyes vagy mikrovállalkozás • Az iparszerkezetből hiányoznak a magasabb technológiai színvonalat képviselő ágazatok • A termőföld minősége nem éri el az országos átlagot

Erősségek	Gyengeségek
	<ul style="list-style-type: none"> Az egy adózóra jutó személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem jelentősen elmarad az országos átlagtól Az üzleti infrastruktúra részben hiányos A kiskereskedelmi üzletek és a vendéglátóhelyek lakosságárányos száma elmarad a vármegyei átlagtól
Környezet (természeti, épített)	
<ul style="list-style-type: none"> Gazdag, változatos történelmi múlt és kulturális adottságok A városban több védett műemlék is található A településen nemzetközi és nemzeti természetvédelmi oltalom alatt álló területek találhatóak A zöldterületi adottságok kedvezőek A fenntartható közlekedés adottságai kedvezőek a településen (kerékpáros, gyalogos, közösségi közlekedés) A városban kiépült a közüzemi infrastruktúra, csökkenő a közműolló 	<ul style="list-style-type: none"> A jelentős átmenő forgalom környezeti terhelést, közlekedésbiztonsági problémákat okoz A település déli területein gyakoriak a belvizek A zöldfelületek mennyisége és minősége fejlesztésre szorul A belterületi úthálózaton belül magas a burkolatlan utak aránya A járdák és kerékpárutak mennyisége és minősége bizonyos szakaszokon fejlesztésre szorul A csapadékvíz-elvezető rendszer hiányos Leromlott városi területek (szegregátum, szegregációval veszélyeztetett terület) vannak a település területén

Lehetőségek	Veszélyek
Társadalom	
<ul style="list-style-type: none"> Magasabb képzettséget igénylő munkahelyek felértékelődése Fiatalság, képzett szakemberek városban tartásának, városba vonzásának felértékelődése 	<ul style="list-style-type: none"> Fokozódó elvándorlás Öregedési index növekedése, amely az eltartottak számának emelkedésével járhat A közeli megyeszékhely és régióközpont elszívó hatása erősödik
Gazdaság	
<ul style="list-style-type: none"> Magasabb hozzáadott értéket előállító vállalkozások szerepének felértékelődése Helyi termékek jelentőségének növekedése Európai Unió gazdaságélénkítést célzó pályázati lehetőségek Megújuló energiaforrásokra épülő vállalatok, az energiaforrások hasznosítása a gazdaságban A gazdasági együttműködések (integrátor szervezetek, új típusú szövetkezetek) szerepe felértékelődik Természeti értékekre épülő turizmus felértékelődése 	<ul style="list-style-type: none"> Globális és magyarországi gazdasági folyamatok kedvezőtlen alakulása A klímaváltozás fokozódó hatásai csökkenthetik a mezőgazdaság hatékonyságát és versenyképességét Nem érkezik elegendő tőke a településre Hasonló méretű városok erősödő konkurenciája
Környezet (természeti, épített)	
<ul style="list-style-type: none"> Fontos szerepe lehet a város fejlődésében a Debrecen-Nyíregyháza közötti útfejlesztésnek (2x2 sáv) és vasútfejlesztésnek (160 km/h) A környezetbarát közlekedési módok egyre inkább elterjednek Megújuló energiaforrások használatának felértékelődése, elterjedése 	<ul style="list-style-type: none"> Forráshiány miatt a tervezett fejlesztések nem valósulnak meg A klímaváltozás hatásai befolyásolják a természeti környezet állapotát, a zöldterületek fenntarthatóságát

Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> • Zöldfelületi fejlesztések felértékelődése • Csapadékvízgazdálkodás szerepének felértékelődése (elvezetés helyett megtartás, gazdálkodás) 	<ul style="list-style-type: none"> • A további közlekedési fejlesztések elhúzódása miatt a település elérési és közlekedésbiztonsági mutatói nem javulnak • A természeti-környezeti értékek (élővizek, növény- és vadállomány) károsodnak az ökológiai szemlélet hiányában • Környezetterhelő ipari létesítmények települnek be a városba • A szükséges innovációk, fejlesztések elmaradása

2.2 A városrészi szintű helyzetelemzés összefoglalása

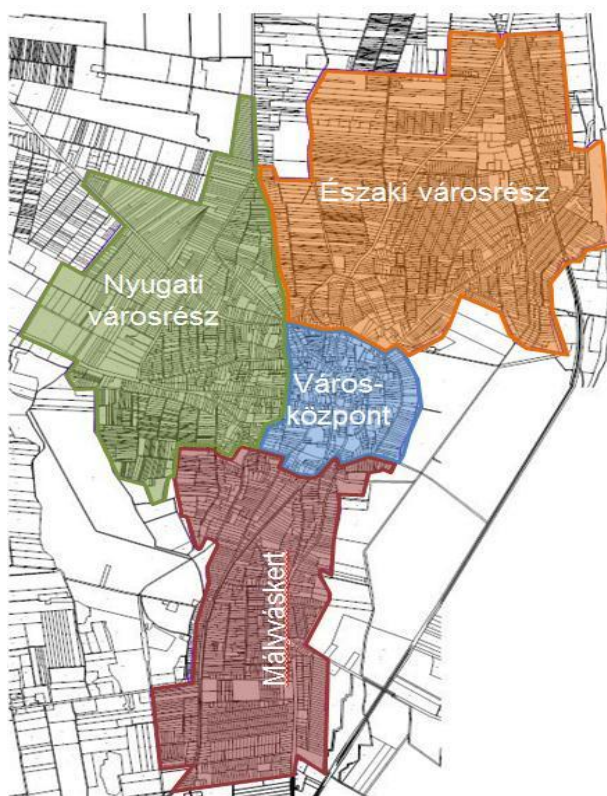
A város területének városrészekre osztása a szerkezeti terven, a korábbi IVS-ben jelölt városrészek figyelembevételével, valamint a **városrészek jelenlegi és tervezett funkcióin** alapult. Elhelyezkedésük, gazdasági szerepük, társadalmi rétegződésük és egyéb jellemzőik alapján eltérő funkciókat töltenek be a város és a környező települések életében.

Újfehértó városrészekre történő felosztásakor 4 városrész került kijelölésre:

1. Városközpont
2. Északi városrész
3. Nyugati városrész
4. Déli városrész – Mályvaskert

Újfehértó város alapvetően magán hordozza az alföldi kisvárosi forma jellegét, városszerkezetében egy-központúság alakult ki.

1. térkép Újfehértó városrészei

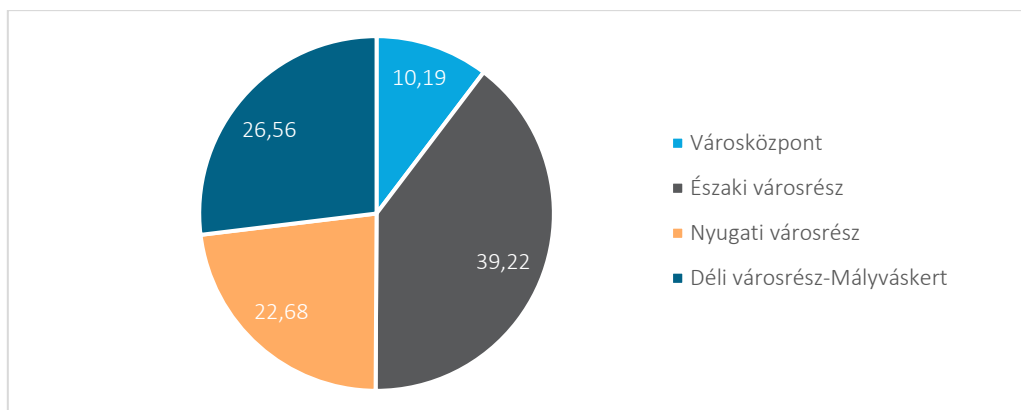
Forrás: Újfehértó IVS

A település magja a **Városközpont**, mely funkciójából adódóan a város köz-, humán és szolgáltatási centruma. A népesség 10,19%-a lakik ezen a területen. Az itt élők képzettségi szintje kiemelkedő a többi városrészhez képest, ebből adódóan a foglalkoztatási mutatója is nagyobb arányú. Negatívumként említendő, hogy korszerkezete öregedő képet mutat. Az intézmények infrastrukturális állapota műszakilag kifogásolt, emellett új funkciók kialakítására alkalmas épületek, területek jelenléte is jellemzi.

A következő ábrákkal kerül szemléletesen bemutatásra a városrészek között megjelenő különbségek².

² A városrészi szintű statisztikai adatok csak a népszámlálások adatai alapján állnak rendelkezésre, így a felülvizsgálat időpontjában elérhető legfrissebb adatok a 2011. évi népszámlálási adatok.

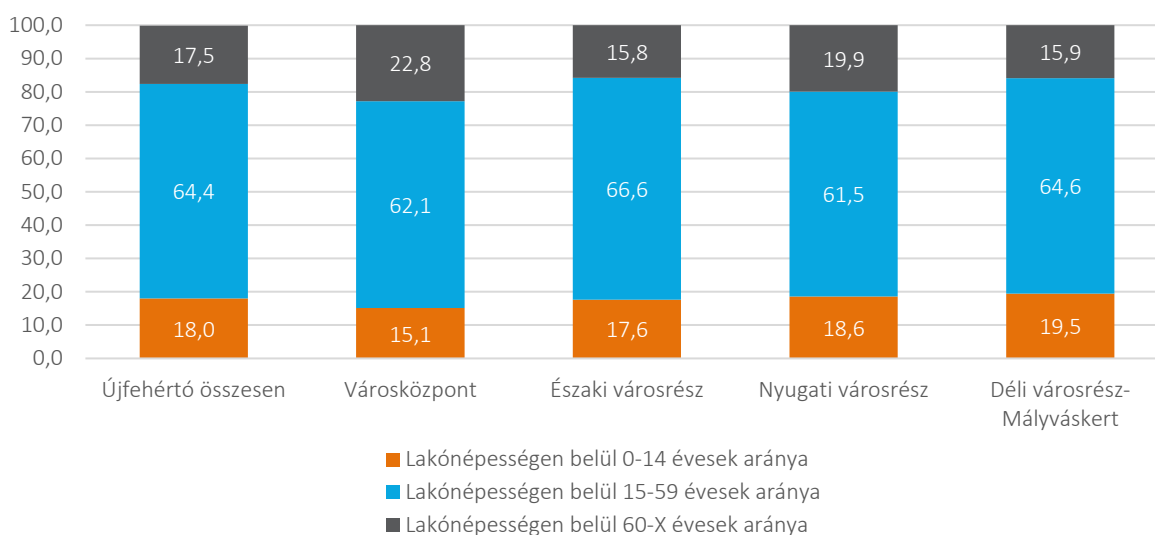
4. ábra Lakónépesség számának megoszlása Újfehértó egyes városrészeiben, %

Forrás: KSH 2011. évi Népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

A lakónépesség jelentős arányban az **Északi városrész**ben él, mely nagy terjedelméből adódóan nagyrészt lakó funkciót tölt be, emellett a város harmadának kereskedelmi-ipari jellegű egységeit is magába foglalja. Jelentős szerepet játszik a közlekedésben, itt található a vasútállomás, valamint jelentős számban került kialakításra, helyi és távolsági autóbuszok megállói is. Több mint 3 km hosszan kiépített kerékpárúttal rendelkezik. Tekinthejtjük a város közösségi területének, a város egyedülálló sport és szabadidős lehetőségeit kínálja. A humán szolgáltatások közül oktatási-nevelési feladatokat ellátó intézmények működnek a városrészben. A városi statisztikai adatait elemezve kiemelendő, hogy a városközpont után az Északi városrész mutatói a legkedvezőbbek, itt a legmagasabb az aktív korúak aránya, és kedvező a munkanélküliek aránya is. Hátránya a városrésznek, hogy bizonyos helyeken kiépítettlen utakkal rendelkezik, valamint egyes területeken a csatornázás sem megoldott.

5. ábra A lakosság korcsoportos megoszlásának aránya a városrészekben

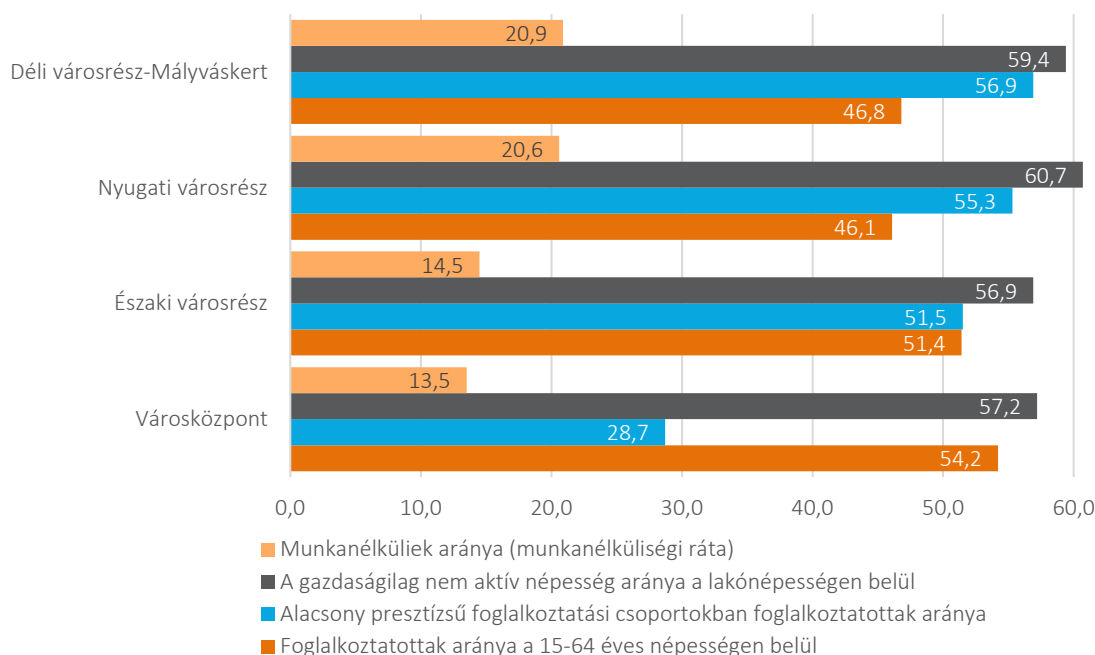

Forrás: KSH 2011. évi Népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

A **Nyugati városrész** alapvetően kertvárosias lakóterület, a lakosság 23%-a él ezen a területen. A város legfontosabb gazdasági, közlekedési és humán szolgáltatási funkcióit egészíti ki. A városi átlaghoz képest kedvezőtlenebb társadalmi és szociális mutatókkal rendelkezik. Magas a foglalkoztatottak nélküli háztartások aránya (40,4%), az itt élők több mint fele alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportban foglalkoztatott (55,3%). Jelentős a tartós munkanélküliek aránya is (14,8%). Ebben a városrészben is megjelenik a vonalas és közüzemi infrastruktúra hiányossága.

6. ábra Újfehértó városrészeinek főbb munkaerőpiaci mutatói

Forrás: KSH 2011. évi Népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

A **Mályvaskert városrész** a város déli részének kertvárosias lakóterülete, kisvárosias lakóterületekkel és intézményi területekkel kiegészülve. Ezen a városrészen is biztosított a nevelési és oktatási ellátás, valamint sportolási és szabadidős lehetőségek is megtalálhatóak, emellett a mentőállomás található ebben a városrészben. Társadalmi és szociális mutatói a városi átlaghoz viszonyítva kedvezőtlenebb képet mutatnak. Az itt élő lakosságból (3 435 fő) a fiatal korúak aránya 19,5%, mely a városrészek között a legmagasabb. A lakónépesség iskolai képzettsége a legrosszabb mutatókkal rendelkezik. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül magas (31,1%). A munkanélküliek aránya (20,9%) szintén a legkedvezőtlenebb. A területen elhelyezkedő 1 225 db lakásból 10,8%-a egyszobás lakás, 14,4%-a komfort nélküli, félkomfortos és szükségülakás, ezen értékek a legmagasabbak a városban. A közüzemi és vonalas infrastruktúra kiépítettsége itt a leghiányosabb.

2. táblázat Városrészek funkciói

	Városközpont	Északi	Nyugati	Mályvaskert
Ipari, logisztikai				
Kereskedelmi				
Mezőgazdasági				
Zöldfelületi, környezeti				
Turisztikai, rekreációs				
Közlekedési, távközlési				
Közösségi				
Közigazgatási				
Humán szolgáltatási				
Lakó				
Város(rész) központi				
		domináns funkció		kiegészítő funkció

3 KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia elérendő (középtávú) céljait erőteljesen befolyásolják egyrészt az Európa Uniós fejlesztési irányok, szakpolitikai célkitűzések, másrészt a vármegyei területfejlesztési tervdokumentumok, elsősorban a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Koncepció és Program célrendszere. Mivel várhatóan az EU támogatások továbbra is fontos szerepet játszanak a város fejlődésében az elkövetkező 7-8 évben, a szakpolitikai célkitűzések és a városi célok egymáshoz illesztése fontos eleme jelen stratégiai tervezési folyamatnak.

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia célhierarchiája maximálisan épít a város meglévő fejlesztési koncepcióira, ágazati programjaira és egyéb stratégiai dokumentumaira, kiemelten az alábbiakra:

- Újfehértó Város Településfejlesztési Koncepciója 2018
- Újfehértó Város Gazdasági Programja 2019-2024
- Helyi Esélyegyenlőségi Program 2019-2023
- Újfehértó Város Helyi Klímastratégiája 2020-2030

Újfehértó a külső kihívásokhoz és belső adottságaihoz, valamint a városlakók által megfogalmazott igényekhez igazodva határozta meg városfejlesztési stratégiáját.

3.1 Jövőkép és átfogó célok

3.1.1 Jövőkép

A jövőkép kialakítására Újfehértó város társadalmi, gazdasági, táji, természeti- és épített környezeti sajátosságai, adottságai, valamint a külső tényezők együttes figyelembevételével került sor. A stratégia az alábbi adottságokra építkezik:

- egyedülálló természeti adottságok (orchideás, partifecskék stb.),
- kedvező közlekedésföldrajzi elhelyezkedés,
- meglévő hagyományok és kultúra,
- a gazdasági élet sajátosságai (újfehértói fürtös meggy, Zsindelyes pálinka, szivargyár, kerámiaüzem),
- művészeti, kulturális és szociális intézmények, rendezvények,
- „kooperációkés” közép- és kisvállalkozások,
- civil szervezetek erős jelenléte.

A város hosszú távú jövőképe szerint Újfehértó olyan élhető várossá válik, amelyet lakói szeretnek, kötődnek hozzá, hiszen infrastruktúrájával, lakókörnyezetével, sokszínű kulturális kínálatával biztosítja a harmonikus élet feltételeit. Megszűnik a város relatív elmaradottsága, gazdasága kiegyensúlyozott struktúrában fejlődik, vállalkozásai integráltan együttműködnek és a környezettudatos, fenntartható fejlődés elvét szem előtt tartva valósítják meg fejlesztéseiket. A gazdasági, a kereskedelmi, a pénzügyi, a közlekedési, a logisztikai és a humán szolgáltatások fejlettek. Az erős civil szervezeti aktivitás eredményeként létrejövő helyi közösségek önszervező kezdeményezései a város működésének meghatározó részét képezik. Újfehértó szoros kapcsolatban áll a térségébe tartozó településekkel. A jövőkép egy erős, egységes, de sokoldalú Újfehértó-arculat, egy vonzó kisváros kialakítását vetíti előre.

7. ábra Újfehértó jövőképe

Újfehértó Város 2018. évi településfejlesztési koncepciója részletesen bemutatja a **város jövőképe**nek **elemeit** a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan, valamint a város térségi szerepére vonatkozóan.

A jövőkép legfőbb elemei az alábbiak:

- Társadalmi környezet:
  - Demográfiai fordulat
  - Magas városi foglalkoztatottság, alacsony munkanélküliség
  - Aktív közösségi élet, erős és tudatos közösségek
  - Társadalmi hátrányok mérséklődése
- Gazdasági környezet:
  - A város vonzó befektetési célterület
  - Megújuló minőségi gazdasági környezet
  - Innovációs környezet fejlődése
  - A város egyedi adottságain alapuló gazdasági specializálódás
- Természeti, táji és épített környezet:
  - Környezet és klímatudatosság erősödése a város környezeti állapotának javítása érdekében
  - Természeti erőforrások védelme
  - A város mikro klimatikus viszonyainak javulása
  - Környezetbiztonság és kockázat megelőzés javulása
- Térségi szerep:
  - Újfehértót közvetve érinti Magyarország külső városgyűrűje
  - Újfehértó a Nyíregyháza-Debrecen között kialakuló agglomerálódó térség, mint növekedési tengely része
  - Funkcionális vonzáskörzet

3.1.2 A település átfogó fejlesztését szolgáló célok

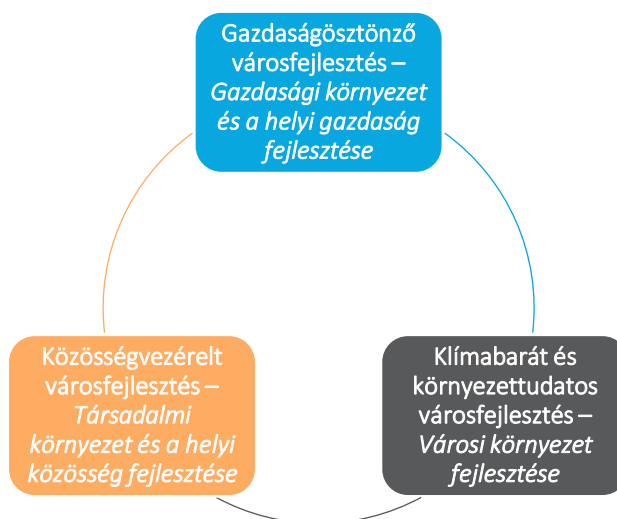
A városfejlesztési stratégia megvalósításának elvárt eredménye, missziója az alábbiak szerint foglalható össze: A fenntartható fejlődés szempontjait szem előtt tartva vonzó, élhető város kialakítása, ahol a városban élők mellett a versenyképes gazdasági szereplők is otthon érzik magukat, és vonzó az idelátogatók számára is.

Újfehértó településfejlesztési koncepciója (2018) meghatározza a **város fejlesztésének átfogó céljait**. A három átfogó cél kijelöli a város legfontosabb gazdasági, társadalmi, környezeti, műszaki kihívásokra adott válaszait, pozicionálja a várost és kijelöli a legfőbb hosszútávon megvalósítandó céljait. A város jövőképeinek legfőbb alkotóelemei, pillérei az átfogó célok.

A településfejlesztési koncepcióban megfogalmazottakkal összhangban a városfejlesztés átfogó céljai az alábbiak:

- **Gazdaságösztönző városfejlesztés** – Gazdasági környezet és a helyi gazdaság fejlesztése
- **Klímabarát és környezettudatos városfejlesztés** – Városi környezet fejlesztése
- **Közösségvezérelt városfejlesztés** – Társadalmi környezet és a helyi közösség fejlesztése

8. ábra: Újfehértó fejlesztésének átfogó céljai

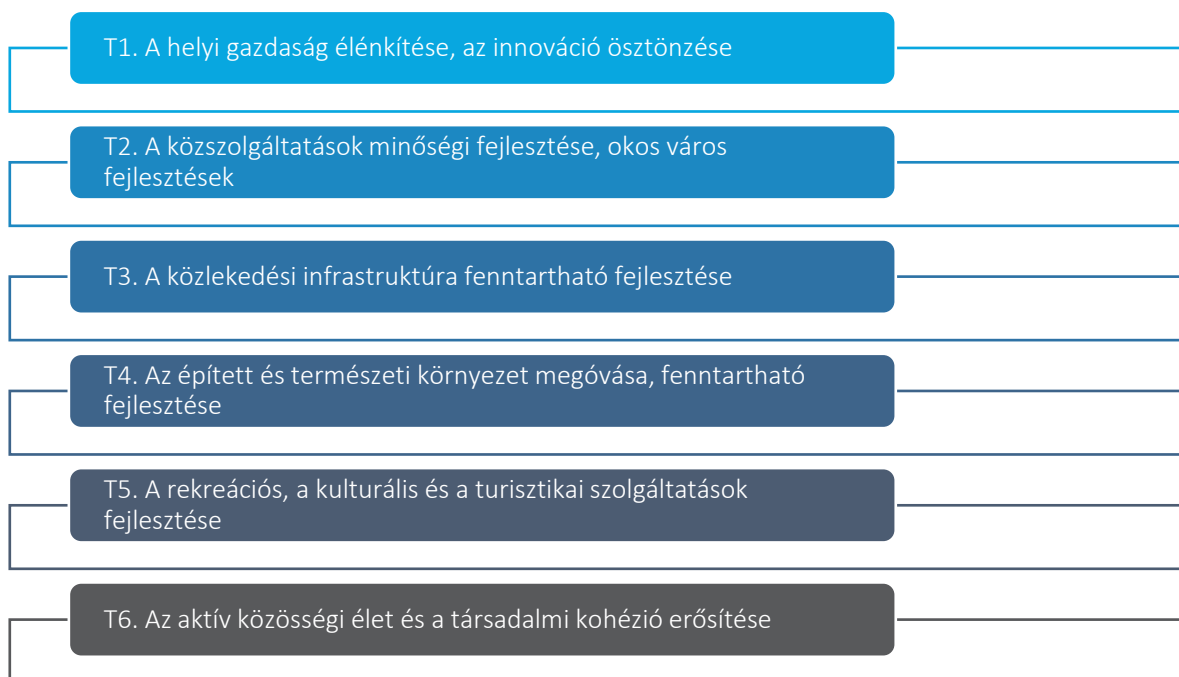
3.2 A stratégiai fejlesztési célok meghatározása

A felvázolt jövőkép elérését és a hosszú távú átfogó célok megvalósítását középtávra szóló városi szintű tematikus célok és városrészi szintű területi célok segítik elő.

3.2.1 Városi szintű tematikus célok

A város egészére vonatkozó középtávú, tematikus jelleggel megfogalmazott célok az alábbiak.

9. ábra: Tematikus célok

T1: A helyi gazdaság élénkítése, az innováció ösztönzése

Újfehértó fejlődésének egyik kulcseleme a **stabil, versenyképes helyi gazdaság**, amely biztosítja az itt élők megfelelő életminőségéhez szükséges munkalehetőségeket és jövedelmet.

A tematikus cél eléréséhez – a város adottságait figyelembe véve – olyan fejlesztések megvalósítása szükséges, amelyek hosszú távon képesek növelni a gazdasági szereplők hatékonyságát, innovációra ösztönöznek, ezáltal hozzájárulnak a város gazdasági vonzerejének növekedéséhez, a fenntartható gazdasági fejlődéshez. Fontos cél a város, a térség egészséges gazdasági struktúrájának kialakítása, a gazdasági hatékonyság, jövedelemtermelő-képesség erősítésének támogatása, az **információs és kommunikációs technológiák** (részben az újonnan betelepülő vállalkozások révén történő) elterjedésének, a helyi, különösen a kis- és középvállalkozások gazdasági hálózatokba történő integrálódásának, az innovációs képesség és a versenyképesség fejlesztésének segítése.

A gazdaságfejlesztés alapvető feltétele a gazdasági versenyképességet megalapozó infrastrukturális feltételek megteremtése, ezért Újfehértó kiemelt célja az **ipari területek fejlesztése**, a szükséges **közlekedési kapcsolatok** kiépítése. Az infrastruktúra biztosítása mellett fontos feladat a vállalkozások letelepedésének és működésének elősegítése is, ide tartozik a hatékony közigazgatás, a jog- és belbiztonság, de a megfelelő települési környezet is. Mindezekon túl szükség van a gazdaság élénkítését és az innováció terjedését előmozdító, a vállalkozói szféra szereplői közötti együttműködések támogatására, amelyben az önkormányzatnak kiemelt szerepe van.

Fontos a hagyományos **mezőgazdasági** termelő és **élelmiszer feldolgozóipari** tevékenységek piaci igények alapján történő fejlesztésének ösztönzése, a **nagyobb hozzáadott értéket** előállító tevékenységek elterjesztésének elősegítése, az almacentrumhoz kapcsolódó fejlesztések megvalósítása. Elengedhetetlen a régi, elavult technológiák cseréje, korszerű, energiatakarékos gépek, berendezések és tárolókapacitások üzembe helyezése, amelyek hatékonyabbá, termelékenyebbé és nagyobb bevételt termelővé teszik a vállalkozásokat. Cél a **helyben termelt javak** minél szélesebb körének és mennyiségének helyben történő feldolgozása, a minél magasabb feldolgozottsági fok elérése, melynek révén növelhető a megmaradó jövedelemtömeg.

A gazdaságfejlesztésen belül kiemelt feladat a **befektetésösztönzés**, mivel Újfehértó város gazdaságának továbbra is szüksége van a külső tőkebevonásra, a gazdasági teljesítmény növelésére, ugyanakkor elengedhetetlen a **helyi vállalkozásfejlesztési tevékenység erősítése**, a kis- és közepes vállalkozások fejlesztéseinek ösztönzése, új vállalkozások létrejöttének támogatása.

A gazdaság fejlettsége szoros összefüggésben áll a rendelkezésre álló humán erőforrással. A város kiemelt feladata, hogy ösztönözze a versenyképes, piacorientált szakmák elsajátítását képzésekkel, átképzésekkel. A munkaerőpiaci kereslet-kínálat folyamatos nyomon követése, az érdeklődő befektetők humán erőforrás igényének feltérképezése elősegíti a cégek letelepedését, és ezáltal a munkahelyteremtést.

T2: A közszolgáltatások minőségi fejlesztése, okos város fejlesztések

Újfehértó Város Önkormányzata kiemelt figyelmet fordít arra, hogy feladatait magas színvonalon, a város lakosságának megelégedésére lássa el. A város élhetőségének és népességmegtartó képességének erősítéséhez elengedhetetlen a **fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások** – egészségügy, szociális és gyermekjóléti ellátás, oktatás-nevelés, közigazgatás – rendelkezésre állása.

A **közszolgáltatások infrastrukturális feltételeinek**, elérhetőségének megteremtése, fejlesztése mellett fontos a szolgáltatások **minőségének** fejlesztése, valamint a szolgáltatást nyújtó szakemberek folyamatos képzése is.

A lakosság kedvezőtlen **egészségi** állapotának javítása érdekében indokolt a prevenciók szűrések elterjesztése, az egészséges életmód és táplálkozás népszerűsítése kora kisgyermekkorától kezdve, valamint komplex egészségügyi szolgáltatásokat nyújtó, szakrendeléseknek helyet adó intézmény kialakítása. A **szociális** ellátórendszer fejlesztésén belül cél a rászorultak megfelelő ellátásának biztosítása, emellett a város előregedő korszerűzetéből adódóan hangsúlyos terület az idősellátás fejlesztése. Fontos feladat az **oktatási-nevelési** infrastruktúra további fejlesztése, energiahatékonyságának javítása.

Az **okos város fejlesztések** egyik kulcsterülete az ügyfélbarát online, elektronikus ügyintézés széles körű elterjesztése. Kiemelt cél a digitális technológiák, okos város megoldások széleskörű alkalmazása a közszolgáltatások, a városi rendszerek működtetése területén.

T3: A közlekedési infrastruktúra fenntartható fejlesztése

Egy város közlekedési hálózatának kiépítettségének, forgalomszervezésének jelentős gazdasági, társadalmi és környezeti hatásai vannak. Újfehértó közlekedési infrastruktúrájának fejlesztése kettős: magában foglalja egyrészt a külső, másrészt a belső elérhetőség fejlesztését.

Bár Újfehértó városnak a **külső közlekedési kapcsolatok** alakítására nincs közvetlen hatása, de meghatározhatóak azok a nagyobb nemzetközi, országos vagy térségi hatókörű közlekedési fejlesztések,

amelyek alapvetően hozzájárulnak a város jobb elérhetőségéhez, gazdasági és társadalmi fejlődéséhez. Különösen fontos a város külső elérhetősége szempontjából a 4. számú főút (melynek megvalósult elkerülő szakasza lényegesen csökkentette a város forgalom-okozta környezetterhelését), másrészt a 100. számú Budapest-Szolnok-Debrecen-Nyíregyháza-Záhony vasútvonal. A város jövőbeli fejlődésében fontos szerepe lehet a Debrecen-Nyíregyháza közötti útfejlesztésnek, a 4. számú főút tervezett 2x2 sávossá szélesítésének, valamint a tervezett vasútfejlesztésnek (160 km/h) – a Debrecen-Nyíregyháza tengely fejlődési, kiugrási lehetőséget jelent Újfehértó számára. A külső elérhetőség szempontjából kiemelt jelentőséggel bír az M3-as autópálya közelsége. Ezek mellett fontos cél a város szomszédos településekkel való közlekedési kapcsolatainak javítása.

A **város belső közlekedésének fejlesztése** terén cél az útminőség javítása és a környezetbarát, fenntartható közlekedési módok ösztönzése. Fontos feladat a szilárd **burkolattal még nem rendelkező utak** aszfaltozása, valamint járdahálózat kiépítése a város teljes területén. A belváros átmenő forgalmának mérséklése, és a kisvárosias hangulat megteremtése érdekében kiemelt feladatként jelentkezik az alternatív, kerülő útvonalak kialakítása, a városközpont tehermentesítése. Az úthálózat fejlesztése mellett a nagyszámú gépkocsialomány miatt folyamatosan felül kell vizsgálni és szükség esetén bővíteni kell a kijelölt parkolóhelyek számát.

A közúthálózat mellett kiemelt hangsúlyt kell kapnia a **kerékpárút-hálózat** további fejlesztésének (a városon belül és kívül), mely lehetővé teszi a fenntartható városi mobilitás fejlesztését. A városon belül kiépített kerékpárútnak be kell kapcsolódnia az országos hálózatba, mely biztosítja az idegenforgalmi célpontok összekötését is.

A **közösségi közlekedés** terén egyaránt fontos a helyi és helyközi közösségi közlekedés fejlesztése, folyamatos felülvizsgálata, igény szerinti módosítása, a helyi, helyközi és vasúti közösségi közlekedés összehangolásának ösztönzése.

T4: Az épített és természeti környezet megóvása, fenntartható fejlesztése

A város fenntartható fejlődése érdekében fontos cél az épített és természeti környezet megóvása, környezettudatos fejlesztése: az épületállomány energiahatékonyságának növelése, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében a csapadékvíz-gazdálkodás fejlesztése, és a városi zöldfelületek növelése.

Újfehértó **természeti környezeti** állapotát jelentős mértékben befolyásolják természeti és antropogén hatások egyaránt. A környezet állapotának hosszú távú javítása és a környezetterhelések csökkentése érdekében több kiemelt feladat azonosítható:

- A meglévő természetvédelmi területek kezelése, védelme;
- A zöldfelületek fejlesztése, rekultiválása, rendszerbe szervezése, fásítás, parkosítás és zöldterületek bővítése;
- Felszíni és felszín alatti vizek védelme, ivóvízminőség javítása, a csapadék- és szennyvízhálózattal való lefedettség növelése;
- A káros környezeti hatások megelőzése és csökkentése, ennek keretében a lakossági, intézményi, ipari és közlekedési kibocsátás csökkentése, alternatív energiaforrások hasznosítása, hulladékkezelés fejlesztése, a környezettudatos szemléletmód terjesztése.

A környezetbiztonság növelése érdekében az egyik legfontosabb cél a városi vízgazdálkodás korszerűsítése a **belterületi csapadékvíz elvezetési és gazdálkodási** rendszerének fejlesztésével. A hagyományos csapadékcsatornázás alapvető céljának, a károk elkerülésének és csökkentésének megtartása mellett, a csapadék hasznosítását is lehetővé tevő lokális vízvizsztatartás infrastrukturális feltételeinek megteremtése erősíti a klímatudatosságot, az erőforrás hatékonyságot és a

környezetbiztonságot. A felszíni vizek egyenlőtlen területi és időbeni eloszlása miatt kiemelt cél a vízkészletekkel való gazdálkodás biztosítása.

A **zöldfelületek mennyiségének és minőségének fejlesztése** a környezeti állapot javítása mellett hozzájárul a város **élhetőségének** növeléséhez is, a parkok, játszóterek növelik a városban élők elégedettségét, közösségi funkciót is betöltenek. A zöldterületi fejlesztések fenntarthatóságát növelik a modern, digitális megoldások alkalmazása (pl. okospadok, közvilágítás korszerűsítése).

Az **épített környezet** fejlesztésének célja egyrészt a városi **életminőség** javítása a megfelelő infrastrukturális feltételek biztosításával, másrészt az épületállomány **energiahatékonyságának** növelése, harmadrészt a város arculatához illeszkedő fejlesztések ösztönzése révén **vonzó városkép** erősítése. Az elmúlt években megvalósított nagyszabású fejlesztésekhez hasonlóan a város tovább kívánja folytatni az épített környezet fejlesztését az épületek felújításával, energiaraționalizálásával.

T5: A rekreációs, a kulturális és a turisztikai szolgáltatások fejlesztése

A városfejlesztés fontos célkitűzése a rekreációs lehetőségek, a kulturális élet és a turizmus fejlesztése, a mennyiségi és minőségi kínálat bővítése. Ezek rendelkezésre állása jelentős hatással van az itt élők **életminőségére**, ezáltal Újfehértó **népességmegtartó képességére**. A globális kommunikáció és a felgyorsult életritmus hatására a szellemi rekreáció és a kulturális javak fogyasztása egyre inkább háttérbe szorult, ezért különösen fontos e célkitűzés megvalósítása.

A szabadidő hasznos eltöltését biztosítják a **kulturális kikapcsolódási lehetőségek** is, melynek célcsoportjába tartoznak a városlakók mellett a környező települések lakosai, illetve a városba érkező vendégek. Kiemelt figyelmet kell fordítani a hagyományörzésre, a kulturális rendezvények széles kínálatának biztosítására. Fontos feladat a kultúrának, közművelődésnek helyet biztosító **épületek**, intézmények további fejlesztése, **programkínálat** szélesítése, a közönséget vonzó, hagyományteremtő **rendezvények** kialakítása és rendszeresítése.

Kiemelt feladat a már meglévő szabadidős komplexumok hatékony működtetése, a nyújtott szolgáltatások és **sportolási lehetőségek** magas színvonalának biztosítása, valamint a felmerült igények alapján a meglévő létesítmények fejlesztése, a szolgáltatások bővítése (városi sportpálya fejlesztése, szabadterei színpad kialakítása, szabadidőközpont fejlesztése, fürdőkomplexum kialakítása).

Újfehértó olyan természeti és épített értékekkel rendelkezik, melyek tudatos marketing tevékenységgel **turisztikai** célponttá fejleszthetők, így a város vonzerőt képviselhet a térség idegenforgalmában. Ehhez az adottságok megóvása, és szükség szerinti fejlesztése mellett elengedhetetlen a programkínálat bővítése továbbá a helyi hagyományokhoz illeszkedő **attrakciók** kialakítása. Az attrakciók mellett fontos a **szolgáltatások** körének bővítése is, mely magába foglalja a minőségi, vonzó vendéglátóhelyek, szálláshelyek kialakítását és fejlesztését, valamint információszolgáltató iroda működtetését. Elengedhetetlen a hatékony marketing tevékenység, mely lehetővé teszi, hogy a városhoz kapcsolódóan pozitív attitűd alakuljon ki. A kerékpárhálózat fejlesztésével és térségi rendszerbe történő csatlakozásával a környező településekre érkező aktív kikapcsolódást választó turisták számára is elérhetővé és megközelíthetővé válik, illetve a vallási turizmusba is becsatlakozhat Újfehértó.

T6: Az aktív közösségi élet és a társadalmi kohézió erősítése

A társadalmi kohézió erősítésének célja, hogy **fejlődjön a helyi közösség identitás-tudata**, minél szélesebb körben erősödjön a helyi közösséghez való tartozás érzése. Ez hozzájárul a helyi társadalom

eltérő státuszú csoportjai közötti különbségek mérséklődéséhez, az Újfehértón élő lakosság életminőségének javulásához és ezáltal az elvándorlás mérsékléséhez.

Kiemelten fontos a **hátrányos helyzetűek** és a roma kisebbség felzárkózásának elősegítése, az esélyegyenlőség biztosítása. Ezen belül cél a társadalmi-gazdasági integráció megvalósítása, ennek érdekében a foglalkoztatás elősegítése és a gazdasági aktivizálódás ösztönzése, a kompetenciafejlesztés, a képzés-szakképzés és az önszerveződések, egyesületek bevonása is. Fontos feladat az Újfehértó város szegregált és szegregációval veszélyeztetett területén élő lakosság szociális felzárkóztatása, ennek keretében közösségfejlesztési programok megvalósítása, folyamatos szociális munka megteremtése, valamint törekvés a foglalkoztatás elősegítésére.

Az aktív közösségi élet kialakításában és a társadalmi kohézió erősítésében a helyi civil szervezeteknek központi szerepe van. A kapcsolatok elmélyítéséhez szükség van a **helyi civil szervezetek**, önszerveződések hatékony tevékenységére, amelyek támogatása az önkormányzat részéről elengedhetetlen.

A helyi kapcsolatok erősítése mellett fontos a **térségi kapcsolatok** ápolása, javítása, különösen a testvérvárosi kapcsolatok szerepének növelése, a partnerség erősítése a kulturális diplomácia elmélyítésével.

3.2.2 Városrészi szintű területi célok

A területi célok az adott városrész helyzetelemzésében feltárt jellegzetességek alapján kerültek meghatározásra. A városrészi célok illeszkednek a középtávú városi célok eléréséhez. A területi célok olyan kérdésekre is választ adnak, mint a településrész funkcionális fejlesztési iránya, a területhasználat jellege, a városrész lakókörnyezetének, illetve gazdasági környezetének fejlődési irányai.

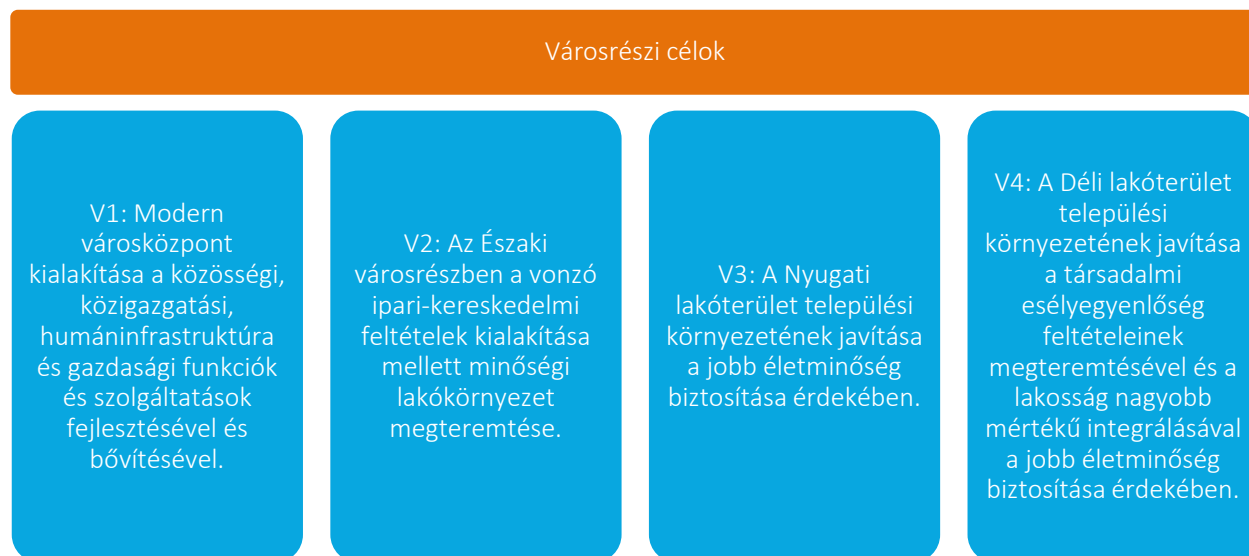
Összességében az alábbi megállapítások tehetők:

- Funkcionálisan a településközpontban indokolt a helyi és térségi közösségi és humán közszolgáltatások fejlesztése, a lakóövezeti városrészekben a lakófunkciók erősítése, az ipari övezetben a nagy volumenű termelő és szolgáltató egységek megtelepedése.
- A város különböző részein eltérő közösségi jellegű fejlesztésekre van szükség.
- Azokon a területeken, ahol a szegregáció veszélye fennáll, a szociális gondoskodás és humán szolgáltatás minőségének emelésére, a társadalmi és munkaerőpiaci integráció ösztönzésére, illetve lakókörnyezet fejlesztésére kell hangsúlyt helyezni.
- A zöldfelületek minőségi és mennyiségi fejlesztése a településközpontban és a lakóövezetekben a meglévő parkok megújításával valósítható meg.
- Kereskedelmi és szolgáltatási fejlesztéseket a településközpontban és a lakóövezetekben is célszerű végrehajtani. Ezek jellege azonban alapvetően különbözik egymástól: a központban a városi lakosság mellett a településre érkező átutazók, turisták kiszolgálását biztosító kisebb, egyedi arculattal rendelkező üzleteknek célszerű helyet biztosítani, míg a lakóövezetekben az érintett utcákban élő lakosok számára a mindennapi megélhetéshez szükséges árucikkek árusításával foglalkozó helyi kiskereskedőknek kell teret engedni.
- Az ipari jellegű területek esetében cél az elérhetőség javítása, a meglévő területek intenzívebb hasznosítása, szükség esetén új területek bevonása és az infrastruktúra fejlesztése.

Mindezek a megállapítások a városrészi célok hátterét és kontextusát alkotják. A városrészi célok úgy kerültek meghatározásra, hogy hozzájáruljanak a városrészek közötti életminőségbeli különbségek csökkentéséhez, ugyanakkor a városi feladatok ellátása is hatékonyabbá váljon.

10. ábra: Területi célok

1. Városközpont

A városrész Újfehértó központi területe, fejlesztésének fókuszában ebből adódóan olyan funkciók fejlesztése áll, amelyek a település teljes lakossága – és a városba érkező látogatók – számára relevánsak és elvárhatóak. A városrész fejlesztési célja tehát:

Modern városközpont kialakítása a közösségi, közigazgatási, humáninfrastruktúra és gazdasági funkciók és szolgáltatások fejlesztésével és bővítésével.

A célok elérése érdekében a városrész meglévő funkcióinak erősítése és további bővítése szükséges. A városi szolgáltatások kiteljesedését, valamint a fenntarthatóságot leginkább a közfunkcióknak a városrészben történő koncentrálása segíti elő. Mindezek mellett fontos tényező a gazdasági funkció erősítése is.

A városközpont fejlesztésekor elengedhetetlen szempont az egységes arculat, vonzó városkép kialakítása. Ennek érdekében ösztönözni kell a magántulajdonú kiskereskedelmi-szolgáltató egységek városképbe illő ki- és átalakítását.

A városközpont céljának elérése érdekében a városrészben megvalósult korábbi projekteket figyelembe véve a következő fejlesztések azonosíthatóak:

- Humán közszolgáltatások infrastrukturális feltételeinek fejlesztése: oktatás, szociális ellátás, közösségi terek,
- Közintézmények energetikai fejlesztése,
- Közterek, zöldfelületek, parkok kialakítása, meglévők megújítása, okos padok, napelemes közvilágítás kialakítása,
- Gyalogos és kerékpáros közlekedés feltételeinek fejlesztése (járdák, kerékpárutak),

- Csapadékvíz-elvezetés fejlesztése, csapadékvíz gazdálkodás,
- Útfelújítások, közlekedésszervezés,
- Kiskereskedelmi egységek és környezetük megújítása,
- Épített értékek megőrzése, turisztikai célú hasznosítása, vonzerő fejlesztése,
- Társadalmi kohézió erősítése, civil szervezetek aktivizálása,
- Közüzemi fejlesztések.

2. Északi városrész

Az északi városrészben a lakóterületbe ékelődött ipari-kereskedelmi zóna miatt kettős cél jelenik meg:

Az Északi városrészben a **vonzó ipari-kereskedelmi feltételek** kialakítása mellett **minőségi lakókörnyezet** megteremtése.

A városrész kedvező közlekedésföldrajzi adottságokkal rendelkezik (4. sz. főút, 100-as vasútvonal, M3 autópálya közelsége) a gazdasági funkciók (kiskereskedelmi-szolgáltató egységek) erősítéséhez, ehhez kiemelt figyelmet kell fordítani a közlekedési feltételek javítására is. A városrész ipari és kereskedelmi funkcióinak fejlesztését a lakófunkciókhoz illeszkedő módon szükséges megvalósítani, kiemelt figyelemmel az élehető, minőségi lakókörnyezet biztosítására. Emellett a rekreációt biztosító létesítmények hatékony működése és fejlesztése is kitűzött cél.

A cél elérése érdekében indikatívan a következő – önkormányzati és egyéb szervezetek által megvalósítandó – fejlesztési területek azonosíthatók a városrész tekintetében:

- Útfejlesztések: mezőgazdasági, ipari és lakó utak fejlesztése (burkolatlan utak aszfaltozása, szilárd burkolatú utak felújítása, csapadékvíz-elvezetéssel),
- Gyalogos és kerékpáros közlekedés feltételeinek fejlesztése (járdák, kerékpárutak),
- Szennyvíz-hálózat bővítése, hálózatba bekapcsolt lakások arányának növelése;
- Rekreációs létesítmények fejlesztése, bővítése, hatékony működtetése, fürdőkomplexum kialakítása,
- Új lakótelkek megnyitása,
- Közösségi terek kialakítása, zöldfelület növelése,
- Üzleti infrastruktúra fejlesztése, ipari területek fejlesztése,
- Befektetés ösztönzési tevékenység.

3. Nyugati városrész

A Nyugati városrész Újfehértó lakófunkciójú városrésze. A fejlesztések fő irányát **a lakófunkciók megtartása és további fejlesztése** jelenti, oly módon, hogy a kedvező feltételek elősegítsék a városi lakosság növekedését. Ennek megfelelően a városrész fejlesztésének célja:

A Nyugati lakóterület **települési környezetének javítása** a jobb életminőség biztosítása érdekében.

A kitűzött cél elérése új funkció kialakítását nem igényli, hanem a meglévő, kialakult funkció további erősítését célozza. A kedvező lakókörnyezet megteremtése érdekében fontos a kiskereskedelmi

szolgáltatások helyi igényeknek megfelelő fejlődésének ösztönzése, valamint a zöldfelületek, közösségi terek arányának növelése, folyamatos karbantartása.

A városrész fejlesztési céljának elérését biztosítható tervezett fejlesztések:

- Gyalogos és kerékpáros közlekedés feltételeinek fejlesztése (kerékpárút hálózat bővítése, járdák kiépítése),
- Közműhálózat fejlesztése (szennyvízelvezetés, csapadékvíz elvezetés),
- Burkolatlan utak aszfaltozása, szilárd burkolatú utak és járdák felújítása,
- Lakókörülmények fejlesztése,
- Hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatása,
- Zöldfelületi fejlesztések, közösségi terek kialakítása.

4. Déli városrész – Mályvaskert

A Mályvaskert Újfehértó egyik lakófunkciójú területe, ahol a fejlesztések iránya kettős: egyrészt a **lakófunkciók megtartása és további fejlesztése**, oly módon, hogy a kedvező feltételek a városi lakosság növekedését legyenek képesek előidézni, másrészt a szegregált és szegregációval veszélyeztetett területeken élő, **hátrányos helyzetű lakosság leszakadását megakadályozó, társadalmi felzárkózásukat elősegítő intézkedésekre** van szükség. A városrész fejlesztési célja:

A Déli lakóterület települési környezetének javítása a társadalmi esélyegyenlőség feltételeinek megteremtésével és a lakosság nagyobb mértékű integrálásával a jobb életminőség biztosítása érdekében.

A városrész funkciójának változtatására nincs szükség, azonban elsődleges cél a lakókörülmények javítása és további szegregált területek kialakulásának megakadályozása. Fontos a kiskereskedelmi szolgáltatások helyi igényeknek megfelelő fejlődésének ösztönzése, valamint a zöldfelületek, közösségi terek arányának növelése, folyamatos karbantartása.

A fizikai infrastruktúra javítása azonban önmagában nem elegendő a lakosság társadalmi integrációjának javításához. Nagyobb figyelmet kell szentelni a lakóterületen élő hátrányos helyzetű csoportok – és közöttük különösen a gyerekek – egyenlő esélyeinek megteremtésére. Ez főként a képzési és munkaerőpiaci programokba történő integrációval, szociális szolgáltatások és közérdekű információk hozzáférhetőségének javításával, valamint az általános közigazgatási, közszolgáltatási rendszerek integrált feladatellátásával segíthető elő. A szociális felzárkóztatás részét képezheti közösségi programok szervezése, settlement típusú közösségfejlesztés megvalósítása, folyamatos szociális munka megteremtése szociális munkások alkalmazásával, törekvés a foglalkoztatás elősegítésére képzési, kompetenciafejlesztő programok, munkaerő-piaci szolgáltatások révén.

A kitűzött cél elérése érdekében indikatívan a következő – önkormányzati és egyéb szervezetek által megvalósítandó – beavatkozási területek azonosíthatók a városrész tekintetében:

- Lakosság társadalmi-gazdasági integrációja érdekében munkaerőpiaci képzések, foglalkoztatási programok szervezése, közösségfejlesztés,
- Szociális és oktatási intézmények fejlesztése (bölcsőde, általános iskola),
- Kiemelt figyelem a halmozottan hátrányos helyzetű és roma tanulók tanulmányi előmenetelére és szocializációjára,
- Burkolatlan utak aszfaltozása, járdák kiépítése, szilárd burkolatú utak és járdák felújítása,

- Felhagyott területek rekultivációja és alulhasznosított területek hasznosítása (zöldterületek, lakófunkció kialakítása).

3.3 A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása

A megvalósítandó városrészi célkitűzések eltérő mértékben járulnak hozzá a város egészére vonatkozó középtávú, tematikus célok teljesüléséhez. A területi és a tematikus célok ugyanakkor együttesen segítik elő az átfogó célok és a tervezett jövőkép elérését.

Az adott városrészekhez kapcsolódó célok a városrész városon belüli jelenlegi, valamint a fejleszteni kívánt funkciója, és feltárt adottsága alapján kerültek meghatározásra. A tematikus és a területi célok közötti összefüggés a következő táblázatban kerül bemutatásra.

3. táblázat A városrészi célok hozzájárulása a középtávú tematikus célok megvalósulásához

Tematikus/városi célok Területi/városrészi célok	T1: A helyi gazdaság élénkítése, az innováció ösztönzése	T2: A közszolgáltatások minőségi fejlesztése, okos város fejlesztések	T3: A közlekedési infrastruktúra fenntartható fejlesztése	T4: Az épített és természeti környezet megóvása, fenntartható fejlesztése	T5: A rekreációs, a kulturális és a turisztikai szolgáltatások fejlesztése	T6: Az aktív közösségi élet és a társadalmi kohézió erősítése
V1: Modern városközpont kialakítása a közösségi, közigazgatási, humáninfrastruktúra és gazdasági funkciók és szolgáltatások fejlesztésével és bővítésével.						
V2: Az Északi városrészben a vonzó ipari-kereskedelmi feltételek kialakítása mellett minőségi lakókörnyezet megteremtése.						
V3: A Nyugati lakóterület települési környezetének javítása a jobb életminőség biztosítása érdekében.						
V4: A Déli lakóterület települési környezetének javítása a társadalmi esélyegyenlőség feltételeinek megteremtésével és a lakosság nagyobb mértékű integrálásával a jobb életminőség biztosítása érdekében.						

 erős koherencia

 közepes koherencia

11. ábra: Újfehértó városfejlesztési célrendszere

4 A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

4.1 Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklásával

Újfehértó Város Önkormányzata arra törekszik, hogy **a lehető legtöbb forrást** (magántőkét és támogatási forrást) mozgósítani tudja annak érdekében, hogy a városfejlesztési célok teljesítéséhez kapcsolódó projekteket minél nagyobb arányban végre tudja hajtani – elősegítve ezáltal a város dinamizálódását, kiegyensúlyozott, fenntartható fejlődését, a társadalmi szolidaritás erősítését és a gazdaságos működést.

A konkrét, gyakorlati beavatkozásokat **térben koncentráltan**, földrajzilag körülhatárolható területeken célszerű végrehajtani a kedvező hatások elérése érdekében. Az **egybefüggő vonallal körülhatárolt akcióterületeken** végbemenő fejlesztések egymással összehangoltan valósulnak meg, egymásra szinergikus hatást fejtenek ki, erősítik egymás hatásait. Az akcióterületek kijelölése azonban nem jelenti azt, hogy kizárólag ezeken a városi területeken történnek átfogó fejlesztések, az egyéb – akár infrastrukturális, akár program típusú – projektek a város többi területét is érintik.

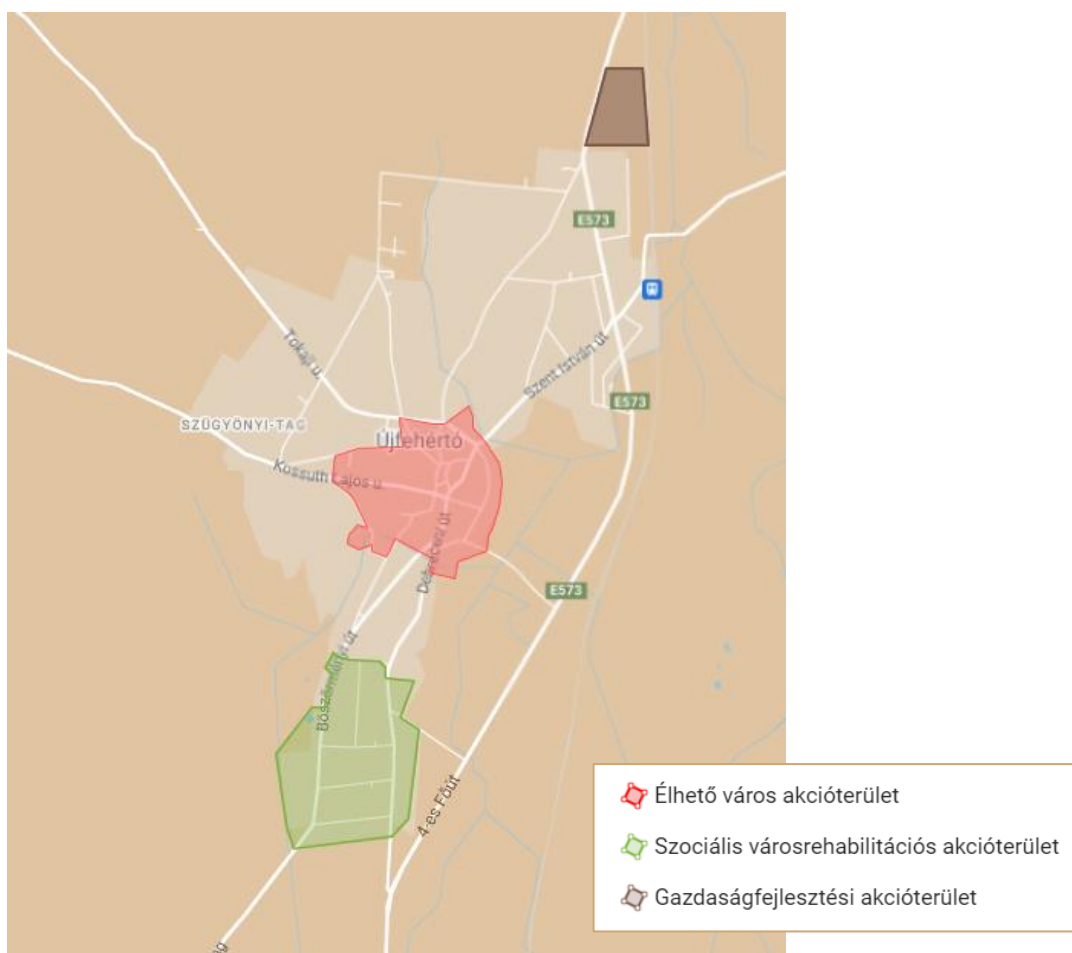
A fejlesztési akcióterületek kijelölése az alábbi **alapelvek** figyelembevételével történt:

- az akcióterületek kiterjedése ne legyen eltúlzott, csak azok az utcák kerüljenek bele, amelyek a fejleszteni kívánt épületek, intézmények és közterek, valamint a lehetséges magánérfős beruházások miatt valóban indokoltak;
- az akcióterület megjelenésében minél homogénebb, térbelileg pedig koncentrált legyen;
- az akcióterületen megvalósuló fejlesztések egymásra szinergikus hatást fejtsenek ki, az egyes projektelemek segítsék más projektek megvalósulását, illetve hatásának kiteljesedését;
- a kijelölt akcióterületen a lehető legnagyobb addicionális hatás legyen elérhető a magántőke mobilizálásával.

Az alapelveknek megfelelően Újfehértón a következő **fejlesztési akcióterületek** kerültek kijelölésre a 2021-2027 közötti időszakra – ugyanakkor a konkrét projektfejlesztések során pontosításra kerülhet az akcióterületek végleges határa:

- **Élhető város akcióterület:** A városközpontot magában foglaló fejlesztési terület, ahol a különböző típusú tervezett fejlesztések térben koncentráltan, egymás hatásait erősítve valósulhatnak meg.
- **Szociális városrehabilitációs akcióterület:** A város szegregált és szegregációval veszélyeztetett területét, valamint a déli lakóterület egy részét magában foglaló fejlesztési terület, ahol a tervezett infrastrukturális és soft típusú, közösségfejlesztést célzó beavatkozások segíthetik egymás hatásainak kiteljesedését.
- **Gazdaságfejlesztési akcióterület:** a város északi részén, a 4. számú főút mellett elhelyezkedő ipari terület, amelynek fejlesztése kiemelt fejlesztési prioritást jelent, mivel mind közép-, mind hosszú távon a város gazdasági fejlődésének motorja lehet.

2. térkép Újfehértó akcióterületei

Forrás: Saját szerkesztés

4.2 Az egyes akcióterületeken megvalósítandó fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása

4.2.1 Élhető város akcióterület

A város központi részét magában foglaló akcióterületen megvalósításra kerülő fejlesztések elsősorban a város élhető és fenntartható fejlesztésére irányulnak. Az akcióterületen zöldterületi, digitális és vízvezetési infrastrukturális fejlesztések, a közlekedési infrastruktúra fenntartható fejlesztése, a közszolgáltatások minőségének fejlesztése, valamint a közintézmények energiahatékonyságának javítása tervezett. Mindezek mellett több fejlesztés is elősegíti a szabadidős, rekreációs szolgáltatások bővítését, fejlesztését.

A tervezett beavatkozások hosszútávon hozzájárulnak a város élhetőségének és ezáltal népességmegtartó képességének erősítéséhez. A fejlesztések az akcióterület központi funkcióiból adódóan a város teljes lakosságát érintik.

4. táblázat A városközponti akcióterületen tervezett tevékenységek

Tervezett beavatkozások	Beavatkozás tartalma
<p>Komplex klímasemleges, digitális és vízvezetési infrastrukturális településfejlesztés („Élhető települések”)</p>	<p>A projekt célja a település csapadékvíz elvezetési problémáinak csökkentése, emellett a minőségi, élhető település megteremtése fókuszálva a szabadidő természetben való eltöltésére, illetve a gyorsajátás, mint kirívó helyi probléma (lakossági visszajelzések alapján) megoldására.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kossuth utca csapadékvíz elvezetése, csapadékvíz helyben tartása és hasznosítása: Kiszéti tó, záportározó: A projekt célja a település csapadékvíz elvezetési problémáinak csökkentése. Újfehértón a Kossuth Lajos utca új aszfaltréteget kapott, azonban a csapadékvíz elvezetés fejlesztése még nem történt meg. A Főtértől a temetőig (várostábla) tartó szakaszt érinti a beruházás, ahol felszíni csapadékvíz elvezetés kerülne kialakításra. A beruházás az út felületét nem érinti. A csapadékvíz helyben tartása és hasznosítása érdekében műtárgyak is épülnének, melyek a kiszéti tóba vezetik a csapadékvizet. A tó mederkotrásával és élőhely rehabilitációjával a csapadékvíz befogadására alkalmassá kell tenni a tavat. • Zöldterületek és zöldfelületek rekonstrukciója <ul style="list-style-type: none"> ○ Kiszéti tó környezetének rehabilitációja: A Kiszéti tó Újfehértó egyetlen belterületi tava. A tó a csapadékvíz befogadó műtárgyak fejlesztését követően alkalmassá válik arra, hogy állandó vízmélységgel, így állandó kiterjedésű vízfelülettel rendelkezzen. A fejlesztés révén a tó környezete parkosítással, sétány kialakításával, utcabútorok kihelyezésével, a közvilágítás megoldásával, gyalogoshíd építésével a város egyedi és vonzó kikapcsolódási helyszínévé válhat. ○ Kastélypark fejlesztése: A fejlesztés célja a felújított Nánássy-Nozdroviczky kastély zöldterületének megújítása, sétány és díszkút építésével. A fejlesztés a Főtér közelében egy vonzó és rendezett közpark létrejöttét eredményezi. A park közterület felé való megnyitása érdekében az utcafronti kerítés egy része elbontásra kerül. ○ Játsszótér kialakítás: A fejlesztés célja egy új, minőségi játsszótér létrehozása a Kökény utca-Gyár utca sarkán, amely Újfehértó második játsszótere lenne. A helyszínválasztást a közelben lévő panel lakóház, általános iskola és egy fagyizó is indokolja. • Okos településfejlesztési megoldások: A fejlesztések célja okospontok hálózatának kialakítása, ennek érdekében okospadok telepítése tervezett Újfehértó területén 7 különböző helyszínen. Emellett 5 helyszínen napelemes LED közvilágítás kerül kialakításra • Sebességmérő állomások 14 helyszínen: A tevékenység keretében a közlekedésbiztonság növelése érdekében 14 db sebességmérő állomás elhelyezése tervezett. Újfehértón számos hosszú, egyenes, sík utca található, melyek egyben a városba, városközpontba vezető utak is. Ezek az útszakaszokon az autósok sajnos gyakran figyelmen kívül hagyják a lakott területet jelző táblákat, ami veszélyhelyzeteket okoz és növeli a balesetek kockázatát. <p>(Egyes projektelemek az akcióterületen kívüli városi területeket is érintenek: játsszótér, sebességmérő állomások).</p>
<p>Szociális infrastruktúra fejlesztése Újfehértón</p>	<p>A projekt keretében megújul a Szociális Szolgáltató Központ épülete, illetve új eszközök is beszerzésre kerülnek. A projekt célja nem csak a felújítás, hanem az épület átalakítása a szolgáltatások fejlesztése érdekében, valamint az épület teljeskörű energetikai megújítása. (Eötvös J. u. 26.)</p>
<p>Városi Sportpálya Fejlesztése Újfehértón</p>	<p>A projekt keretein belül megvalósul egy lelátó épület, (674,42 m²), egy jegypénztár (9,32 m²), illetve egy nagyméretű 105x68 (111x74,5m) élőfüves sportpálya öntözőrendszerrel, pályavilágítással.</p>

Tervezett beavatkozások	Beavatkozás tartalma
Szabadtéri színpad a Városi Sportpályánál	A Városi Sportpálya megvalósítása után a lelátó mellett elhelyezkedő területen egy szabadtéri színpad kialakítása
Gyalog- és kerékpárút felújítása, megvalósítása - belterületen	A projekt keretében a belterületi, Kossuth Lajos utcai meglévő kerékpárút kerül felújításra (Fő tér - Temető között). (A projekt külterületi eleme az akcióterületen kívül valósul meg.)
Zajti Ferenc Helytörténeti Gyűjtemény külső pajta részének felújítása	A projekt keretein belül a Zajti Ferenc Helytörténeti Gyűjtemény külső pajta részének felújítása tervezett, amelyben szabadtéri állandó kiállítások valósulnának meg (Mindennapi élet a szikesen) (Egészségház u. 2.)
Szabadidőközpont fejlesztés, fürdőkomplexum kialakítása	A meglévő Szegedi Károly Sport-és Szabadidőközpont uszoda és wellness részlegének bővítése, szabadtéri medencék (gyermek-, gyógy- és fürdőmedencék) kialakításával. A medencék fűtését hőszivattyús rendszer építésével kívánjuk biztosítani. Cél az egészségturizmus, szolgáltatásfejlesztés, idegenforgalom fejlesztése, munkahelyteremtés. (Vasvári P. u. 15.)
Közcélú energiaellátás megvalósítása megújuló energiaforrások felhasználásával	A projekt keretében önkormányzati intézmények energiamegtakarítást eredményező felújítása, napelem rendszerek kiépítése tervezett. A projekt keretében az alábbi megvalósítási helyszíneken kerülnének kiépítésre napenergia alapú villamos erőművek: <ul style="list-style-type: none"> • Polgármesteri Hivatal: 4244 Újfehértó, Szent István út 10. (30 kW) • Zajti Ferenc Helytörténeti Gyűjtemény, Művelődési Központ és Könyvtár: 4244 Újfehértó, Fő tér 3. (50 kW) • Szegedi Károly Szabadidőközpont: 4244 Újfehértó, Vasvári P. u. 15. (50 kW) • Városi Piaccsarnok: 4244 Újfehértó, Béke tér 15. (10 kW)
Nonprofit Közösségi Szolgáltató Ház bővítése	A projekt keretében Közösségi Szolgáltató Ház bővítése, szolgáltatásfejlesztése tervezett. Az egykori Nozdroviczky kastély egyik épületszárnyában a korábban pályázati forrásból kialakított Nonprofit Közösségi Szolgáltató Ház működik. A másik épületszárny átalakításával – a jelenleg leromlott állapotú óvoda megszüntetésével – az épület teljes egészében közösségi terré alakulna. (Rákóczi F. u. 2.)
Óvodai intézményegység építése	A projekt keretében a 4244 Újfehértó, Bartók Béla utca 7. alatti ingatlanon 3 csoportszobás óvoda építése tervezett. A projekt célja a 4244 Újfehértó, Rákóczi F. u. 2. alatt működő tagóvoda feladatellátási helyének ingatlankiváltása. A fejlesztés során a modern kor követelményeinek meg nem felelő csoportszobák helyett, szabvány szerinti, színvonalas csoportszobák kerülnek kialakításra.
Társasház építése	A projekt célja a lakhatási körülmények javítása, fiatalok helyben tartásának elősegítése. A projekt keretében belterületen többlakásos társasház kialakítása, kivitelezési munkálatok elvégzése, valósulna meg. (Debreceni út 5.)
Újfehértói Görögkatolikus Egyházközség fejlesztései – Konyha felújítás-bővítés, Közösségi tér kialakítás, Iskola, óvoda felújítás, Templomfelújítás	A fejlesztések célja a közösség megtartó erejének növelése, oktatás-nevelés fejlesztése. <ul style="list-style-type: none"> • Meglévő intézmény konyhájának bővítése, az ellátásba bevonandók létszámának növekedése miatt, szolgáltatásbővítés. • Közösségi tér kialakítása a rekreációs övezetek, szabadidő hasznos eltöltését segítő kulturált szórakozás biztosítása. • Meglévő iskola és templom felújítása, energiahatékonysági szempontok érvényesítése. (Széchenyi u. 3.)
Újfehértói Római Katolikus Egyházközség fejlesztései – Közösségi tér kialakítás, Templomfelújítás, Kolping	A fejlesztések célja a közösség megtartó erejének növelése, oktatás-nevelés fejlesztése. Az Újfehértói Római Katolikus egyházközség fenntartásában álló épületek igen leromlottak, belső tereinek felújítása, valamint energetikai

Tervezett beavatkozások	Beavatkozás tartalma
kezelésében lévő gimnázium felújítása	korszerűsítése is szükséges, valamint az itt élők részére egy közösségi tér kialakítása is szükséges a lakosság összetartó erejének erősítéséhez. (Debreceni út 1., Eötvös J. u. 25.)

4.2.2 Szociális akcióterület

Az alapvetően lakófunkciójú, szegregált és szegregációval veszélyeztetett területet is magában foglaló akcióterületen tervezett tevékenységek célja az akcióterületen élő lakosság társadalmi-gazdasági integrációjának erősítése, életkörülményeik javítása.

Mindezekon túl az akcióterületet érintik a város több pontján tervezett közlekedési és kommunális infrastrukturális fejlesztések (út, kerékpárút, csapadékvíz elvezetés, szennyvízelvezetés).

5. táblázat A szociális akcióterületen tervezett tevékenységek

Tervezett beavatkozások	Beavatkozás tartalma
Szociális célú városrehabilitáció (ESZA) Lépéselőny – szociális felzárkóztató program Újfehértón	A projekt célja Újfehértó város szegregált és szegregációval veszélyeztetett területén élő lakosság társadalmi-gazdasági integrációjának megvalósítása, az életkörülményeik javítása, valamint közösségfejlesztés révén élhetőbb lakókörnyezet biztosítása: <ul style="list-style-type: none"> Együttműködés a közösségi és egyéni szintű társadalmi integráció feltételeinek megteremtése céljából közösségi programok szervezése, settlement típusú közösségfejlesztés megvalósítása. Folyamatos szociális munka megteremtése szociális munkások alkalmazásával, jelenlét módszeren alapulva, kiegészítve egyéni és csoportos programokkal. Törekvés a foglalkoztatás elősegítésére együttműködve a megyei foglalkoztatási paktumokkal különböző képzési, kompetenciafejlesztő programok, munkaerő-piaci szolgáltatások révén.
Református bölcsőde létesítése Újfehértón	A fejlesztés célja az Újfehértói Református Egyházközség által új, energiahatékony, két csoportos bölcsőde épület létrehozása.
Református Általános Iskola felújítása	A projekt célja a Református Általános Iskola leromlott épülete belső tereinek felújítása, valamint energetikai korszerűsítése. (Debreceni út 204.)
Egyházi tulajdonú temető rekultivációja és lakópark építés	Az Újfehértó, Mályváskert részen, a Debreceni út és a Böszörményi utak mentén (Kölcsey – Radnóti M. u. között) található, mintegy 40 éve felhagyott temető területének rekultivációja által közösségi pihenő övezet kialakítása, lakópark építése. A jelenleg alulhasznosított terület hasznosítása, városképi területrendezés, közösségi terek létrehozása, parkok, zöldterületek létrehozása.

4.2.3 Gazdaságfejlesztési akcióterület

Újfehértó északi részén, a 4. számú főút mellett elhelyezkedő ipari terület fejlesztése kiemelt fejlesztési prioritást jelent a város számára, mivel mind közép-, mind hosszú távon a város gazdasági fejlődésének motorja lehet. Az ipari és kereskedelmi funkciójú területen megvalósítandó fejlesztések célja a város fenntartható gazdasági fejlődésének előmozdítása, vonzó befektetői környezet kialakítása.

Az infrastrukturális beruházáshoz kapcsolódóan a gazdaság élénkítése és a foglalkoztatás javítása érdekében célszerű komplex gazdaságfejlesztési és befektetésösztönzési programok kidolgozása a gazdasági szereplők közötti koordinációs mechanizmusok kialakításával.

6. táblázat A gazdaságfejlesztési akcióterületen tervezett tevékenységek

Tervezett beavatkozások	Beavatkozás tartalma
Ipari parkok, iparterületek fejlesztése	A vállalkozói környezet és az üzleti infrastruktúra fejlesztése érdekében Újfehértó észak-keleti részén lévő iparterület fejlesztése tervezett. A projekt keretében a mintegy 20 hektáros iparterület elérhetőségét biztosító lekanyarodó sáv, csomópont és szervízút kerülne kialakításra. A projekt másik eleme az ingatlanvásárlás a település északi, valamint déli részén, ipari területek kialakítása céljából. Ezek megfelelő vonalas infrastruktúrával történő ellátása, a betelepülni kívánó vállalkozások számára megfelelő terület kialakítása.
Bel- és külterületi úthálózat felújítása, fejlesztése	Az iparterületek fejlesztéséhez kapcsolódnak a tervezett bel- és külterületi úthálózat felújítása, fejlesztése projekt egyes elemei, amelynek keretében az északi iparterületet a Gyümölcskutató állomással összekötő mintegy 4,5km hosszúságú dűlőút szilárd burkolattal történő ellátása tervezett, ezáltal biztosítva az iparterület és a gyümölcskutató közötti közúti elérhetőséget.

4.3 Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések és ezek illeszkedése a stratégia céljaihoz

Az akcióterületeken tervezett beavatkozásokon túl számos fejlesztési elképzelés azonosítható az akcióterületeken kívüli városi területeken, amelyek között a pontszerű fejlesztések mellett találhatóak hálózatos, azaz a város több pontját is érintő, hasonló típusú fejlesztések (ilyenek pl. a vonalas infrastruktúrákat érintő fejlesztések).

7. táblázat A akcióterületeken kívül tervezett tevékenységek

Tervezett beavatkozások	Beavatkozás tartalma
Komplex klímasemleges, digitális és vízelvezetési infrastrukturális településfejlesztés egyes projektelemei	<ul style="list-style-type: none"> Zöldterületek és zöldfelületek rekonstrukciója – Játsszótér kialakítása: A fejlesztés célja egy új, minőségi játszótér létrehozása a Kökény utca-Gyár utca sarkán, amely Újfehértó második játszótere lenne. A helyszínválasztást a közelben lévő panel lakóház, általános iskola és egy fagyizó is indokolja. Sebességmérő állomások 14 helyszínen: A tevékenység keretében a közlekedésbiztonság növelése érdekében 14 db sebességmérő állomás elhelyezése tervezett. Újfehértón számos hosszú, egyenes, sík utca található, melyek egyben a városba, városközpontba vezető utak is. Ezek az útszakaszokon az autósok sajnos gyakran figyelmen kívül hagyják a lakott területet jelző táblákat, ami veszélyhelyzeteket okoz és növeli a balesetek kockázatát.
Dr. Stéfán Katalin orvosi rendelő kialakítása	A fejlesztéscélja a város egykori híres orvosa, Dr. Stéfán Katalin lakóházának helyén egy orvosi rendelő kialakítása. A projekt keretében egy komplex egészségügyi szolgáltatásokat nyújtó, szakrendeléseknek helyet adó intézmény kialakítása tervezett a jelenleg hasznosításon kívül lévő épületben. (Szent István út 151.)
Gyalog- és kerékpárút felújítása, megvalósítása – külterületen	A projekt célja gyalog és kerékpárutak fejlesztése: külterületen új kerékpárút építése (Temető - Honvédelmi Sportközpont között)
Külterületi helyi közutak fejlesztése (mezőgazdasági)	A projekt célja a mezőgazdasági területek elérhetőségének javítása: <ul style="list-style-type: none"> külterület 0157 hrsz meglévő földút nyomvonalán új útburkolat kialakítása külterület 0165 hrsz, Tokaji út külterületi szakaszán útfelújítás

Tervezett beavatkozások	Beavatkozás tartalma
Közcélú energiaellátás megvalósítása megújuló energiaforrások felhasználásával	A projekt keretében önkormányzati intézmények energiamegtakarítást eredményező felújítása, napelem rendszerek kiépítése tervezett. A projekt keretében az alábbi megvalósítási helyszínen kerülnének kiépítésre napenergia alapú villamos erőművek: Lengyel Laura Óvoda Árvácska úti Tagóvoda: 4244 Újfehértó, Árvácska u. 2. (10 kW)
Bel- és külterületi úthálózat felújítása, fejlesztése	A projekt keretében Újfehértó Város belterületén, valamint külterületén elhelyezkedő ún. összekötő utak felújítása, fejlesztése valósulna meg, a kapcsolódó csapadékvíz- elvezetéssel együtt. <ul style="list-style-type: none"> • A jelenlegi belterületi úthálózat szilárd (aszfalt) útburkolattal történő ellátása, mintegy 59.360 fm hosszan (már aszfalt réteggel rendelkező utak felújítása, valamint a szilárd útburkolattal nem rendelkező belterületi utak szilárd burkolattal történő ellátása). • A projekt másik eleme a település összekötő nagy közúti forgalommal rendelkező állami utak felújítása: A projekt harmadik eleme az északi ipartelep a Gyümölcskutató állomással összekötő mintegy 4,5km hosszúságú dűlőút szilárd burkolattal történő ellátása, ezáltal biztosítani az ipartelep, és a gyümölcskutató közúti elérhetőséget.
Szennyvízhálózat kiépítése	A projekt célja a teljes szennyvízhálózati lefedettség biztosítása, a szolgáltatásból kimaradt területek bevonása a szennyvízhálózatba. A szennyvízhálózat további kiépítése, a hálózatra történő rákötések biztosítása a lakosság számára.
Vasvári Pál Tagintézmény épületének felújítása	A projekt célja a Vasvári Pál Tagintézmény leromlott épülete belső tereinek felújítása, valamint energetikai korszerűsítése. (Kökény u. 22.)
Kerékpárutak építése, felújítása	A projekt célja Újfehértó kerékpáros közlekedésének fejlesztése, már meglévő, de egységes rendszert nem alkotó kerékpárutak hálózatba rendezése, összekötése. <ul style="list-style-type: none"> • Hajdúdorog-Újfehértó-Nagykálló kerékpárút építése, • Nyíregyháza-Újfehértó-Téglás kerékpárút építése, belterületi kerékpárutak felújítása, építése.
Ivóvízkút létesítése Újfehértón	A fejlesztés célja Újfehértó ivóvízellátásának biztosítása a város alatt található vízbázis kihasználásával. Jelenleg Újfehértó a környező Geszteréd településről kapja az ivóvizet, a szolgáltatásban fennakadások és minőségi hiányosságok keletkeznek. A város alatt nagy mennyiségű vízbázis található.
Újfehértó belvíz- és csapadékvíz-elvezető hálózatának fejlesztése a víz-elvezető csatornák tisztításával	A fejlesztés célja a belvízzel és csapadékvízzel veszélyeztetett területeken csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítése és rekonstrukciója, meglévő víz-elvezetési árkok tisztítása és fejlesztése.
Idősothton építés	Jelenleg egy 27 férőhelyes idősothton üzemel a településen, a várólista 70-80 fős jelenleg. A projekt célja a szociális ellátások fejlesztése, a megnövekedett igények kielégítése a szolgáltatás bővítésével, a meglévő intézmény további fejlesztésével, férőhely bővítéssel. Cél a szociális ellátás, a komplex egészségügyi szolgáltatások biztosítása az időskorúak számára.

A tervezett fejlesztések illeszkedését a stratégia céljaihoz a következő alfejezet mutatja be.

4.4 A tervezett fejlesztések illeszkedése a stratégia céljaihoz

Az egyes fejlesztési projektjavaslatok és a középtávú városi célok kapcsolatát az alábbi táblázat foglalja össze.

8. táblázat A fejlesztési projektjavaslatok és a középtávú városi célok kapcsolata

Projekt megnevezése	Városi tematikus célok					
	T1: A helyi gazdaság élénkítése, az innováció ösztönzése	T2: A közszolgáltatások minőségi fejlesztése, okos város fejlesztések	T3: A közlekedési infrastruktúra fenntartható fejlesztése	T4: Az épített és természeti környezet megóvása, fenntartható fejlesztése	T5: A rekreációs, a kulturális és a turisztikai szolgáltatások fejlesztése	T6: Az aktív közösségi élet és a társadalmi kohézió erősítése
Komplex klímasemleges, digitális és vízelvezetési infrastrukturális településfejlesztés („Élhető települések”)						
Szociális infrastruktúra fejlesztése Újfehértón						
Lépéselőny – szociális felzárkóztató program Újfehértón						
Városi Sportpálya Fejlesztése Újfehértón						
Szabadtéri színpad a Városi Sportpályánál						
Dr. Stéfán Katalin orvosi rendelő kialakítása						
Gyalog- és kerékpárút felújítása, megvalósítása						
Külterületi helyi közutak fejlesztése						
Mindennapi élet a szikesen - Zajti Ferenc Helytörténeti Gyűjtemény külső pajta részének felújítása						
Bölcsőde létesítése Újfehértón - Újfehértói Református Egyházközség						
Szabadidőközpont fejlesztés, fürdőkomplexum kialakítása						
Ipari parkok, iparterületek fejlesztése						
Közcélú energiaellátás megvalósítása megújuló energiaforrások felhasználásával						
Nonprofit Közösségi Szolgáltató Ház bővítése						

Projekt megnevezése	Városi tematikus célok					
	T1: A helyi gazdaság élénkítése, az innováció ösztönzése	T2: A közszolgáltatások minőségi fejlesztése, okos város fejlesztések	T3: A közlekedési infrastruktúra fenntartható fejlesztése	T4: Az épített és természeti környezet megóvása, fenntartható fejlesztése	T5: A rekreációs, a kulturális és a turisztikai szolgáltatások fejlesztése	T6: Az aktív közösségi élet és a társadalmi kohézió erősítése
Óvodai intézményegység építése						
Társasház építése						
Bel- és külterületi úthálózat felújítása, fejlesztése						
Szennyvízhálózat kiépítése						
Református Általános Iskola és Vasvári Pál Tagintézmény épületének felújítása						
Egyházi tulajdonú temetők rekultivációja és lakópark építés						
Kerékpárutak építése, felújítása						
Ivóvízkút létesítése Újfehértón						
Újfehértó belvíz- és csapadékvízvezető hálózatának fejlesztése a vízvezető csatornák tisztításával						
Időotthon építés						
Újfehértói Görögkatolikus Egyházközség fejlesztései – Konyha felújítás-bővítés, Községi tér kialakítás, Iskola, óvoda felújítás, Templomfelújítás						
Újfehértói Római Katolikus Egyházközség fejlesztései – Községi tér kialakítás, Templomfelújítás, Kolping kezelésében lévő gimnázium felújítása						

4.5 A fejlesztések ütemezése

A tervezett fejlesztések lehetséges ütemezése a következő szempontok figyelembevételével történt meg, amelyet a források rendelkezésre állása, illetve a megváltozott külső körülmények a későbbiekben módosíthatnak:

- Indokoltság, szükségesség:
  - a fejlesztések által érintett lakosság száma és szociális helyzete,
  - a fejlesztések időszerűsége,
  - a fejlesztések lakosság általi elfogadottsága és támogatottsága,
  - a fejlesztések egymásra épülése,
- Hatások:
  - a fejlesztések hatása a város egészére,
  - a fejlesztés jelentősége a város lakófunkciójára nézve,
  - a fejlesztések gazdasági és társadalmi multiplikátor hatása,
- Megvalósíthatóság, finanszírozás és fenntarthatóság:
  - a megvalósíthatóság becsült időigénye,
  - a támogatási források megszerzésének lehetősége és esélye,
  - a rendelkezésre álló önkormányzati saját erő nagysága,
  - a bevonható magánforrások mértéke,
  - a létrehozott kapacitások fenntarthatósága.

A tervezett fejlesztések 2021 és 2030 között kerülnek megvalósításra. Az ütemezés a fejlesztések indokoltsága, prioritási sorrendje, az egyes fejlesztések egymásra épülése, a megvalósíthatóság és fenntarthatóság, valamint a fejlesztési források várható rendelkezésre állásának figyelembevételével került kialakításra. A tervezett beavatkozások között számos olyan található, amelyek ütemezése több évet is felölel, ilyenek például a város különböző területein megvalósítandó, hasonló jellegű fejlesztéseket tartalmazó projektek, valamint a komplex, több ütemben megvalósítható projektek.

A tervezett fejlesztések ütemezése a stratégia készítésekor rendelkezésre álló információk alapján történő előzetes becslésre épül. A fejlesztések megvalósításának ütemezését a források tényleges rendelkezésre állása, illetve a megváltozott külső körülmények a későbbiekben módosíthatják.

A fejlesztések indikatív ütemezését az alábbi táblázat tartalmazza.

9. táblázat A megvalósítás indikatív ütemterve

Projekt megnevezése	Projekt megvalósítás tervezett időszaka	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Komplex klímasemleges, digitális és vízelvezetési infrastrukturális településfejlesztés („Élhető települések”)	2023-2024										
Szociális infrastruktúra fejlesztése Újfehértón	2023-2024										
Lépéselőny – szociális felzárkóztató program Újfehértón	2023-2026										
Városi Sportpálya Fejlesztése Újfehértón	2021-2023										
Szabadtéri színpad a Városi Sportpályánál	2024-2027										

Projekt megnevezése	Projekt megvalósítás tervezett időszaka	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Dr. Stéfán Katalin orvosi rendelő kialakítása	2023-2026										
Gyalog- és kerékpárút felújítása, megvalósítása	2021-2023										
Külterületi helyi közutak fejlesztése	2022-2024										
Zajti Ferenc Helytörténeti Gyűjtemény külső pajta részének felújítása – Mindennapi élet a szikesen	2022-2023										
Bölcsőde létesítése Újfehértón - Újfehértói Református Egyházközség	2022-2024										
Szabadidőközpont fejlesztés, fürdőkomplexum kialakítása	2026-2030										
Ipari parkok, iparterületek fejlesztése	2024-2030										
Közcélú energiaellátás megvalósítása megújuló energiaforrások felhasználásával	2023-2027										
Nonprofit Közösségi Szolgáltató Ház bővítése	2024-2027										
Óvodai intézményegység építése	2024-2027										
Társasház építése	2024-2025										
Bel- és külterületi úthálózat felújítása, fejlesztése	2024-2030										
Szennyvízhálózat kiépítése	2024-2030										
Református Általános Iskola és Vasvári Pál Tagintézmény épületének felújítása	2024-2027										
Egyházi tulajdonú temető rekultivációja és lakópark építés	2024-2030										
Kerékpárutak építése, felújítása	2024-2030										
Ivóvízkút létesítése Újfehértón	2024-2030										
Újfehértó belvíz- és csapadékvízvezető hálózatának fejlesztése a vízvezető csatornák tisztításával	2024-2030										
Időotthon építés	2024-2027										
Újfehértói Görögkatolikus Egyházközség fejlesztései – Konyha felújítás-bővítés, Közösségi tér kialakítás, Iskola, óvoda felújítás, Templomfelújítás	2024-2027										
Újfehértói Római Katolikus Egyházközség fejlesztései – Közösségi tér kialakítás, Templomfelújítás, Kolping kezelésében lévő gimnázium felújítása	2024-2027										

Újfehértó Város Önkormányzata a tervezett fejlesztések jelentős részét kizárólag európai uniós támogatással tudja megvalósítani, így a tényleges sorrend nagyban függ a pályázati kiírások megjelenésétől, a feltételeknek való megfeleléstől és a források rendelkezésre állásáról.

4.6 A fejlesztések összehangolt, vázlatos pénzügyi terve

A város fejlesztési lehetőségeit nagymértékben befolyásolja a rendelkezésre álló külső források elérhetősége. Bár kisebb léptékű, elsősorban soft jellegű beavatkozások megvalósíthatóak akár önkormányzati saját forrásból, akár helyi szervezetek, erőforrások mozgósításával, ugyanakkor a jelentősebb infrastrukturális beruházások megvalósításához külső pénzügyi források szükségesek.

Újfehértó Város Önkormányzata a fejlesztések megvalósítása során kiemelt figyelmet fordít a fenntarthatóságra, a stabil költségvetési helyzet megőrzésére, ennek érdekében fontos, hogy a létrejövő vagy megújuló létesítmények működtetése ne terhelje meg a város költségvetését, továbbá számos olyan fejlesztést tervez, amely már önmagában is a költséghatékony fenntartás irányába hat.

A tervezett jelentősebb projektek finanszírozási forrásait elsősorban a 2021-2027 közötti európai uniós támogatások jelentik, ami az egyes szereplők saját forrásaival egészül ki, részben a támogatások társfinanszírozása, részben a teljes mértékben saját forrásból megvalósítandó fejlesztések kapcsán.

Magyarország 2021-2027-es időszakra vonatkozó Partnerségi Megállapodásában kijelölt fejlesztési irányok alapján több operatív program keretében kerül felhasználásra az Európai Unió által biztosított támogatás, amelyek a következők:

- Digitális Megújulás Operatív Program Plusz (DIMOP Plusz),
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz (EFOP Plusz),
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (GINOP Plusz),
- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz (IKOP Plusz),
- Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (KEHOP Plusz),
- Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz (MAHOP Plusz),
- Végrehajtási Operatív Program Plusz (VOP Plusz),
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz).

A városok számára fontos fejlesztési forrást jelent a TOP Plusz program. Ezen a források tervezése és felhasználása a vármegyei Integrált Területi Programokon (ITP) keresztül valósul meg, amely tartalmazza a vármegyéek területén megvalósítani tervezett intézkedéseket. A 2021-2027-es időszakra vonatkozóan Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Integrált Területi Programjának 7 éves forráskerete 166,3 milliárd Ft.

10. táblázat A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz 1–3. és 6. prioritás intézkedéseinek területi forrásallokációja, milliárd Ft

Intézkedés	Szabolcs- Szatmár-Bereg Vármegyei Önkormányzat
1.1 Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	0,00
1.2 Településfejlesztés, települési szolgáltatások	34,45
1.3 Fenntartható városfejlesztés	19,76
2.1 Klímabarát vármegye	17,99
3.1 Vármegyei és térségi fejlesztések (ESZA+ elemei)	11,64
3.2 Fenntartható városfejlesztés (ESZA+ elemei)	8,47
3.3 Helyi és térségi közszolgáltatások (ERFA)	18,00
3.4 Fenntartható humán infrastruktúra (ERFA)	7,86
6.1 Helyi gazdaság-fejlesztés	38,13
6.2 Fenntartható versenyképes városfejlesztés	10,00

Forrás: A Kormány 1196/2023. (V. 15.) Korm. határozata a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz keretében megvalósuló integrált területi programok elfogadásáról

Az operatív programok mellett a városok a Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (RRF) forrásaiban is részesülhetnek. Az RRF célja elsősorban a koronavírus járvány gazdasági és társadalmi hatásainak ellensúlyozása, illetve a gazdaság ellenállóképességének, fenntarthatóságának és a zöld és a digitális átmenettel kapcsolatos kihívásokra és lehetőségekre való felkészültségének a növelése. A véglegesített magyar terv 2026-ig összesen 2 300 milliárd forintnyi stratégiai fejlesztési projektet foglal össze.

Mindezek mellett a városok egyéb európai uniós és nemzetközi támogatást is bevonhatnak fejlesztéseik megvalósításába:

- Transznacionális programok (pl. Interreg Danube Transnational Program, Interreg Central-Europe Programme, Interreg Europe Programme),
- Határon átnyúló együttműködési programok (pl. Románia-Magyarország, Magyarország-Szlovákia, Magyarország-Szlovákia-Románia-Ukrajna),
- Közvetlen brüsszeli kiírású programok (pl. Horizon 2020, Europe for Citizens, LIFE),
- Dedikált városfejlesztési források (pl. URBACT, Urban Innovative Actions).

A következő táblázat összefoglalóan mutatja be a **tervezett projektek** megnevezését, tartalmát, indikatív forrásigényét³ és finanszírozási forrását, valamint tervezett ütemezését.

Az Újfehértó által tervezett fejlesztések milliárdos nagyságrendűek: az alábbi táblázat adatai alapján közel 30 milliárd forintnyi fejlesztési projektelképzeléssel rendelkezik a város. A ténylegesen rendelkezésre álló források nagysága alapvetően a megpályázható forrásoktól függ. A tervezett fejlesztések teljes körű megvalósítására – a pénzügyi korlátok és a verseny miatt – nem feltétlenül lesz lehetőség, vagyis a tényleges források reálisan ennél alacsonyabbak lesznek. Ezért szükséges azon fő irányelveknek a meghatározása, amelyek alapján azonosíthatók a legfontosabb beavatkozások:

- a fejlesztés által érintett célcsoport nagysága és helyzete,
- a fejlesztés várható gazdasági, társadalmi és környezeti hatásainak mértéke,
- jogszabályi előírások, kötelezettségek,
- a helyi lakosság és vállalkozások elvárásai, szükségletei.

---

³ A tervezett fejlesztésekhez rendelt költségvetés indikatív jelleggel került megjelölésre, annak tudatában, hogy mindezek megvalósítására a potenciálisan rendelkezésre álló fejlesztési források nem feltétlenül elegendőek.

11. táblázat: A tervezett fejlesztések összefoglalása és vázlatos pénzügyi terve

Projekt megnevezése	Projekt tartalma	Indikatív költségvetés (millió Ft)	Finanszírozás lehetséges forrása	Projekt státusza	Projekt tervezett kezdete és befejezése
Szociális infrastruktúra fejlesztése Újfehértón	A projekt keretében megújul a Szociális Szolgáltató Központ épülete, illetve új eszközök is beszerzésre kerülnek. A projekt célja nem csak a felújítás, hanem az épület átalakítása a szolgáltatások fejlesztése érdekében, valamint az épület teljeskörű energetikai megújítása. (Eötvös J. u. 26.)	165	TOP_PLUSZ-3.3.2-21-SB1-2022-00027	Folyamatban	2023-2024
Lépéselőny – szociális felzárkóztató program Újfehértón	A projekt célja Újfehértó város szegregált és szegregációval veszélyeztetett területén élő lakosság társadalmi-gazdasági integrációjának megvalósítása, az életkörülményeik javítása, valamint közösségfejlesztés révén élhetőbb lakókörnyezet biztosítása. (Csillag u. – Rezeda u. – Böszörményi u.)	199	TOP_PLUSZ-3.1.2-21-SB1-2022-00007	Folyamatban	2023-2026
Komplex klímasemleges, digitális és vízvezetési infrastrukturális településfejlesztés Újfehértón az „Élhető települések” felhívás keretében	A projekt célja a város csapadékvíz elvezetési problémáinak csökkentése, emellett a minőségi, élhető települési környezet megteremtése, illetve a gyorsított fejlesztés problémájának megoldása. <ul style="list-style-type: none"> • Kossuth utca csapadékvíz elvezetése, Kisréti záportározó, • Zöldterületi fejlesztések: <ul style="list-style-type: none"> - Kisréti tó környezetének rehabilitációja, - kastélypark fejlesztése, - játszótér kialakítása, • utcabútorok a zöld területeken, napelemmel működő közvilágítás, okospadok, mint okos közösségi pontok alkotta hálózat kialakítása, • közlekedésbiztonsági fejlesztésként sebességmérő állomások 14 helyszínen 	700	TOP_PLUSZ-1.2.1-21-SB1-2022-00035	Folyamatban	2023-2024
Városi Sportpálya Fejlesztése Újfehértón	A projekt keretein belül megvalósul egy lelátó épület, egy jegypénztár, illetve egy nagyméretű élőfűves sportpálya öntözőrendszerrel, pályavilágítással. (Debreceni út 38.)	591	Kiemelt kormányzati beruházás - Nemzeti Sportközpontok	Folyamatban	2021-2023
Szabadtéri színpad a Városi Sportpályánál	A Városi Sportpálya megvalósítása után a lelátó mellett elhelyezkedő területen egy szabadtéri színpad kialakítása. (Debreceni út 38.)	300	Támogatás	Tervezett	2024-2027

Projekt megnevezése	Projekt tartalma	Indikatív költségvetés (millió Ft)	Finanszírozás lehetséges forrása	Projekt státusza	Projekt tervezett kezdete és befejezése
Dr. Stéfán Katalin orvosi rendelő kialakítása	A projekt keretében egy komplex egészségügyi szolgáltatásokat nyújtó, szakrendeléseknek helyet adó intézmény kialakítása tervezett a jelenleg hasznosításon kívül lévő épületben. (Szent István út 151.)	500	Támogatás	Tervezett Konceptióterv elkészítés alatt	2023-2026
Gyalog- és kerékpárút felújítása, megvalósítása	A projekt célja gyalog és kerékpárutak fejlesztése: <ul style="list-style-type: none"> • belterületen a Kossuth Lajos utcai meglévő kerékpárút felújítása (Fő tér - Temető között) • külterületen új kerékpárút építés (Temető - Honvédelmi Sportközpont között) 	204	Támogatás - Belügyminisztérium BMÖGF/1240/2021	Folyamatban	2021-2023
Külterületi helyi közutak fejlesztése	A projekt célja a mezőgazdasági területek elérhetőségének javítása. <ul style="list-style-type: none"> • külterület 0157 hrsz meglévő földút nyomvonalán új útburkolat kialakítása • külterület 0165 hrsz, Tokaji út külterületi szakaszán útfelújítás 	299	Támogatás – Vidékfejlesztési Program VP6-7.2.1.1-21	Folyamatban	2022-2024
Zajti Ferenc Helytörténeti Gyűjtemény külső pajta részének felújítása - Mindennapi élet a szikesen	A projekt célja a Zajti Ferenc Helytörténeti Gyűjtemény külső pajta részének felújítása, amelyben szabadtéri állandó kiállítások valósulnának meg. (Egészségház u. 2.)	20	Nemzeti Kulturális Alap	Folyamatban	2022-2023
Bölcsőde létesítése Újfehértón - Újfehértói Református Egyházközség	A projekt keretében az Újfehértói Református Egyházközség új, energiahatékony két csoportos bölcsőde épületet kíván építeni. (Debreceni út 202.)	410 (támogatás: 323)	RRF-1.1.2-21-2022-00045	Folyamatban	2022-2024
Szabadidőközpont fejlesztés, fürdőkomplexum kialakítása	A meglévő Szegedi Károly Sport-és Szabadidőközpont uszoda és wellness részlegének bővítése, szabadtéri medencék (gyermek-, gyógy- és fürdőmedencék) kialakításával. A medencék fűtését hőszivattyús rendszer építésével kívánjuk biztosítani. Cél az egészségturizmus, szolgáltatásfejlesztés, idegenforgalom fejlesztése, munkahelyteremtés. (Vasvári P. u. 15.)	2 000	Támogatás	Tervezett, Konceptióterv készítése folyamatban	2026-2030
Ipari parkok, iparterületek fejlesztése	A vállalkozói környezet és az üzleti infrastruktúra fejlesztése érdekében Újfehértó észak-keleti részén lévő iparterület fejlesztése tervezett. A	600	Támogatás	Tervezett Előkészítés alatt, a kialakításra kerülő	2024-2030

Projekt megnevezése	Projekt tartalma	Indikatív költségvetés (millió Ft)	Finanszírozás lehetséges forrása	Projekt státusza	Projekt tervezett kezdete és befejezése
	projekt keretében a mintegy 20 hektáros iparterület elérhetőségét biztosító lekanyarodó sáv, csomópont és szervízút kerülne kialakításra. A projekt másik eleme az ingatlanvásárlás a település északi valamint déli részén, ipari területek kialakítása céljából. Ezek megfelelő vonalas infrastruktúrával történő ellátása, a betelepülni kívánó vállalkozások számára megfelelő terület kialakítása.			elkerülő út és a csomópont engedélyes szintű tervdokumentációja rendelkezésre áll	
Közcélú energiaellátás megvalósítása megújuló energiaforrások felhasználásával	A projekt keretében önkormányzati intézmények energiamegtakarítást eredményező felújítása, napelem rendszerek kiépítése tervezett. A projekt keretében az alábbi megvalósítási helyszíneken kerülnének kiépítésre napenergia alapú villamos erőművek, mintegy 190 kW termelési értékkel: <ul style="list-style-type: none"> • Polgármesteri Hivatal: 4244 Újfehértó, Szent István út 10. (30 kW) • Zajti Ferenc Helytörténeti Gyűjtemény, Művelődési Központ és Könyvtár: 4244 Újfehértó, Fő tér 3. (50 kW) • Lengyel Laura Óvoda Árvácska úti Tagóvoda: 4244 Újfehértó, Árvácska u. 2. (10 kW) • Szegedi Károly Szabadidőközpont: 4244 Újfehértó, Vasvári P. u. 15. (50 kW) • Városi Piaccsarnok: 4244 Újfehértó, Béke tér 15. (10 kW) 	150	Támogatás Saját forrás	Tervezés és szakaszos megvalósítás alatt. (A Piac és a Szabadidőközpont a megvalósítás fázisában tart.)	2023-2027
Nonprofit Közösségi Szolgáltató Ház bővítése	A projekt keretében Közösségi Szolgáltató Ház bővítése, szolgáltatásfejlesztése tervezett. Az egykori Nozdroviczky kastély egyik épületszárnyában a korábban pályázati forrásból kialakított Nonprofit Közösségi Szolgáltató Ház működik. A másik épületszárny átalakításával – a jelenleg leromlott állapotú óvoda megszüntetésével – az épület teljes egészében közösségi térré alakulna. (Rákóczi F. u. 2.)	150	Támogatás	Tervezett	2024-2027
Óvodai intézményegység építése	A projekt keretében a 4244 Újfehértó, Bartók Béla utca 7. alatti ingatlanon 3 csoportszobás óvoda építése tervezett. A projekt célja a 4244 Újfehértó, Rákóczi F. u. 2. alatt működő tagóvoda feladatellátási helyének ingatlankiváltása.	600	Támogatás	Tervezett. A koncepcióterv és megalapozó dokumentumok rendelkezésre állnak	2024-2027

Projekt megnevezése	Projekt tartalma	Indikatív költségvetés (millió Ft)	Finanszírozás lehetséges forrása	Projekt státusza	Projekt tervezett kezdete és befejezése
	A fejlesztés során a jelen kor követelményeinek meg nem felelő csoportszobák helyett, szabvány szerinti, színvonalas csoportszobák kerülnek kialakításra.				
Társasház építése	A projekt célja a lakhatási körülmények javítása, fiatalok helyben tartásának elősegítése. A projekt keretében belterületen többlakásos társasház kialakítása, kivitelezési munkálatok elvégzése, valósulna meg. (Debreceni út 5.)	500	Saját forrás	Tervezett Az engedélyes szintű tervdokumentáció rendelkezésre áll.	2024-2025
Bel- és külterületi úthálózat felújítása, fejlesztése	A projekt keretében Újfehértó Város belterületén, valamint külterületén elhelyezkedő ún. összekötő utak felújítása, fejlesztése valósulna meg, a kapcsolódó csapadékvíz- elvezetéssel együtt. <ul style="list-style-type: none"> • A jelenlegi belterületi úthálózat szilárd (aszfalt) útburkolattal történő ellátása, mintegy 59.360 fm hosszan (már aszfalt réteggel rendelkező utak felújítása, valamint a szilárd útburkolattal nem rendelkező belterületi utak szilárd burkolattal történő ellátása). • A projekt másik eleme a települést összekötő nagy közúti forgalommal rendelkező állami utak felújítása: • A projekt harmadik eleme az északi ipartelep a Gyümölcskutató állomással összekötő mintegy 4,5km hosszúságú dűlőút szilárd burkolattal történő ellátása, ezáltal biztosítani az ipartelep, és a gyümölcskutató közúti elérhetőséget. 	5 000	Támogatás Saját forrás	Tervezett	2024-2030
Szennyvízhálózat kiépítése	A projekt célja a teljes szennyvízhálózati lefedettség biztosítása, a szolgáltatásból kimaradt területek bevonása a szennyvízhálózatba. A szennyvízhálózat további kiépítése, a hálózatra történő rákötések biztosítása a lakosság számára.	5 000	Támogatás	Tervezett	2024-2030
Református Általános Iskola és Vasvári Pál Tagintézmény épületének felújítása	A projekt célja a Református Általános Iskola és a Vasvári Pál Tagintézmény leromlott épületei belső tereinek felújítása, valamint energetikai korszerűsítése. (Debreceni út 204., Kökény u. 22.)	500	Támogatás	Tervezett	2024-2027
Egyházi tulajdonú temető rekultivációja és lakópark építés	Az Újfehértó, Mályváskert részen, a Debreceni út és a Böszörményi utak mentén (Kölcsey – Radnóti M. u. között) található, mintegy 40 éve	2 000	Támogatás	Tervezett	2024-2030

Projekt megnevezése	Projekt tartalma	Indikatív költségvetés (millió Ft)	Finanszírozás lehetséges forrása	Projekt státusza	Projekt tervezett kezdete és befejezése
	felhagyott temető területének rekultivációja által közösségi pihenő övezet kialakítása, lakópark építése. A jelenleg alulhasznosított terület hasznosítása, városképi területrendezés, közösségi terek létrehozása, parkok, zöldterületek létrehozása.				
Kerékpárutak építése, felújítása	A projekt célja Újfehértó kerékpáros közlekedésének fejlesztése, már meglévő, de egységes rendszert nem alkotó kerékpárutak hálózatba rendezése, összekötése. <ul style="list-style-type: none"> • Hajdúdorog-Újfehértó-Nagykálló kerékpárút építése, • Nyíregyháza-Újfehértó-Téglás kerékpárút építése, • belterületi kerékpárutak felújítása, építése. 	5 000	Támogatás	Tervezett	2024-2030
Ivóvízkút létesítése Újfehértón	A fejlesztés célja Újfehértó ivóvízellátásának biztosítása a város alatt található vízbázis kihasználásával. Jelenleg Újfehértó a környező Geszteréd településről kapja az ivóvizet, a szolgáltatásban fennakadások és minőségi hiányosságok keletkeznek. A város alatt nagy mennyiségű vízbázis található.	2 000	Támogatás	Tervezett	2024-2030
Újfehértó belvíz- és csapadékvízvezető hálózatának fejlesztése a vízvezető csatornák tisztításával	A fejlesztés célja a belvízzel és csapadékvízzel veszélyeztetett területeken csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítése és rekonstrukciója, meglévő vízvezetési árkok tisztítása és fejlesztése.	500	Támogatás	Tervezett	2024-2030
Időszotthon építés	Jelenleg egy 27 férőhelyes időszotthon üzemel a településen, a várólista 70-80 fős jelenleg. A projekt célja a szociális ellátások fejlesztése, a megnövekedett igények kielégítése a szolgáltatás bővítésével, a meglévő intézmény további fejlesztésével, férőhely bővítéssel. Cél a szociális ellátás, a komplex egészségügyi szolgáltatások biztosítása az időskorúak számára.	500	Támogatás	Tervezett	2024-2027
Újfehértói Görögkatolikus Egyházközség fejlesztései – Konyha felújítás-bővítés,	A fejlesztések célja a közösség megtartó erejének növelése, oktatás-nevelés fejlesztése. <ul style="list-style-type: none"> • Meglévő intézmény konyhájának bővítése, az ellátásba bevonandók létszámának növekedése miatt, szolgáltatásbővítés. 	1 000	Támogatás	Tervezett	2024-2027

Projekt megnevezése	Projekt tartalma	Indikatív költségvetés (millió Ft)	Finanszírozás lehetséges forrása	Projekt státusza	Projekt tervezett kezdete és befejezése
Közösségi tér kialakítás, Iskola, óvoda felújítás, Templomfelújítás	<ul style="list-style-type: none"> Közösségi tér kialakítása a rekreációs övezetek, szabadidő hasznos eltöltését segítő kulturált szórakozás biztosítása. Meglévő iskola és templom felújítása, energiahatékonysági szempontok érvényesítése. (Széchenyi u. 3.)				
Újfehértói Római Katolikus Egyházközség fejlesztései – Közösségi tér kialakítás, Templomfelújítás, Kolping kezelésében lévő gimnázium felújítása	A fejlesztések célja a közösség megtartó erejének növelése, oktatás-nevelés fejlesztése. Az Újfehértói Római Katolikus egyházközség fenntartásában álló épületek igen leromlottak, belső tereinek felújítása, valamint energetikai korszerűsítése is szükséges, valamint az itt élők részére egy közösségi tér kialakítása is szükséges a lakosság összetartó erejének erősítéséhez. (Debreceni út 1., Eötvös J. u. 25.)	1 000	Támogatás	Tervezett, a gimnázium felújítása megvalósult	2024-2027

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés

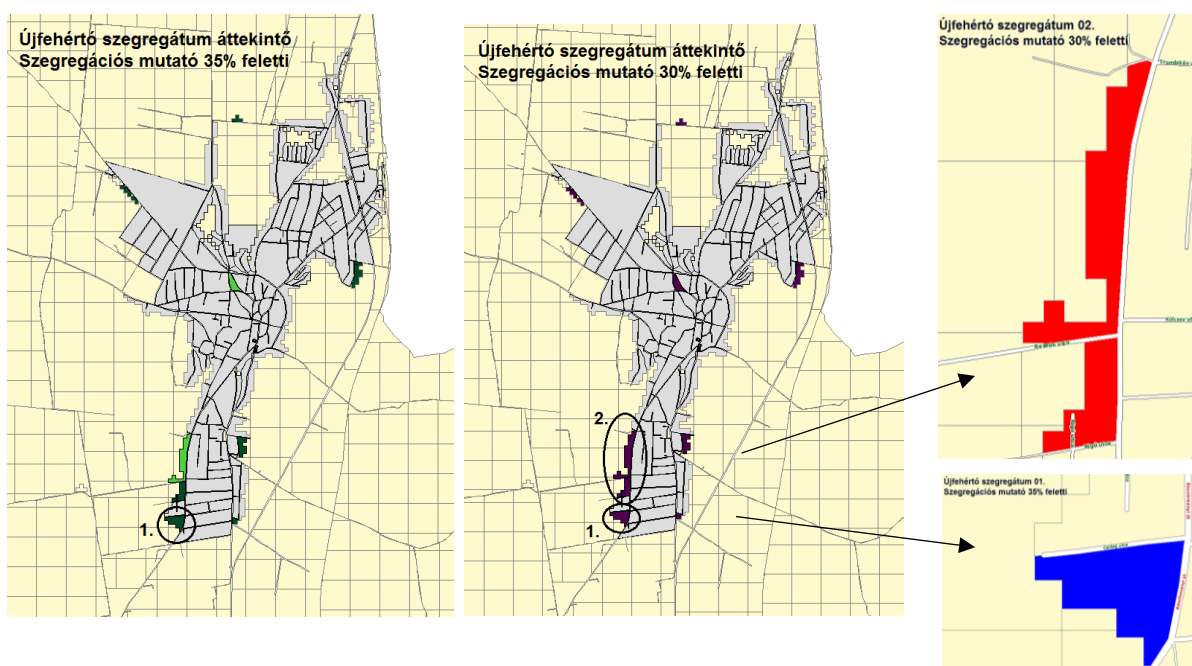
5 ANTISZEGREGÁCIÓS PROGRAM

5.1 A település szegregátumainak és szegregáció által veszélyeztetett területeinek bemutatása

A szegregátumok és a szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolását a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 10. mellékletében meghatározott módszertan szerint a KSH végezte el a 2011. évi népszámlálási adatok alapján, az ún. szegregációs mutató kiszámításával⁴. A 2000 főnél népesebb városok esetében azok a legalább 50 lakossal rendelkező területek nyilvánulnak szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül eléri, illetve meghaladja a 35%-ot, míg a szegregációval veszélyeztetett területek esetén az érték 30% és 35% közé esik.

A 2011-es népszámlálás adatai alapján Újfehértón egy szegregátum (1.) és egy szegregáció által veszélyeztetett terület (2.) található egymás szomszédságában a település déli, délnyugati részén, a városközponttól kb. 3 km-re.

3. térkép Újfehértó szegregátuma és szegregációval veszélyeztetett területe

Összesen 206 fő él az érintett területeken, a város teljes népességének mindössze 1,6%-a. A munkaképes korú lakosok közül csupán minden harmadik rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel, aminek oka részben az alacsony iskolai végzettség (a népesség több mint fele legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik, és csupán egyetlen diplomás él a területen). Mindezek alapján nem meglepő, hogy a foglalkoztatottak többsége alacsony presztízsű ágazatokban dolgozik. A munkanélküliségi ráta 2,5-3-szorosa a városi átlagnak, az álláskereső jelentős része már legalább egy éve nem talál munkát magának. Az érintett területek lakhatási viszonyait jól jelzi, hogy az 55 lakóingatlan 21,8%-a alacsony komfortfokozatú.

⁴ A 2022. évi népszámlálási települési szintű adatok várhatóan 2024-ben lesznek elérhetőek.

5.2 Antiszegregációs intézkedési terv

Az önkormányzat kiemelt hangsúlyt fektet a hátrányos helyzetben élők felzárkóztatására, életkörülményeik javítására. A cél elérése érdekében olyan önkormányzati beavatkozásokra van szükség, amelyek a tüneti kezelés helyett a problémák valódi okát szüntetik meg. A hátrányos helyzet leküzdését jelentő fő kitörési pontok az oktatásban és a foglalkoztatásban keresendők. Az alacsony iskolázottsági szint ugyanis a munkanélküliség, szegénység, majd rossz lakáskörülmények formájában gyűrűzik tovább és befolyásolja negatívan – a legtöbb esetben egész életre szólóan és generációkon át – az emberek életkörülményeit és esélyeit a kitörésre.

5.2.1 A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések

A hátrányos helyzet mérséklése és megszüntetése sokrétű és kizárólag hosszú távon megvalósítható folyamat, amely során a következő – fizikai és nem fizikai jellegű – eszközök alkalmazandók és alkalmazhatók:

- **Oktatási integráció és felzárkóztatás:** a közoktatás rendszerében nyújtott teljesítmény alapvetően meghatározza a későbbi magasabb oktatási szintekbe való bejutás lehetőségét, ezáltal a várható munkaerőpiaci státuszt és az elérhető jövedelmet. A szegénység újratermelődésének megakadályozásához tehát nagyrészt az oktatáson keresztül vezet az út, erre azonban az önkormányzat befolyása az érintett köznevelési intézmények fenntartói viszonyainak megváltozása óta korlátozott.
- **A szociális szolgáltatások és ellátások hozzáférhetőségének biztosítása:** kiemelten fontos a szolgáltatók aktív jelenléte és a szolgáltatások infrastrukturális hátterének javítása, mert csak ezáltal biztosítható, hogy minden érintett egyenlő eséllyel hozzáférhessen a jogszabályilag járó ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz.
- **A foglalkoztatási lehetőségek bővítése és a foglalkoztathatósághoz szükséges készségek és képességek kialakítása:** a közfoglalkoztatás országosan elterjedt rendszere mellett elő kell segíteni az elsődleges munkaerőpiacra való vissza-, illetve bevezetést is, amelynek hatékony eszközei a személyes mentoráláson alapuló munkaerőpiaci programok. Ezek jellemzően egyéni tanácsadást, képzési lehetőséget és átmeneti időtartamra munkalehetőséget is biztosítanak. Emellett közvetett eszköz lehet
  - a helyi termékek fejlesztésének, előállításának és értékesítésének támogatása,
  - a szociális gazdaság fejlesztése,
  - vagy a munkába állást szolgáló szak- és átképzési programok támogatása.
- Az **egészségügyi állapot** javítása elsősorban prevenciós szolgáltatásokkal, továbbá az egészségügyi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférhetőséggel: a hátrányos helyzetű lakosság egészségi állapota többek között a nem megfelelő higiénés feltételek és a szűréseken való alacsony részvétel miatt jellemzően elmarad a városi átlagtól. A prevenció és a célzott felvilágosítás mellett azonban azt is biztosítani kell, hogy az érintett lakosság könnyen és gyorsan megkaphassa a szükséges egészségügyi ellátásokat.
- **A lakhatási feltételek átfogó javítása:** az életminőséget alapvetően befolyásolja a lakóingatlanok mérete, komfortfokozata és állapota – mindezen mennyiségi és minőségi mutatók a szegregátumok esetében jellemzően kedvezőtlenek. A rossz minőségű lakásállomány felszámolása történhet részleges vagy teljes felújítással, kisméretű lakások összevonásával, esetleg bővítéssel, indokolt esetben akár szanálással is. Az önkormányzat mozgásterét korlátozza, hogy a lakóingatlanok többsége magántulajdonú. Az egyes lakóingatlanokat érintő fejlesztések mellett elengedhetetlen a

helyi infrastrukturális ellátottság hiányainak pótlása. Legalább ennyire fontos a lakókörnyezet esztétikai megújítása – akár új zöldfelületek kialakításával is –, amibe ideális esetben az érintett lakosság bevonható. A szükséges források rendelkezésre állása esetén célszerű egyéb eszközöket is alkalmazni, például: a hátrányos helyzetben lévő fiatalok segítése a saját lakáshoz jutásban, lakásfenntartási támogatás folyósítása, szociális bérlakás program. A jövőben törekedni kell a hátrányos helyzetű családok lakásainak komfortfokozatának növelésére és az energiahatékonysági beruházások ösztönzésére is.

- **A társadalmi kohézió erősítése szemléletformáló és közösségépítő akciókkal:** a hátrányos helyzetű lakosság integrációja csak akkor valósulhat meg maradéktalanul, ha mind a közvetlenül érintettek, mind a város teljes lakossága körében egyértelművé válnak a felzárkóztatás egyéni és ösztársadalmi szintű előnyei. A társadalmi befogadás elősegítését kisebb léptékű, interperszonális jellegű szemléletformálással, a helyi identitás erősítésével és közösségi rendezvényekkel lehet elérni, amelybe lehetőség szerint minden korosztályt és társadalmi csoportot bevonnak.

Az intézkedések megvalósítására lehetőséget nyújt a tervezett szociális városrehabilitációs projekt is.

A „Lépéselőny – szociális felzárkóztató program Újfehértón” (TOP_PLUSZ-3.1.2-21-SB1-2022-00007) projekt célja Újfehértó város szegregált és szegregációval veszélyeztetett területén élő lakosság társadalmi-gazdasági integrációjának megvalósítása, az életkörülményeik javítása, valamint közösségfejlesztés révén élhetőbb lakókörnyezet biztosítása.

A projekt keretében az adott pályázati felhíváshoz illeszkedően három fő programelem megvalósítását célozzuk:

1. Együttműködés a közösségi és egyéni szintű társadalmi integráció feltételeinek megteremtése céljából **közösségi programok** szervezése, settlement típusú közösségfejlesztés megvalósítása.
2. Folyamatos **szociális munka** megteremtése szociális munkások alkalmazásával, jelenlét módszeren alapulva, kiegészítve egyéni és csoportos programokkal.
3. Törekvés a **foglalkoztatás elősegítésére** együttműködve a megyei foglalkoztatási paktumokkal különböző képzési, kompetenciafejlesztő programok, munkaerőpiaci szolgáltatások révén.

A programelemek keretében egyéni tanácsadások, csoportfoglalkozások, képzések, közösségi programok, rendezvények kapnak helyet.

A program keretében a település szegregátuma és a szegregációval veszélyeztetett területe került kijelölésre akcióterületként. A projekt megvalósítása során az önkormányzat együttműködik a helyi szervezetekkel, intézményekkel.

A 36 hónap megvalósítási időszakot felölelő projekt Újfehértó Város Önkormányzata, mint főpályázó és a TIT Jurányi Lajos Egyesülete, mint partner konzorciumi együttműködésében valósul meg.

5.2.2 A tervezett fejlesztések szegregációs hatásainak kivédésére hozott intézkedések

Az ITS keretében tervezett fejlesztésekkel szemben alapvető elvárás, hogy ne idézzék elő zárványok, szegregátumok kialakulását, és semmilyen formában ne erősítsék a szegregációs folyamatokat. Ennek eléréséhez a következő intézkedések végrehajtása szükséges:

- az előző alfejezetben megfogalmazott intézkedések minél nagyobb arányú beépítése a tervezett fejlesztésekbe

- egyfelől önálló antiszegregációs tartalmú projektek kidolgozásával – akár nagyobb volumenű akcióterületi vagy tematikus projektként, akár kisebb költségvetésű, de lokálisan hatásos projektként,
- másfelől lehetőség szerint más projektekben való megjelenítéssel (pl. egy, a szociális vagy egészségügyi szakemberek számára szervezett képzés tematikájába beépíthető a hátrányos helyzetű személyekkel való eredményes együttműködéshez szükséges készségek elsajátítása is);
- az antiszegregációs szemlélet maximális érvényesítése az egyes projektek előkészítése és megvalósítása folyamán, amellyel többek között megelőzhető, hogy egy-egy fejlesztéssel érintett városrész felértékelődése spontán népességcseréhez vezessen – önmagát felerősítő negatív folyamatokat idézve elő a település más területein;
- tényleges társadalmi párbeszéd és partnerség városi, akcióterületi és – szükség esetén – projektszinten egyaránt, amely során fontos, hogy a partnerség túllépjen a szokásos formákon, és valóban aktív együttgondolkodás jöjjön létre (ezáltal megakadályozható a vélt vagy valós társadalmi konfliktusok manifesztálódása);
- a hátrányos helyzetűek foglalkoztatásának elősegítése a projekt-megvalósítás során (ez részben a közfoglalkoztatás keretében teljesíthető, részben pedig előírható közbeszerzési feltételként).

5.2.3 A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések

A leszakadást erősítő társadalmi-gazdasági folyamatok esetében célszerű különbséget tenni az alapján, hogy belső, azaz a város által ténylegesen befolyásolható vagy külső folyamatról van szó.

Belső folyamatok:

- Egyes városrészek épített környezetének romlása beindíthatja a káros szegregációs folyamatokat. Az önkormányzat ezt a fizikai infrastruktúra karbantartási és szükség esetén felújítási munkálatok időben és térben megtervezett elvégzésével előzheti meg.
- Spontán folyamat eredményeként megjelenhetnek szolgáltatáshiányos városrészek. Ha ennek fennáll az veszélye, akkor az önkormányzatnak át kell gondolnia, hogy mely helyben elérhető közszolgáltatásokra van igény a lakosság körében, illetve hogy esetlegesen milyen támogatásokkal tudja helyben tartani a vállalkozásokat.
- A városrészek közötti migráció szintén zömmel természetes, piacvezérelt folyamat, amelyet az előző két pontban megfogalmazott tényezők is befolyásolhatnak. Az önkormányzat azonban az alábbi, részben közvetett beavatkozásokkal csökkentheti a negatív térbeli folyamatokat:
  - a fejlesztések térbeli mintázatának pontos megtervezése úgy, hogy a szegregációt mérséklő/megelőző intézkedések prioritást élvezzenek, és semmiképpen ne alakuljon ki szegregátum;
  - önkormányzati bérlakások esetében lehetőség van egyfajta átgondolt lakás-kiutalási rendszer kialakítására, amely nagyobb hangsúllyal veszi figyelembe az anti-szegregációs szempontok érvényesítését;
  - azokon a területeken, ahol kiemelten magas a rossz állapotban lévő magántulajdonú lakóingatlanok száma, a szükséges források rendelkezésre állása esetén elképzelhető a lakások felvásárlása (majd bontása és értékesítése és/vagy bérlakásként való felújítása) az önkormányzat által.

Külső folyamatok:

- A válsághelyzetek gazdasági hatásai különösen hátrányosan érintik az alacsony iskolai végzettségűeket, akik esetében az álláskeresés elhúzódása tartós munkanélküliséget idézhet elő. Ennek negatív hatásait ellensúlyozhatják a célzott munkaerőpiaci beavatkozások (pl. közfoglalkoztatás átgondolt helyi megvalósítása, komplex képzési és munkaerőpiaci integrációs programok).
- Sok esetben tapasztalható forráshiány azon ágazatok esetében (pl. szociális és egészségügyi ellátás), amelyek elősegíthetnék a hátrányos helyzet mérséklését. Amennyiben van lehetőség, az önkormányzatnak célszerű a jelenlegiek mellett további külső szolgáltatókat, egyházakat és civil szervezeteket bevonnia bizonyos feladatok ellátására, illetve kiegészítő finanszírozási lehetőségeket feltárni (pl. releváns pályázati források azonosítása).

6 A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

6.1 Külső összefüggések

Újfehértó ITS-ének felülvizsgálata során figyelembe kell venni azokat az Európai Unió, országos, megyei és helyi dokumentumokat, amelyek meghatározzák a szakpolitikai és fejlesztéspolitikai kereteket.

6.1.1 Területfejlesztési tervdokumentumokkal való összhang

Az Európai Unió szakpolitikai célkitűzései 2021-2027

Az Európai Unió 2021-2027-es időszakra vonatkozó szakpolitikai célkitűzéseit az Európai Parlament és a Tanács vonatkozó CPR rendelettervezete (COM(2018) 375 final, 2018/0196(COD)) határozta meg:

1. Intelligensebb Európa – innovatív és intelligens gazdasági átalakulás,
2. Zöldebb, karbonszegény Európa – tiszta és méltányos energetikai átállás, a zöld és kék beruházás, a körforgásos gazdaság, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és a kockázatmegelőzés és -kezelés
3. Jobban összekapcsolt Európa – mobilitás és regionális IKT-összekapcsoltság,
4. Szociálisabb Európa – a szociális jogok európai pillérének végrehajtása,
5. A polgárokhoz közelebb álló Európa – a városi, vidéki és part menti térségek fenntartható és integrált fejlesztése helyi kezdeményezések révén.

Az alábbi táblázat összefoglalja, hogy az ITS egyes célkitűzései mely európai uniós célkitűzésekhez illeszkednek.

12. táblázat Az EU szakpolitikai célkitűzések és az ITS célok kapcsolata

Európai Unió 2021-2027 célkitűzések	Újfehértó ITS tematikus célkitűzések
(1) Intelligensebb Európa	T1. A helyi gazdaság élénkítése, az innováció ösztönzése T5. A rekreációs, a kulturális és a turisztikai szolgáltatások fejlesztése
(2) Zöldebb, karbonszegény Európa	T4. Az épített és természeti környezet megóvása, fenntartható fejlesztése
(3) Jobban összekapcsolódó Európa	T3. A közlekedési infrastruktúra fenntartható fejlesztése
(4) Szociálisabb Európa	T2. A közszolgáltatások minőségi fejlesztése, okos város fejlesztések T5. A rekreációs, a kulturális és a turisztikai szolgáltatások fejlesztése T6. Az aktív közösségi élet és a társadalmi kohézió erősítése
(5) A polgáraihoz közelebb álló Európa	T1. A helyi gazdaság élénkítése, az innováció ösztönzése T2. A közszolgáltatások minőségi fejlesztése, okos város fejlesztések T3. A közlekedési infrastruktúra fenntartható fejlesztése T4. Az épített és természeti környezet megóvása, fenntartható fejlesztése T5. A rekreációs, a kulturális és a turisztikai szolgáltatások fejlesztése T6. Az aktív közösségi élet és a társadalmi kohézió erősítése

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)

A 2014 januárjában elfogadott Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK) az ország társadalmi, gazdasági, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből kiindulva egy hosszú távú jövőképet, valamint fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg. A koncepció jövőképe szerint Magyarország 2030-ban Kelet-Közép-Európa egyik vezető gazdasági és szellemi központja lesz, lakosságának biztonságos megélhetést biztosító, az erőforrások fenntartható

használatára épülő versenyképes gazdasággal, azzal összefüggésben gyarapodó népességgel, megerősödött közösségekkel, javuló életminőséggel és környezeti állapottal.

A nemzeti jövőkép elérése érdekében a Konceptió négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt jelöl ki:

1. Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés
2. Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom
3. Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme
4. Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet

Az OFTK specifikus célokat is azonosít, amelyek nemzeti jelentőségű ágazati és területi tématerületeket ölelnek fel.

- Szakpolitikában érvényesítendő specifikus célok:
  - Versenyképes, innovatív gazdaság;
  - Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság;
  - Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszer-feldolgozóipar fejlesztése;
  - Kreatív tudásalapú társadalom, piacképes készségek, K+F+I;
  - Értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom;
  - Jó állam, szolgáltató állam és biztonság;
  - Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme.
- Területi specifikus célok:
  - Az ország makro-regionális szerepének erősítése;
  - A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat;
  - Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése;
  - Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése;
  - Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése;
  - Összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása.

Újfehértó ITS-ének célkitűzései elsősorban az alábbi OFTK célokhoz kapcsolódnak szorosan: Versenyképes, innovatív gazdaság; Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszer-feldolgozóipar fejlesztése; Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme; Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése; Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése.

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területfejlesztési Konceptiója, Programja 2021-2027

Tágabb térségi értelemben Újfehértó célrendszere Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye fejlesztési dokumentumaival vethető össze. A 2021-2027-es időszakra vonatkozóan 2021-ben készült el Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területfejlesztési Konceptiója és Területfejlesztési Programja (annak stratégiai és operatív programrésze).

A dokumentumok megfogalmazzák a vármegye jövőképét: *“2030-ban Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egy olyan hely, ahol jó élni.”*

A területfejlesztési koncepció funkciója Szabolcs-Szatmár-Bereg megye fejlesztési irányainak kijelölése. A koncepció három átfogó célt fogalmaz meg, amelyek tükrözik a megye értékválasztását, a fejlesztési célkitűzések fő irányát:

- Aktív megye: Értékteremtő foglalkoztatás és az aktivitás növelése
- A szolidáris megye: A mélyszegénység felszámolása és a leszakadó térségek felzárkóztatása
- A vonzó megye: Vonzó természeti, társadalmi, kulturális és gazdasági környezet megteremtése

A három átfogó cél elérése érdekében **hét stratégiai cél** került kijelölésre, amelyek közül négy tematikus cél, három területi cél. A kitűzött célok elérése az intelligens, fenntartható, befogadó növekedés, reziliencia, valamint a népesség- és családvédelem – mint horizontális célok – jegyében történik.

A vármegyei stratégiai célok és Újfehértó ITS-ének céljai közötti kapcsolatot a következő táblázat mutatja be.

13. táblázat A vármegyei stratégiai célok és az ITS kapcsolata

	Vármegyei stratégiai célok	Prioritások	Újfehértó ITS tematikus céljai
TEMATIKUS	Versenyképes élelmiszergazdaság – az agrárgazdaság erősítése fókuszált módon	<ul style="list-style-type: none"> • A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése 	T1: A helyi gazdaság élénkítése, az innováció ösztönzése
	Zöld megye – Zöldgazdaság, klímabarát energiagazdálkodás, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás	<ul style="list-style-type: none"> • Hatékony környezetgazdálkodás és klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megteremtése 	T2: A közszolgáltatások minőségi fejlesztése, okos város fejlesztések T3: A közlekedési infrastruktúra fenntartható fejlesztése T4: Az épített és természeti környezet megóvása, fenntartható fejlesztése
	Proaktív megye – A megyei szintű gazdasági, társadalmi önszerveződés feltételeinek kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> • Komplex megyei menedzsment és marketing tevékenység megvalósítása 	T1: A helyi gazdaság élénkítése, az innováció ösztönzése T5: A rekreációs, a kulturális és a turisztikai szolgáltatások fejlesztése T6: Az aktív közösségi élet és a társadalmi kohézió erősítése
	Képzett megye – rugalmas szakképzési, felsőoktatás és innovációs környezet kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> • A megye gazdasági fejlődését elősegítő oktatási és innovációs rendszer kialakítása 	T1: A helyi gazdaság élénkítése, az innováció ösztönzése T2: A közszolgáltatások minőségi fejlesztése, okos város fejlesztések
TERÜLETI	Fejlett centrum – a nyíregyházi agglomerációnak mint gazdasági foglalkoztatási, közszolgáltatási és kulturális centrumnak a fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> • A megyeszékhely komplex, integrált fejlesztése 	-
	Dinamizálódó decentrumok és szolgáltató járásközpontok – a megyei gazdasági decentrumok és járásközpontok funkcióbővítése és összehangolt fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> • A megye versenyképes decentrumainak fejlesztése • A megye járásközpontjainak és kisvárosainak funkcióbővítő fejlesztése 	T1: A helyi gazdaság élénkítése, az innováció ösztönzése T2: A közszolgáltatások minőségi fejlesztése, okos város fejlesztések T3: A közlekedési infrastruktúra fenntartható fejlesztése T4: Az épített és természeti környezet megóvása, fenntartható fejlesztése T5: A rekreációs, a kulturális és a turisztikai szolgáltatások fejlesztése T6: Az aktív közösségi élet és a társadalmi kohézió erősítése
	Élhető vidék és felzárkózó külső perifériák – a megye külső perifériáinak komplex felzárkóztatása és a vidéki térségek integrált fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> • Élhető vidéki térségek megteremtése • A külső perifériák felzárkóztatása • A leszakadó rétegek – ezen belül a romák – felzárkóztatása 	-

Az ITS-ben megfogalmazott célok összhangban állnak a vármegyei célokkal, Újfehértó városfejlesztési célrendszerének megvalósítása hozzájárul a vármegyei célok eléréséhez is.

6.1.2 Illeszkedés a településfejlesztési koncepcióhoz, településrendezési eszközökhöz

A városvezetés célja, hogy a már elkészült és hatályban lévő stratégiai, tervezési dokumentumokat maximálisan figyelembe véve, felhasználva az azokban foglaltakat, építve a meglévő tervekre, célkitűzésekre szakmailag megalapozott, perspektivikus és egyben a támogatási feltételeknek megfelelő városfejlesztési stratégiai álljon a város rendelkezésére.

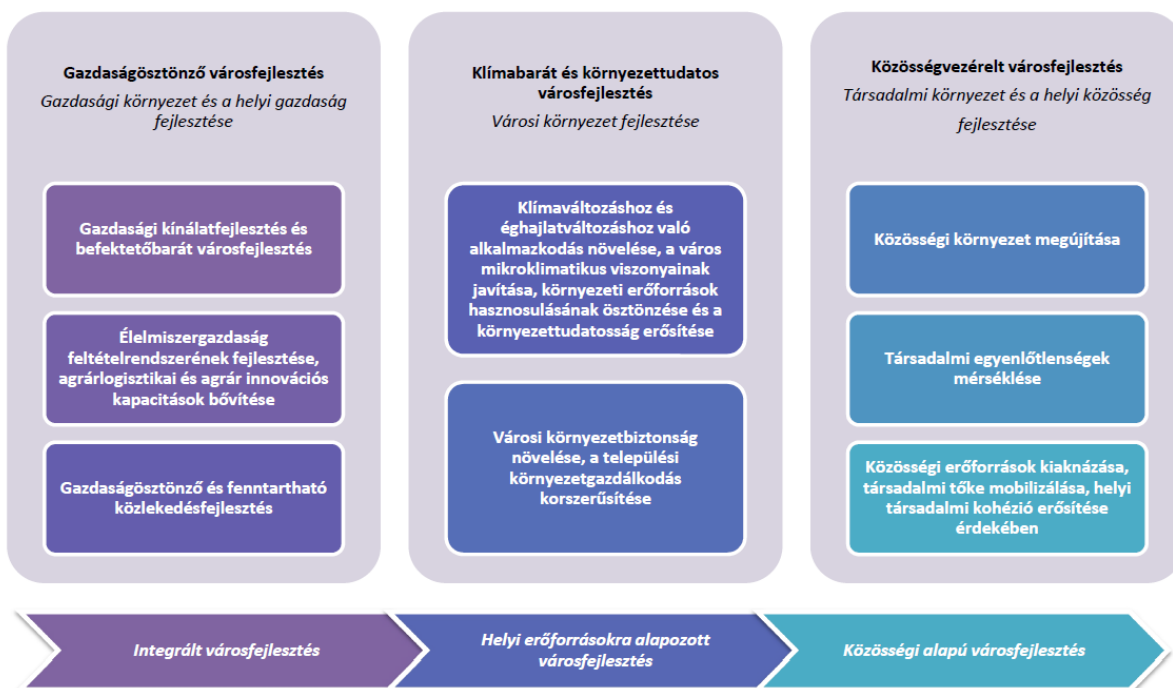
Ennek érdekében az ITS épít a már elfogadott településfejlesztési koncepcióra és a településrendezési eszközökre, elsősorban a város jövőképeinek és átfogó céljainak meghatározásában, valamint az egyes városrészek funkcióinak és fejlesztéseinek azonosításában.

Újfehértó Város Településfejlesztési Koncepciója (melyet Újfehértó Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 28/2019. (VII.27.) számú határozatával fogadott el) az alábbi átfogó célokat jelöli ki:

1. Gazdaságösztönző városfejlesztés – Gazdasági környezet és a helyi gazdaság fejlesztése
2. Klímabarát és környezettudatos városfejlesztés – Városi környezet fejlesztése
3. Közösségvezérelt városfejlesztés – Társadalmi környezet és a helyi közösség fejlesztése

Az ITS épít a koncepcióban kijelölt jövőképre és hosszú távú átfogó célokra, azokat továbbvezetve jelöli ki a középtávon elérendő városi szintű tematikus célokat és a városrészi szintű területi célokat.

12. ábra Újfehértó településfejlesztési koncepciójának célrendszere, 2018

Forrás: Újfehértó Város Településfejlesztési Koncepciója, 2018.

A településfejlesztési koncepció rész céljai és az ITS-ben megfogalmazott tematikus célkitűzések illeszkedését az alábbi táblázat szemlélteti.

14. táblázat Az ITS és a településfejlesztési koncepció összhangja

ITS tematikus célkitűzései	Településfejlesztési koncepcióban megfogalmazott célok
T1: A gazdaság élénkítése az innováció ösztönzése	1. Gazdasági kínálatfejlesztés és befektetőbarát városfejlesztés 2. Élelmiszergazdaság feltételrendszerének fejlesztése, agrárlogisztikai és agrár innovációs kapacitások bővítése
T2: A közszolgáltatások minőségi fejlesztése, okos város fejlesztések	6. Közösségi környezet megújítása 7. Társadalmi egyenlőtlenségek mérséklése
T3: A közlekedési infrastruktúra fenntartható fejlesztése	3. Gazdaságösztönző és fenntartható közlekedésfejlesztés
T4: Az épített és természeti környezet megóvása, fenntartható fejlesztése	4. Klímaváltozáshoz és éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás növelése, a város mikroklimatikus viszonyainak javítása, környezeti erőforrások hasznosulásának ösztönzése és a környezettudatosság erősítése 5. Városi környezetbiztonság növelése, települési környezetgazdálkodás korszerűsítése 6. Közösségi környezet megújítása
T5: A rekreációs, a kulturális és a turisztikai vonzerő fejlesztése	6. Közösségi környezet megújítása
T6: Az aktív közösségi élet és a társadalmi kohézió erősítése	8. Közösségi erőforrások kiaknázása, társadalmi tőke mobilizálása, közösségi önszerveződések ösztönzése, a helyi partnerségek erősítése a helyi társadalmi kohézió erősítése érdekében

Újfehértó városra vonatkozóan jelenleg a következő **településrendezési eszközök** vannak hatályban:

- 167/2020 (XII. 29.) számú határozat, Újfehértó város településszerkezeti terve és településszerkezeti terv leírása jóváhagyásáról;
- 33/2020 (XII. 29.) számú önkormányzati rendelet, Újfehértó Város Helyi Építési Szabályzatáról

A Helyi Építési Szabályzat (legutóbbi módosítása 3/2023. (I. 25.) önkormányzati rendelet) mellékletei tartalmazzák a város közigazgatási területének belterületére és külterületére vonatkozó Szabályozási Tervet.

Az ITS megvalósulása és megvalósíthatósága függ a településrendezési eszközök előírásaitól, ugyanakkor erős hatással is lehet az abban foglaltakra. Megállapítható, hogy a város érvényben lévő településfejlesztési koncepciója, településrendezési eszközei és az ITS céljai és tervezett fejlesztési elképzelései közötti **összhang biztosított**. Az önkormányzat a jövőben is rugalmasan, az aktuális társadalmi és gazdasági folyamatokhoz illeszkedve kívánja összehangolni, szükség esetén módosítani településfejlesztési és településrendezési dokumentumait, stratégiáit, terveit. Az ITS-ben szereplő fejlesztési elképzelések megvalósítása során az egyes beavatkozások véglegesítése közben szükség lehet a tervezett célok és a rendezési terv, valamint a Helyi Építési Szabályzat illeszkedésének újbóli összevetésére, a dokumentumok szükség szerint történő módosítására, vagy a fejlesztések újragondolására.

6.1.3 Az önkormányzat Gazdasági Programjával való összhang

Újfehértó Város Önkormányzata a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a alapján, 2020-ban elkészítette a 2019-2024 időszakra szóló Gazdasági Programját, melyet a képviselő testület 109/2020 (VII.23.) számú határozatával elfogadott.

A gazdasági program az önkormányzat részére helyi szinten meghatározza mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével – a megyei területfejlesztési koncepcióhoz illeszkedve – az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják.

Újfehértó Város Önkormányzatának elsődleges célja, hogy a változó gazdasági környezetben is megőrizze működőképességét, megerősítse és növelje gazdálkodásának stabilitását. Mindezt annak érdekében, hogy a település lakosságának a lehető legmagasabb szintű szolgáltatásokat tudja nyújtani.

Újfehértó Város Önkormányzata a stratégiai célok megvalósításához a következőkben rögzíti az általánosan érvényesítendő fejlesztési alapelveket:

- bevételek és kiadások hosszú távú egyensúlyának megteremtése, az önkormányzati
- kötelező feladatok ellátásának emelése, de legalább annak szinten tartása,
- fizetőképesség megtartása, pénzügyi helyzet stabilitásának megőrzése,
- bevételek lehetséges maximalizálása, többletbevételi források feltárása,
- ésszerű, takarékos gazdálkodás,
- az önkormányzati ingatlanvagyon megóvása, kihasználatlan ingatlanok hasznosítása,
- a szociális ellátások rászorultságtól függő biztosítása,
- az önkormányzati intézmények működésének költséghatékony működtetése,
- a helyi kis- és középvállalkozások erősítése,
- civil szervezetek támogatása, közéleti szerepének erősítése.

A Gazdasági Program tételesen felsorolja az egyes közszolgáltatások biztosításával, színvonalának fejlesztésével kapcsolatos célokat.

A Gazdasági Program a város meglévő ITS-ében megfogalmazott jövőképre és középtávú célkitűzésekre építve került kidolgozásra, így a két dokumentum közötti összhang teljes mértékben biztosított.

6.1.4 A Települési Környezetvédelmi Programmal, Helyi Klímastratégiával és más környezetvédelmi tervekkel való összhang

Az Újfehértó Város Helyi Klímastratégiája 2020-2030 című dokumentum 2020-ban készült el, kitekintéssel 2050-ig. A tanulmány célja, hogy keretbe foglalja az Újfehértó városát érintő, éghajlatváltozással kapcsolatos problémaköröket, és az ezekre adható válaszokat. A klímastratégia településspecifikusan tartalmazza az alkalmazkodási és kibocsátáscsökkentési célokat, az ezekhez szükséges beavatkozásokat, megvalósítási lehetőségeiket, valamint ezek nyomon követésének módszertanát is.

A stratégia vertikálisan összhangban áll a nemzetközi, országos, illetve megyei vonatkozó dokumentumok célkitűzéseivel, valamint horizontálisan kapcsolódik a város fejlesztési dokumentumaihoz, azokba integrálható célokkal rendelkezik, mely lehetőséget ad Újfehértón a jobb életminőség és vonzóbb körülmények biztosítására. Az országos és megyei stratégiákkal összhangban,

valamint horizontálisan egyeztetve a települési stratégiai dokumentumokkal az alábbi **jövőkép** tűzhető ki: *Újfehértó 2030-ban a térségében kiemelkedik klímatudatos törekvéseivel, valamint éghajlatváltozáshoz folyamatosan adaptálódó településként lakosságának zöld és élhető környezetet biztosít.*

A stratégia három fő pillére a **mitigáció**, az **adaptáció** és a **szemléletformálás**. A mitigáció az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentését célozza, az adaptáció a változásokhoz való alkalmazkodást, a szemléletformálás pedig a lakosság érzékenyítését, oktatását a klímaváltozással és az előbbiekkal kapcsolatban.

A helyi klímastratégia felhasználja a Megalapozó Vizsgálat eredményeit, és célkitűzéseiben épít a dokumentumban körülhatárolt problémakörökre, intézkedéseivel a klímához köthető kérdésekre válaszol. Az azonosított célkitűzések az alábbiak.

- Mitigációs célkitűzések:
  - M-1 célkitűzés: Mitigáció a közlekedésben: a forgalomból származó ÜHG-kibocsátás csökkentése, klímatudatos közlekedés támogatása
  - M-2 célkitűzés: Mitigáció energiafogyasztásban 1: Az épületekben felhasznált energiamennyiség csökkentése, korszerű technológiák alkalmazása
  - M-3 célkitűzés: Mitigáció az energiafogyasztásban 2: A vállalkozások klímatudatos beruházásainak ösztönzése
  - M-4 célkitűzés: Mitigáció a mezőgazdaságban: Klímabarát növénytermesztési és állattartási módszerek elterjedésének támogatása
  - M-5 célkitűzés: Mitigáció a hulladékkezelésben: A települési hulladékkezelés ÜHG-kibocsátásának csökkentése
  - M-6 célkitűzés: Mitigáció a szén-dioxid elnyelő felületek növelésével: Nyelő zöldfelületek növelése Újfehértón
- Adaptációs célkitűzések:
  - Aá (általános) célkitűzés: Újfehértó városának és a különböző szektorok adaptációs felkészítése a klímaváltozás hatásaival szemben
  - A-1 célkitűzés: Klímaadaptív mezőgazdaság: felkészülés az aszályos és belvizes időszakra
  - A-2 célkitűzés: Klímaadaptív települési infrastruktúra: helyi vízkárok elleni felkészülés
  - A-3 célkitűzés: Klímaadaptív örökségvédelem: a település természeti kincseinek és épített örökségének felkészítése a klímaváltozás hatásaira
  - A-4 célkitűzés: Klímaadaptációs lépések a hóhullámok egészségügyi hatásainak csökkentésére
- Szemléletformálási célkitűzések:
  - Szá (általános) célkitűzés: Klímatudatos Újfehértó: szemléletformálási célok a lakosság, az intézmények és az oktatás szektoraiban
  - Sz-1 célkitűzés: Klímatudatos lakosság: mitigációs és adaptációs szemléletformálás Újfehértón
  - Sz-2 célkitűzés: Klímatudatos önkormányzat: mitigációs és adaptációs szemléletű döntéshozás Újfehértón
  - Sz-3 célkitűzés: Klímatudatos együttműködés az intézményi, a vállalati és a civil szektor között

Az ITS céljai összhangban állnak Újfehértó Város Helyi Klímastratégiájával, az abban szereplő célkitűzéseknek ellentmondó célkitűzést, illetve fejlesztés megvalósítását a városfejlesztési stratégia nem tartalmaz.

6.1.5 Illeszkedés az önkormányzat egyéb dokumentumaihoz

Újfehértó Város **Helyi Esélyegyenlőségi Programja** (HEP) 2019-2023 (és 2021. évi felülvizsgálata) rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat. Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. A HEP helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll.

A dokumentumban megfogalmazott jövőkép az alábbi elemeket tartalmazza:

„Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák és a mélyszegénységben élők életszínvonala normalizálódik, e szerint egészségi állapotuk javul, illetve el tudnak helyezkedni a munka világába.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek helyben tartását, továbbtanulásának elősegítését, egészséges életmódra nevelését, szabadidős programok szervezését.

Folyamatosan odafigyelünk az időseket megszólító programok rendszeres szervezésére, az áldozattá válás megakadályozására, valamint fontos feladatunknak tekintjük a komplex szűrővizsgálatok létrejöttét.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők életminőségének javítását, esetükben a munkanélküliség csökkentését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők részére szervezett képzések megvalósítására, illetve érzékenyítő programok szervezésére, munkába állásuk támogatására.”

A dokumentum részletesen tartalmazza a megfogalmazott intézkedési területek bemutatását.

Az ITS összhangban áll a HEP-ben megfogalmazott jövőképpel és intézkedési tervvel, annak ellentmondó célkitűzést, illetve fejlesztés megvalósítását a stratégia nem tartalmaz.

6.2 A stratégia belső összefüggései

6.2.1 A célok és a helyzetértékelésben bemutatott problémák kapcsolata

Az Integrált Településfejlesztési Stratégiában kitűzött célok a helyzetértékelésben beazonosított problémák megoldására, illetve lehetőségek kihasználására épülését az alábbi táblázat mutatja.

15. táblázat A célok és a helyzetértékelés fontosabb megállapításai közötti összefüggések

Középtávú tematikus célok	Főbb gyengeségek és veszélyek	Főbb erősségek és lehetőségek
T1: A helyi gazdaság élénkítése, az innováció ösztönzése	<ul style="list-style-type: none"> • A vállalkozási kedv mérsékelte • A vállalkozási szerkezet elaprózódott: az egyszemélyes és a mikro vállalkozások dominanciája jellemző • Az iparszerkezetből hiányoznak a magasabb technológiai színvonalat képviselő ágazatok • Érvényesül a nagyvárosok munkaerő-elszívó hatása → elvándorlás • Kiskereskedelmi tevékenység hanyatlása a multinacionális kereskedelmi láncok megjelenése miatt • Csökken a befektetői érdeklődés 	<ul style="list-style-type: none"> • Kedvező közlekedéscsomóponti fekvés mind a közút, mind a vasút tekintetében • Mezőgazdasági hagyományok • Gazdasági életben meglevő egyediségek (pirított napraforgó, újfehértói fűrtös meggy, Zsindelyes pálinka, szivargyár, kerámiaüzem) • Az egy adózóra jutó személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem jelentősen elmarad az országos átlagtól • Az üzleti infrastruktúra részben hiányos • A kijelölt ipari terület felértékelődése • A város a Nyíregyháza-Debrecen gazdasági tengely mentén fekszik,

Középtávú tematikus célok	Főbb gyengeségek és veszélyek	Főbb erősségek és lehetőségek
		<p>felértékelődő logisztikai, kereskedelmi és ipari pozíció</p> <ul style="list-style-type: none"> Mezőgazdasági termények helyben feldolgozása és értékesítése A munkanélküliek száma csökkenő tendenciát mutat
T2: A közszolgáltatások minőségi fejlesztése, okos város fejlesztések	<ul style="list-style-type: none"> A város állandó népessége és lakónépessége csökken Növekvő mértékű az elvándorlás, jellemző a fiatal, szakképzett munkaerő elvándorlása Növekszik a lakosság elöregedése Szennyvízhálózat kiépítettsége nem teljes körű A közszolgáltatást nyújtó intézmények egyes épületei felújításra szorulnak 	<ul style="list-style-type: none"> Az önkormányzat hatáskörében lévő közszolgáltatások megfelelően működnek, az infrastruktúra kiépült A szociális szolgáltatások széles köre elérhető a városban Az alapfokú mellett középfokú oktatási intézmény is működik a városban Biztosított a 3 éves kor alatti gyermekek napközbeni ellátása Magas színvonalú szociális szolgáltatások jelenléte A középiskola képzési palettájának a munkaerő piac igényeihez való igazításával a város népességmegtartó erejének növekedése A felnőttképzés új formáinak bevezetése javíthatja a munkaerő rugalmasságát, alkalmazkodó képességét
T3: A közlekedési infrastruktúra fenntartható fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> A belterületi utak egy része burkolatlan Járdák kiépítése hiányos Kerékpárút-hálózat kiépítettsége hiányos A jelentős átmenő forgalom környezeti terhelést, közlekedésbiztonsági problémákat okoz Egyes helyeken és időszakokban parkolási gondok jelentkeznek 	<ul style="list-style-type: none"> Kedvező közlekedéscímrajzi fekvés mind a közút, mind a vasút tekintetében Biztosított a helyi közösségi közlekedés A parkolóhelyek díjmentesen igénybe vehetők
T4: Az épített és természeti környezet megóvása, fenntartható fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> A zöldfelületek nagysága, száma nem kielégítő Energiafüggőség növekedése Közúti forgalom növekedéséből adódó környezetszennyezés A természeti-környezeti értékek károsodnak az ökológiai szemlélet hiányában Csapadékvíz elvezetés nem mindenütt megoldott 	<ul style="list-style-type: none"> Számos természeti és épített értékkel rendelkezik a város Országos, illetve helyi védelem alatt álló természeti és épített értékek A természeti és épített környezet turisztikai attrakcióként történő kihasználása A város megjelenését, arculatát erősítő beépítések
T5: A rekreációs, a kulturális és a turisztikai szolgáltatások fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> A zöldterületi adottságok kedvezőek Leromlott városi területek (szegregátum, szegregációval veszélyeztetett terület) vannak a település területén A turisztika megerősítéséhez szolgáló alpinfrastruktúra hiányzik (pl. szállás) Helyi, térségi és nemzetközi érdeklődésre egyaránt számot tartó rendezvények hiánya 	<ul style="list-style-type: none"> A kulturális célú létesítmények jelenléte A sportolási lehetőségek adottak: tanuszoda, tornacsarnok, szabadidőcsarnok (squash, bowling, fitnesz és edzőterem), lovarda A természeti és épített környezet turisztikai attrakcióként történő kihasználása A város megjelenését, arculatát erősítő beépítések

Középtávú tematikus célok	Főbb gyengeségek és veszélyek	Főbb erősségek és lehetőségek
T6: Az aktív közösségi élet és a társadalmi kohézió erősítése	<ul style="list-style-type: none"> • A lakosság szabadidő eltöltési lehetőségeinek köre bővítésre, a meglévő szolgáltatások fejlesztésre szorulnak (pl. sportpálya) • A kulturális és közösségépítő rendezvények alacsony száma • Leromlott városi területek (szegregátum, szegregációval veszélyeztetett terület) vannak a település területén 	<ul style="list-style-type: none"> • A várost erős lokálpatriotizmus jellemzi • Civil szervezetek megerősödése • Az önkormányzati és a civil szféra erősödő együttműködése • Aktív együttműködések az intézmények között

A fenti táblázat alapján megállapítható, hogy a stratégiában megfogalmazott célok logikai összefüggésben állnak a helyzetelemzésben megfogalmazott problémákkal és lehetőségekkel, azokra kíván reagálni.

6.2.2 A célok logikai összefüggései

A tematikus és a területi célok koherens rendszerben, egymást erősítve járulnak hozzá a stratégia célrendszerének megvalósításához és a jövőkép eléréséhez. A célrendszer térbeli hatásmechanizmusának feltárásával lehetővé válik a kedvező folyamatok felerősítése, illetve az esetleges negatív hatások megelőzése is. A tematikus és területi célok közötti összefüggéseket a 3.3 fejezet mutatja be.

- A helyi gazdaság élénkítése, az innováció ösztönzése (T1.) célkitűzéshez kapcsolódó beavatkozások fizikailag elsősorban az ipari-gazdasági funkciójú területeket érintik, ami egyfelől hozzájárulhat újabb vállalkozások betelepüléséhez – javítva a település egészének munkaerőpiaci mutatóit, másfelől jelentős belső mobilitást, járulékosan pedig környezetszennyezést generál a forgalmasabb utak mentén más városrészekben is. A gazdasági területek fejlesztése esetében figyelmet kell fordítani arra, hogy minimalizálni lehessen a káros hatásokat, és fontos a lakófunkciójú területekkel kapcsolatos esetleges konfliktusok megelőzése.
- A közszolgáltatások minőségi fejlesztése, okos város fejlesztések (T2.) cél megvalósítása magában foglalja az érintett intézmények infrastrukturális fejlesztését és a szolgáltatások minőségének emelését egyaránt. Ezek a változások térben – az adott közszolgáltatást nyújtó szervezetek elhelyezkedésének megfelelően – főként a városközpontban jelentkeznek majd (néhány kivételtől eltekintve), de közvetett módon az egész településre pozitív hatást gyakorolnak.
- A közlekedési infrastruktúra fenntartható fejlesztése (T3.) cél a település teljes területét érinti a vonalas hálózatok megújításával, illetve a hiányzó szakaszok kiépítésével.
- Az épített és természeti környezet megóvása, fenntartható fejlesztése (T4.) célkitűzés hatása – különböző módon és eltérő mértékben – a város teljes területére kiterjed: ide tartoznak komplex városrehabilitációs beavatkozások, valamint pontszerű/vonalas fejlesztések egyaránt.
- A rekreációs, a kulturális és a turisztikai szolgáltatások fejlesztése (T5.) cél elérését biztosító beavatkozások elsősorban a városközpontra koncentrálnak, de a város más részein is vannak hasznosítható rekreációs területek, turisztikai attrakciók, szolgáltatások.
- Az aktív közösségi élet és a társadalmi kohézió erősítése (T6.) célkitűzés elérése érdekében tervezett tevékenységek a város teljes népességét érintik.
- A városközpont területét érintő tervezett beavatkozások közvetlen és közvetett módon minden városrészre hatással vannak, kedvező gazdasági-társadalmi folyamatokat indíthatnak el. A

fejlesztéseket úgy kell végrehajtani, hogy hosszú távon egy egységes, nagy kiterjedésű városközponti terület jöjjön létre.

- A lakóövezeti fejlesztések – a közmű- és közszolgáltatási beavatkozások kivételével – várhatóan többnyire természetes ingatlanpiaci folyamatok eredményeként fognak végbemenni.

Mivel a fejlesztések hosszú távon a város teljes területét érintik, ezért a célok teljesülése nem idézi elő sem hátrányos helyzetű lakosságot tömörítő szegregátumok kialakulását, sem zárványok közbeékelődését.

6.2.3 A stratégia megvalósíthatósága

A stratégia megvalósíthatósága számos külső és belső tényezőtől függ; ezek egy részét az önkormányzat közvetlenül biztosíthatja vagy jelentős befolyása van rá, míg számos tényező az önkormányzat tevékenységétől részben vagy egészen független adottságként jelentkezik. A megvalósítást befolyásoló legfontosabb tényezők az alábbiak:

- Kockázatok: A megvalósíthatóság belső és külső feltételeivel kapcsolatosan különböző típusú kockázatok azonosíthatóak, amelyeket részletesen a 7.fejezet mutat be.
- Partnerségi viszonyok: a megvalósítás alapfeltétele, hogy az ITS az összes érdekelt fél támogatását élvezze, és az önkormányzat mind a település lakosságával, intézményeivel, vállalkozásaival, szervezeteivel, mind pedig a járási, vármegyei és központi kormányzati partnereivel kölcsönös előnyökön nyugvó, a problémák megoldására koncentráló, kreatív párbeszédet folytasson. A partnerség kiépítése már a tervezés során megkezdődik, és a végrehajtás során a különböző ágazati partnerek bevonásával teljesebbé válik. A partnerség részleteit a 8.4 fejezet mutatja be.
- Felelős vezetés: a stratégia megvalósításához – tekintettel a döntéshozói és operatív feladatok számosságára – felelős és aktív városvezetésre, valamint jól képzett, tájékozott operatív munkatársakra van szükség. A megfelelő szervezet és személyi állomány a biztosítéka annak, hogy a szükséges döntések időben és az elvárt tartalommal szülessenek meg, majd a döntések alapján az operatív végrehajtó szervezet világos hatáskörökkel dolgozzon a megvalósításon. A megvalósítás szervezeti kereteinek részletes bemutatását a 8.2 fejezet tartalmazza.
- Nyomonkövetés, rugalmas tervezés: a változó társadalmi-gazdasági körülményekhez történő rugalmas alkalmazkodás követelménye szükségessé teszi a stratégia megvalósításának folyamatos nyomonkövetését, illetve felülvizsgálatát. A monitoring és kontrolling rendszer működtetése lehetővé teszi a végrehajtás ellenőrzését, az akadályozó tényezők azonosítását és megfelelő intézkedések meghozatalát. A monitoring rendszert a 8.5 fejezet mutatja be.
- Pénzügyi tervezés, pénzügyi források: a megvalósítás alapvető feltétele a pénzügyi források megfelelő időben történő rendelkezésre állása. Míg az előkészítés feladatai során ezek elsősorban önkormányzati források, addig a megvalósítás – tekintettel a korlátozott belső anyagi lehetőségekre – elsősorban külső forrásokra támaszkodhat. A források biztosításának körülményeit, ütemezését és azok nagyságrendjét a 4.5 és a 4.6 fejezetek tartalmazza.

6.2.4 A célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatása

Az ITS-ben azonosított beavatkozások köre úgy került meghatározásra, hogy azok

- minél nagyobb mértékben és integrált módon reagáljanak a helyzetelemzésben feltárt problémákra, hiányosságokra (6.2.1 fejezet),
- egyértelműen hozzájáruljanak a települési szintű és a magasabb rangú célkitűzések eléréséhez (6.1 fejezet),
- integrált szemléletűek legyenek és kölcsönhatásuk pozitív eredményt mutasson – ezek kerülnek bemutatásra az alábbiakban.⁵

A közösségi szolgáltatások, az oktatás, egészségügy, szociális ellátás fejlesztésére irányuló beavatkozások közvetett módon szinte az összes többi projektre hatással vannak, hiszen a népességmegtartó erő növelésével egyaránt biztosítható a város által nyújtott szolgáltatások iránti kereslet és a gazdasági szereplők számára rendelkezésre álló munkaerő-kínálat, de ugyanígy kedvező tendenciák indulhatnak el a társadalmi kohézió szempontjából is, ami a szociális városrehabilitáció esetében is fontos célkitűzés.

A tervezett közlekedési fejlesztések a legtöbb projekt esetében hozzájárulnak a hatásosság növeléséhez – például:

- mind a kerékpárút-hálózat fejlesztése, mint a sebességmérők elhelyezése javítja a közlekedésbiztonságot és a település környezeti állapotát egyaránt;
- az útfejlesztéseknek köszönhetően a város, illetve a város által kínált szolgáltatások elérhetősége könnyebbé és gyorsabbá válik.

A csapadékvíz-elvezető hálózat fejlesztése minden egyéb infrastrukturális fejlesztés fenntartását befolyásolja, hiszen mérsékeli, illetve megszünteti az épített környezet belvízi veszélyeztetettségét és az esetleges károk bekövetkezési valószínűségét.

A szabadidős, rekreációs, turisztikai jellegű projektek egyértelműen kiegészítik egymást, mivel az idegenforgalmi vonzerő hosszú távon csak akkor erősíthető, ha széleskörű kínálat és szolgáltatások állnak a vendégek rendelkezésére. Ezek a helyi lakosság számára is elérhetőek, ami közvetetten hozzájárul a helyi identitástudat erősödéséhez is.

A gazdasági célú infrastrukturális fejlesztések lehetőséget teremtenek a munkahelyteremtésre és a munkahelyek jobb elérhetőségére. Ezek kedvező foglalkoztatási hatását egyértelműen felerősítik a közvetlenül vagy közvetetten kapcsolódó gazdasági projektek (pl. versenyképességet javító fejlesztések, vállalkozások közötti együttműködések, befektetés-ösztönzés, munkaerőpiaci programok). Amennyiben a város gazdasági fejlődése felgyorsul, az a hátrányos helyzetű lakosság nagyobb mértékű foglalkoztatását is előidézheti – így indirekt kapcsolat mutatható ki a szociális városrehabilitáció felzárkóztatásra irányuló tevékenységeivel is.

A fentiek értelmében **a tervezett beavatkozások közötti szinergikus hatásmechanizmus egyértelműen igazolható**, negatív hatások vagy gátló kapcsolatok nem prognosztizálhatók.

---

⁵ Az ITS keretében nem szükséges minden egyes projekt esetében a konkrét hatások részletes bemutatása, sokkal inkább az egyes beavatkozás-típusok közötti hatásmechanizmusok feltárása. A tervezett fejlesztések nagy száma miatt többnyire tematikusan csoportosítva kerül bemutatásra a projektek kölcsönhatása, egymásra épülése.

7 A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI

Az ITS megvalósítása és megvalósíthatósága szempontjából fontos, hogy azonosításra kerüljenek azok a kockázatok, amelyek esetleges bekövetkezése a stratégia céljainak elérését veszélyezteti. Az egyes konkrét beavatkozások, projektek megvalósítását veszélyeztető kockázatok az adott fejlesztések kapcsán kell meghatározni és kezelni.

Jelen fejezet a stratégiai szintű kockázatok bemutatása mellett megbecsüli a bekövetkezés valószínűségét és hatásának mértékét, valamint minden egyes kockázat esetében meghatározza a kockázatkezelési intézkedéseket is. A kockázatok több szempont alapján csoportosíthatók:

- attól függően, hogy az adott kockázat bekövetkezése, illetve megelőzése önkormányzati hatáskörbe tartozik-e, elkülöníthetők belső és külső kockázatok;
- a stratégiaalkotás és -megvalósítás fázisait tekintve három típusú kockázat különböztethető meg:
  - **tervezéshez kapcsolódó kockázatok:** a legfontosabb kockázatot a stratégiaalkotás szempontjából a tervezési környezet folyamatos változása jelenti; a kockázat kiküszöbölése érdekében folyamatos egyeztetések, szakértői konzultációk valósultak meg, a városi projektportfólió a helyi igények és szükségletek, valamint az EU-célkitűzések és a hazai operatív programok által kijelölt lehetőségek figyelembevételével került kialakításra;
  - **megvalósításhoz kapcsolódó kockázatok:** a legfőbb nehézséget a tervezett projektek végrehajtásával kapcsolatos műszaki és pénzügyi problémák okozhatják, amelyek megfelelő előkészítési tevékenységgel jelentősen csökkenthetőek;
  - **fenntartáshoz kapcsolódó kockázatok:** a tervezés és megvalósítás mellett kiemelt figyelmet kell fordítani az elért eredmények fenntartásának módjára és szervezeti hátterére;
- a kockázatok különböző területeken jelentkezhetnek – felmerülhetnek pénzügyi, gazdasági, jogi, intézményi, műszaki vagy társadalmi nehézségek, amelyek akadályozhatják a stratégia céljainak elérését.

16. táblázat Kockázatelemzés

Kockázat megnevezése	Valószínűség	Hatás	Kockázatkezelés módja
Kedvezőtlen makrogazdasági folyamatok	közepes	jelentős	<ul style="list-style-type: none"> • Alternatív megoldások és eszközök alkalmazása a város fejlődése érdekében • Intenzív befektetés-ösztönzés
Verseny társak nagymértékű megerősödése	alacsony	közepes	<ul style="list-style-type: none"> • Potenciális versenytársak tervezett fejlesztéseinek nyomonkövetése • Térségi szintű összefogás a kiegyensúlyozott fejlődés érdekében • Hatékony lobbitevékenység • A város komparatív versenyelőnyeinek azonosítása és kiaknázása • Egyedi arculat kialakítása
Folyamatosan változó tervezési környezet (OP-k tartalma, forráskeretek, szervezeti keretek stb.)	magas	jelentős	<ul style="list-style-type: none"> • A változások folyamatos nyomon követése • A stratégia illeszkedésének biztosítása a végső változat elfogadásakor ismert tervezési környezethez
Állami hatáskörbe tartozó fejlesztések elmaradása, jelentős csúszása	közepes	magas	<ul style="list-style-type: none"> • Alternatív megoldások és eszközök alkalmazása a város fejlődése érdekében • Térségi szintű összefogás a kiegyensúlyozott fejlődés érdekében • Hatékony lobbitevékenység

Kockázat megnevezése	Valószínűség	Hatás	Kockázatkezelés módja
Növekvő különbségek és részleges ellenérdekek esetleges felmerülése a járásközpont és a járás többi települése között	alacsony	közepes	<ul style="list-style-type: none"> Térségi szintű összefogás a kiegyensúlyozott fejlődés érdekében (részletesen a 8.3 fejezetben)
A jogszabályi környezet kedvezőtlen irányú változása	magas	jelentős	<ul style="list-style-type: none"> A jogszabályi változások folyamatos figyelemmel kísérése Rugalmas, gyors reagálás a megváltozó jogszabályi körülményekhez
Projektek előkészítésének elhúzódása	közepes	közepes	<ul style="list-style-type: none"> Projekttervek előkészítésének megfelelő ütemezése (megvalósíthatósági tanulmányok, engedélyes tervek stb.)
Közbeszerzési eljárások elhúzódása, sikertelensége	közepes	közepes	<ul style="list-style-type: none"> Az eljárásrend szigorú betartása minden érintett részéről A közbeszerzési dokumentumok megfelelő szakmai előkészítettségének biztosítása Közbeszerzési szakértő alkalmazása
Hatósági dokumentumok hiánya, késése	közepes	közepes	<ul style="list-style-type: none"> A hatsági dokumentumok ügyintézési időkereteinek figyelembe vétele Esetleges késésre, csúszásra előre felkészülés már az előkészítés során
Saját forrás előteremtésének nehézségei	közepes	jelentős	<ul style="list-style-type: none"> Alternatív forráslehetőségek felkutatása
Hazai és európai uniós fejlesztési források elmaradása	alacsony / közepes	jelentős	<ul style="list-style-type: none"> A forrás lehívás késedelmére való felkészülés Folyamatos egyeztetés a forrást biztosító szervezetekkel
A fejlesztések megvalósítási költsége jóval meghaladja a tervezett mértéket	közepes	közepes	<ul style="list-style-type: none"> Részletes projekttervek, átgondolt műszaki tervek, költségvetések készítése Tartalékkeret meghatározása
A megnövekvő menedzsment feladatok akadályozzák a hatékony megvalósítást (új tervezési keretrendszer, nagyszámú projektek egyidejű kezelése)	közepes	közepes	<ul style="list-style-type: none"> A stratégiai és operatív menedzsment kapacitások megerősítése (önkormányzaton és városfejlesztő társaságon belül) a hazai tervezési intézményrendszer végleges kereteinek kialakulását követően
A megvalósításhoz szükséges szakemberek hiánya	alacsony	közepes	<ul style="list-style-type: none"> Megfelelő szakmai háttér biztosítása
Előre nem látható műszaki problémák	magas	jelentős	<ul style="list-style-type: none"> Részletes tanulmánytervek készítése, alapos helyzetfelmérés
Nem megfelelő műszaki tervek vagy kivitelezés	alacsony	közepes	<ul style="list-style-type: none"> A tervezők és kivitelezők kiválasztása során kiemelt figyelem fordítása a szakmai alkalmasság, megfelelő referenciák meglétére
Többletmunka felmerülése	közepes	közepes	<ul style="list-style-type: none"> Esetleges többletmunkára felkészülés már az előkészítés során
Kivitelezés csúszása	közepes	közepes	<ul style="list-style-type: none"> Reális ütemterv összeállítása Kötbér alkalmazása
Az indikátorok teljesítése nem lehetséges	alacsony	jelentős	<ul style="list-style-type: none"> Teljesíthető és mérhető indikátorok meghatározása
A fejlesztési programokhoz szükséges befektetők, partnerek hiánya	közepes	közepes	<ul style="list-style-type: none"> Megfelelő marketing és promóciós tevékenységek, a befektetési lehetőségek kapcsán

Kockázat megnevezése	Valószínűség	Hatás	Kockázatkezelés módja
Lakossági ellenállás, negatív közvélemény	közepes	közepes	<ul style="list-style-type: none"> Magas szintű partnerség biztosítása a tervezés, a megvalósítás és a fenntartás során egyaránt Folyamatos kommunikáció a lakossággal, helyi fórumok szervezése
Az érintett létesítmények fenntartási költségei emelkedése	közepes	közepes	<ul style="list-style-type: none"> Korszerű, hatékony technológiák alkalmazása Költség-haszon elemzés előzetes elvégzése Környezettudatos energiafogyasztásra való ösztönzés, szemléletformálás
A megújított vagy új zöldfelületek gyors degradációja	alacsony	alacsony	<ul style="list-style-type: none"> A városi klímát jól tűrő, honos növényfajok megfelelő időben történő betelepítése Fenntartási költségek biztosítása
Veszélyhelyzetek (járvány, háború) kialakulása	alacsony	jelentős	<ul style="list-style-type: none"> A közösségi programok, városi rendezvények online megvalósíthatóságának biztosítása

8 A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMONKÖVETÉSE

8.1 A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek

Újfehértó városfejlesztési céljainak megvalósulását több, az önkormányzat által végzett fejlesztési és nem beruházási jellegű tevékenység is segítheti. A lehetséges fejlesztési tevékenységek az alábbiakban kerülnek részletesen bemutatásra.

Kiszámítható és transzparens szabályozási környezet

A stratégia céljainak elérését biztosító fejlesztéseket alapvetően meghatározza azok környezete, amely esetében a természeti és infrastrukturális környezet mellett meghatározó szerepet tölt be a helyi önkormányzat és annak szabályozási gyakorlata. Az önkormányzat a hatáskörébe rendelt szabályozási eszközök tudatos alkalmazásával a pénzügyi erőforrások tudatos felhasználásából származó hatásokat is felülmúlhatja. Azonban ennek ellenkezője is igaz: a megfelelő és támogató szabályozás hiánya ellehetetleníti, megghiúsíthatja a pénzügyi eszközökre alapozott fejlesztéseket.

Ezért a stratégia sikeres megvalósításához elengedhetetlen az önkormányzat konzisztens és kiszámítható jogalkotói és jogalkalmazói magatartása, az átlátható, támogató adminisztratív és szabályozási környezet biztosítása és fenntartása, legyen szó akár milliárdos befektetésekről, akár a szociális segély igénybevételéről. A helyi gazdaságpolitika céljait világosan meg kell fogalmazni, meg kell határozni a célok megvalósításához szükséges támogató jogi, szabályozási lépéseket, és tudatosan végre is kell hajtani azokat.

Hatékony és következetes városmarketing tevékenység, pozitív arculat és identitás erősítése

Ugyan nehezen számszerűsíthető, de az Újfehértóról kialakult, kialakított arculat, illetve a városhoz kapcsolódó emocionális tényezők, a kialakult imázs hatással vannak a befektetői döntéseiket meghozó üzletemberekre, a városba látogató turistákra, de magára a város lakóira is. A tudatos, célzott és differenciált városmarketing tevékenység ezért nagyban támogathatja az ITS céljainak megvalósítását többek között az egyes projektek végrehajtásának elősegítésén, de akár az egész stratégia városi lakosság körében való elfogadottságának növelésén keresztül is.

A célok elérését szolgálja Újfehértó Városmarketing Stratégiája (2014), amely a fejlesztések potenciális közvetlen és közvetett érintettjeihez célzott városmarketing-akciókat irányoz elő az alábbi csoportosítás szerint:

- városban befektetni szándékozó vállalatok és személyek,
- a városban gazdasági tevékenységet folytató szervezetek,
- turistaként a városba látogatók,
- a város és a környező települések lakossága.

A város, illetve a városban zajló bizonyos tevékenységek, környezeti és/vagy társadalmi értékek, gazdasági folyamatok szélesebb körben való megismertetése biztosíthatja Újfehértó (el)ismertségét, vagyis ezen információkat minél szélesebb társadalmi és szakmai kör számára kommunikálni kell.

Tudatos és jól felépített marketingkommunikációs stratégia mentén, megfelelő szervezeti háttér kialakításával kell a város speciális értékeit, adottságait és lehetőségeit szakmai fórumokon, befektetői körökben bevezetni és elterjeszteni. A sikeres marketing nem kizárólag egy-egy befektetés megvalósulásához járul hozzá, de a városban tevékenykedő gazdasági társaságok tevékenységét,

ismertségét és az irántuk táplált bizalmat is erősítheti aktuális és potenciális üzleti partnereik körében, ezzel közvetett módon hozzájárulva a helyi gazdaság fejlődéséhez is.

Újfehértó arculatának megerősítése, továbbá a városmarketing eszközeinek a különböző városi célcsoportok felé történő alkalmazása elősegítheti a város iránti lojalitás kialakulását – ez a helyi gazdaság és társadalom szereplői esetében a város fejlesztésében való aktívabb közreműködést (és üzleti partnerei körében a város image-ének továbbadását, a városmarketingbe való bekapcsolódását) jelentheti. A városmarketing fontos szerepet tölt be a turizmus területén is. A természeti és kulturális értékek megismertetése, a rendezvények növelik a turisztikai vonzerőt. A város kommunikációs értékkel bíró tulajdonságainak összegyűjtése, célzott és rendszeres kommunikálása javítja a város lakóinak identitását.

Mindennek eléréséhez fontos egy, a város képéhez és fejlődési elképzeléseihez illő szlogen és jelkép-rendszer kialakítása, továbbá egységes arculat alkalmazása.

Tudatos ingatlan- és kapacitásgazdálkodás, szabályozási környezet

Felesleges, kihasználatlan kapacitásaival, illetve a tevékenység-racionalizálás során felszabaduló kapacitásokkal gazdálkodnia kell az önkormányzatnak. Ilyen átmeneti hasznosítás lehet többek között egy funkcióváltás alatt álló, időlegesen használaton kívüli ingatlan, amelyben teret lehet engedni annak közösségi, vagy civil szervezetek által történő időleges hasznosítására (pl. az eladás vagy felújítás megkezdésének időpontjáig). Ugyanilyen módon célszerű a folyamatosan használaton kívüli, az önkormányzat tevékenysége szempontjából funkcióval nem rendelkező ingatlanok hasznosítása. Hasonló módon lehet eljárni más olyan eszközök, erőforrások esetében, melyek időszakosan hasznosíthatóak úgy, hogy az önkormányzat számára nem jelentkezik közvetlen költség.

Az önkormányzatnak a tulajdonában álló ingatlanokat eszközként használhatja a város céljainak és feladatainak megvalósításához. Ennek tükrében lehetősége van eladói és szabályozói pozíciójával élve – de nem visszaélve – bizonyos ingatlanok eladását vagy hasznosításba adását olyan feltételekhez kötni, amelyek az önkormányzat által ellátandó feladatok megvalósítását garantálják (pl. zöldterület fejlesztése vagy játszótér építése a beruházó által használatba vett területen vagy más közterületen).

A városfejlesztési célok elérését nagyban segítheti a kiszámítható, átlátható, fejlesztéseket támogató szabályozási környezet biztosítása, a helyi szabályozás, adott esetben a helyi építési szabályzat felülvizsgálata és szükség szerint a városfejlesztési célok megvalósulását elősegítő módosítása.

A magán befektetőkkel való szervezett és strukturált együttműködés

Kiemelkedő fontossággal bír a fejlesztési források hatékony és koncentrált felhasználásában a magánszféra fejlesztésekbe való bevonása, törekvés az önkormányzat és a magán befektetők, helyi piaci szereplők közötti szervezett és strukturált együttműködésre. Ezért fontos feladat a magánszféra képviselőinek bevonása a jelentősebb városfejlesztési beavatkozások előkészítésébe, annak érdekében, hogy szükségleteik, fejlesztési elképzeléseik és javaslataik felszínre kerülhessenek. A lehetséges önkormányzati tevékenységek és együttműködési területek az alábbiak:

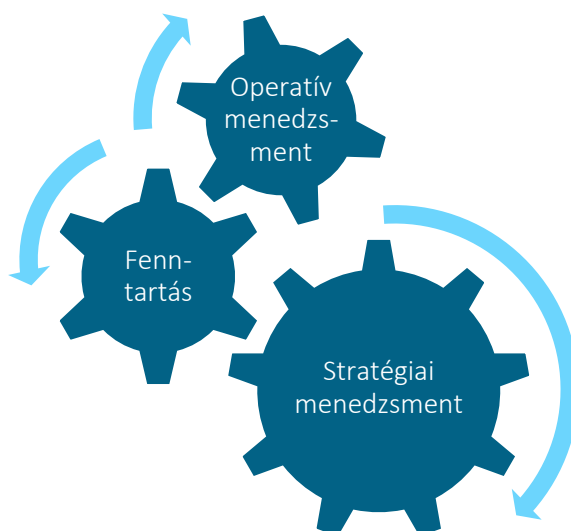
- helyi vállalkozók tájékoztatása a lehetséges pályázati forrásokról,
- közös projektek megvalósítása, helyi vállalkozások bevonása az önkormányzat által tervezett projektekbe,
- vállalkozói együttműködések létrejöttének segítése,
- intenzív befektetésösztönzési tevékenység megvalósítása a magánszféra fejlesztőinek elérése és megszólítása érdekében – a befektetésösztönzés eszközei közé tartozhatnak a nem pénzjellegű támogatások (pl. adó- és illetékkedvezmények, mentességek), az adminisztratív és engedélyezési eljárások egyszerűsítése (pl. gyorsított ügyintézés).

8.2 Az ITS megvalósításának szervezeti keretei

A stratégia megvalósíthatósága szempontjából elengedhetetlen, hogy a fejlesztések megvalósításához és fenntartásához szükséges humán, materiális és pénzügyi erőforrások rendelkezésre álljanak.

A stratégia megvalósításának szervezeti rendszere három szinten szerveződik: stratégiai menedzsment, operatív menedzsment és fenntartásban közreműködők.

13. ábra Az ITS megvalósításának három szintje

A **stratégiai menedzsmentet** a város képviselőtestülete, jegyzője és polgármestere alkotják. Ők azok, akik felelősek a döntéshozatal során a városfejlesztési célok elérése érdekében érdemi előrelépéseket tenni, valamint a stratégia megvalósulását, illetve ennek társadalmi-gazdasági hatásait nyomon követni, értékelni. A stratégiai menedzsment feladata az ITS aktualizálásának biztosítása is.

A döntések előkészítésében fontos szerepet játszanak a képviselőtestület különböző bizottságai, amelyek a következők⁶:

- Pénzügyi Bizottság (7 fő)
- Társadalmi Kapcsolatok Bizottsága (7 fő)
- Ügyrendi Bizottság (5 fő)

ITS stratégiai menedzsment fő feladatai:

- az ITS megvalósításának nyomon követése, elvárt eredmények, hatások értékelése,
- a városfejlesztés külső és belső környezetében bekövetkezett változások figyelemmel kísérése, a célokra gyakorolt hatások elemzése,
- a városi társadalom és gazdaság igényeinek és lehetőségeinek feltárása, azok változásainak beépítése az ITS-be,
- operatív menedzsment tevékenységének stratégiai szintű felügyelete, céljainak meghatározása, eredményeinek értékelése, szükség esetén korrekció kezdeményezése,
- ITS megvalósítási folyamatáról a lakosság tájékoztatására alkalmas információs adatcsomag összeállítása, évente legalább egyszer, jelentősebb változások esetén többször is,

⁶ Forrás: ÚJFEHÉRTŐ VÁROS ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK 17/2019 (X.30.) ÖNKORMÁNYZATI RENDELETE Újfehértó Város Önkormányzat Képviselő-testülete és Szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról

- a városfejlesztést tevékenységükkel befolyásoló nem önkormányzati intézményekkel, szervezetekkel való kapcsolattartás.

Az **operatív menedzsmentet** a Polgármesteri Hivatal fejlesztések megvalósításában közreműködő szervezeti egységei, valamint az érintett intézmények vezetői alkotják. Ezek a szakemberek saját területükön végzik a stratégiai célok végrehajtásával kapcsolatos feladatokat.

A városfejlesztési programok operatív megvalósítása elsősorban a Pénzügyi Osztály feladata – ezen belül működik a **pályázati, közbeszerzési** részleg, de indokolt esetben valamennyi osztály közreműködik a fejlesztések előkészítésében és megvalósításában. Fontos, hogy a döntéshozók részére rendszeresen jelentést kell készíteni az ITS megvalósításáról, a változó külső, belső tényezőkről, korrekciókról, társadalmi igények változásáról.

A **fenntartásban közreműködő** személyek a település, az önkormányzati intézmények munkavállalói, illetve mindazon személyek és szervezetek, akik valamilyen módon kapcsolódnak a fejlesztéshez és munkájukkal hozzájárulnak a fejlesztések sikeres megvalósításához.

Újfehértó Város Önkormányzata az előző, 2014-2020-as időszakban számos projektet sikeresen valósított meg, rendelkezik az ITS eredményes megvalósításához szükséges szervezeti feltételekkel, mindhárom szinten biztosított az elegendő számú, megfelelő tudással, tapasztalattal rendelkező szakemberek rendelkezésre állása. A városfejlesztés jelenlegi formájában, szervezeti rendszerében is jól működik, így alkalmas a jövőben tervezett fejlesztési tevékenységek átgondolt, ütemezett és eredményes megvalósítására.

17. táblázat A városrehabilitációban résztvevő szervezetek feladatai és kompetenciái

Városfejlesztésben résztvevő szervezetek	Feladatkörök, kompetenciák
Képviselőtestület	A városfejlesztés általános irányvonalainak meghatározása Befektetés-ösztönzés, szervezett és strukturált együttműködés a vállalkozói szférával Lobbitevékenység, a város érdekeinek képviselése Döntéshozatal
Bizottságok	Véleményezési, kezdeményezési, javaslattevési, közreműködési és/vagy felügyeleti jogkör saját szakterületükön Javaslattevés, véleményezés
Osztályok	Stratégiai tervezés, döntés-előkészítés, városfejlesztési programok operatív megvalósítása: <ul style="list-style-type: none"> • pályázati források feltárása • projekt-generálás • projektmenedzsment • a fejlesztések pénzügyi egyensúlyának biztosítása • tájékoztatás, nyilvánosság Döntés-előkészítés, közreműködés, végrehajtás
Önkormányzati és egyéb szervezetek	Közterület-fenntartás, közvilágítás, városi vízellátás, a hulladékgazdálkodás, vagyongazdálkodás, ingatlanfejlesztés, városmarketing Előkészítés, közreműködés, végrehajtás

A szükséges **humán erőforrás** tekintetében elsődleges szempont, hogy a fejlesztések lebonyolítását koordináló projektmenedzsment-szervezetet olyan tapasztalt szakemberek alkossák, akik széleskörű projektmenedzsment ismeretekkel és gyakorlattal rendelkeznek. A városfejlesztési projektek megvalósításához legalább 1-1 fő pénzügyi, műszaki, településfejlesztési és jogi szakemberre van szükség, akik esetében a megfelelő végzettség mellett a releváns szakmai tapasztalat is alapvető elvárás.

Egy nagy volumenű projekt menedzselése Újfehértó Város Önkormányzat apparátusa számára jelentős többlet feladatokat jelenthet. A megfelelő szakmai tapasztalattal és kompetenciákkal rendelkező humánerőforrást – eseti jelleggel – a projekt eredményes megvalósítása érdekében külső szakértők igénybevételével szükséges biztosítani.

8.3 Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok

Megyei szinten a településközi koordinációban Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata játszik kiemelkedő szerepet, mivel a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz tervezése és részben a megvalósítása is e szervezet hatáskörébe tartozik. Ahhoz, hogy a vármegye számára rendelkezésre álló forráskeretet hatékonyan, észszerűen és maradéktalanul fel lehessen használni, elengedhetetlen a partnerség a vármegyei önkormányzat és a települések között.

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia, illetve az ahhoz kapcsolódó projektelképzések településközi koordinációja elsődlegesen mikrotérégi, illetve járási szinten valósul meg. Újfehértó a Nyíregyházi járáshoz tartozik, amely 15 települést foglal magában. A város 4 Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei és 2 Hajdú-Bihar vármegyei településsel határos.

A koordináció megvalósulásának alapvető célja, hogy a szomszédos települések **összehangolják a fejlesztési elképzeléseiket**, ezáltal elősegítsék az egymást erősítő hatások érvényesülését, megelőzzék a redundáns fejlesztések megvalósítását. A város és a környező települések közötti együttműködés alapja a funkciók ésszerű megosztása. A **párhuzamos kapacitások elkerüléséhez**, valamint a város és környéke közötti esetleges konfliktusok (pl. szelektív migráció) megelőzéséhez tehát nemcsak Újfehértó, hanem a környező települések fejlesztési igényeit is ismerni kell. Ennek érdekében az ITS kidolgozása során a város törekedett arra, hogy fejlesztési elképzeléseit **a térségi szerepkörét figyelembe véve** határozza meg.

Újfehértó esetében kiemelt szerepet játszik a Nyíregyházával való szoros és intenzív együttműködés. Újfehértó földrajzi elhelyezkedéséből adódik, hogy a stratégiaalkotás során figyelembe kell venni a közeli megyeszékhelyen tervezett fejlesztéseket is, mivel azok alapvetően befolyásolják a város fejlődését, lehetőségeit.

Az önkormányzati szervezetekben az elmúlt években jelentős projektmenedzsment tudás halmozódott fel ahhoz, hogy az érintett települések fejlesztési elképzeléseit koordinálni tudják. Ehhez szükséges

- a térségi szinten megjelenő projektjavaslatok pontos számbavétele,
- a folyamatos egyeztetés és tájékoztatás a tervezett fejlesztésekről,
- a megvalósítást befolyásoló tényezők nyomon követése,
- a fejlesztések megvalósításának évenkénti felülvizsgálata,
- valamint a kritikai észrevételek beépítése a települések és a térség stratégiai fejlesztési dokumentumaiba.

A településközi koordináció a tervezésen túl **az ITS megvalósítási szakaszában** is érvényesül, egyeztetésre kerülnek a települések közötti együttműködések lehetséges területei. Újfehértó határozott célja, hogy a fejlesztési elképzeléseket integrált programokká, komplex projekteké alakítsa, a **maximális hatékonyság elérése** érdekében a pozitív tovagyűrűző (spill-over) hatást a környező településekre is kiterjessze, és ezáltal a térség vonzerejét is növelje.

Lehetséges együttműködési területek:

- térségi turisztikai kínálat kialakítása,
- közös befektetésösztönzési tevékenység,
- rövid élelmiszer-ellátási lánc kialakítása, térségi termékek számára helyi értékesítési lehetőségek biztosítása,
- települések közötti közúti összeköttetés javítása,
- térségi kerékpárút-hálózat létrehozása,
- közfeladatok, közszolgáltatások közös ellátása.

A vonatkozó jogszabályok értelmében a környező települések önkormányzatai megismerhetik és véleményezhetik a stratégia tervezetét. Összességében megállapítható, hogy Újfehértó tervezett fejlesztései a környező települések fejlesztési elképzeléseivel pozitív mérleget mutat: a hatások szinergikusan kiegészítik, felerősíthetik egymást, felesleges, párhuzamos kapacitásokat létrehozó, vagy egymás hatását kioltó fejlesztések nem valósulnak meg. A beavatkozások eredményeként megvalósul az ellátott funkciók optimalizálása az Európai Unió egyik legfontosabb alapelveinek, a szubszidiaritásnak megfelelően.

8.4 A partnerség biztosítása az ITS készítése és megvalósítása során

A partnerségi egyeztetés követelményeit a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló **314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet** írja elő.

Újfehértó Város településfejlesztéssel és településrendezéssel összefüggő partnerségi egyeztetési szabályait Újfehértó Város Önkormányzata Képviselő-testületének **4/2017. (II. 14.) önkormányzati rendelete** írja elő (Újfehértó Város településfejlesztési koncepciójával, integrált településfejlesztési stratégiájával és a településrendezési eszközök, valamint településképi arculati kézikönyv és településképi rendelet készítésével, módosításával kapcsolatos partnerségi egyeztetési szabályzatról).

A partnerség megvalósításának a jogszabályi kötelezettségen túl is fontos szerepe van a tervezési folyamatban: egyrészt lehetőséget ad a partnerek fejlesztési elképzeléseinek megismerésére, másrészt nagymértékben elősegíti az ITS társadalmi elfogadását az, hogy a partnerek már a tervezés során széles körben bevonásra kerülnek, véleményt nyilváníthatnak.

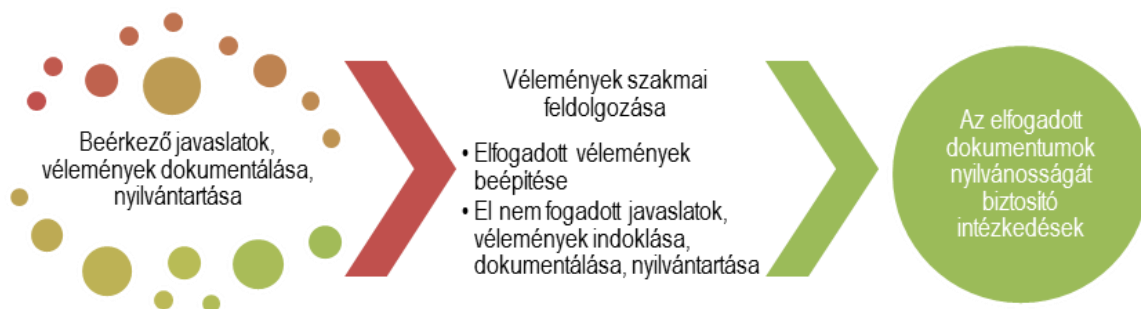
A helyi partnerségi rendelet célja a településfejlesztési, településrendezési dokumentumok megalkotására irányuló eljárás során történő egyeztetéseknél a partnerek a minél szélesebb körű bevonásának, a vélemények megfelelő dokumentálási rendszerének és az elfogadott településfejlesztési és településrendezési eszközök nyilvánosságának biztosítása.

A partnerségi folyamat részeként a **tervezés során** partnerek véleményezhetik a közzétett dokumentumokat.

A partnerségi egyeztetés részeként a partnerek **2023. június 1-jén lakossági fórum** keretében ismerhetik meg és véleményezhetik az ITS felülvizsgálatának dokumentumát. A partnerségi egyeztetési folyamat során beérkező vélemények kezelése, a javaslatok, vélemények dokumentálása, nyilvántartása, majd szakmai feldolgozása egységes, előre rögzített módon történik. Az elfogadott vélemények beépítésre kerülnek a megfelelő dokumentumokba, míg az el nem fogadott vélemények esetében megtörténik azok indoklása.

A partnerségi egyeztetés és a jogszabály által előírt egyeztetések dokumentációja (pl. jelenléti ív, prezentáció), valamint a beérkezett észrevételek a város önkormányzatánál elérhetőek. Az elfogadott dokumentumokat az önkormányzat közzéteszi a honlapján (www.ujfeherto.hu).

14. ábra A dokumentáció folyamata a partnerség során

A városfejlesztés egy összetett folyamat, amelynek során számos szereplő érdekeit kell figyelembe venni. A stratégia **megvalósítása** során is törekedni kell a partnerség fenntartására, amely az ITS elfogadottságának, a magántőke bevonásának és a civil szféra érdekeinek képviselése szempontjából egyaránt fontos szerepet játszik. Ennek alapján a legfontosabb partnerségi csoportok a következők:

- szakmai felügyelet gyakorlója,
- működtetők, megvalósítók, partnerek a működtetésben,
- felhasználók,
- önkormányzat érintett szervezeti egységei,
- érdekképviselői szervek,
- a várostársaság érintett szereplői,
- érintett államigazgatási szervek,
- területi (vármegyei) önkormányzat érintett képviselője.

Ahogy a fentiekben bemutatásra került, Újfehértó a városfejlesztésen túl számos olyan tevékenységet végez, amelyek segítik, támogatják a stratégiai célok elérését. Ezen tevékenységek közé tartoznak például bizonyos szabályozási tevékenységek, a városmarketing célú tevékenységek, a befektetésösztönzés.

A stratégiában megfogalmazott célok elérése érdekében a városvezetés **rendszeres találkozókat** folytat a helyi gazdaság szereplőivel és a lakossággal. Az önkormányzat arra törekszik, hogy a lakossági igényeket maximálisan figyelembe vevő fejlesztéseket valósítson meg. Ezen túlmenően arról is gondoskodik, hogy az ITS megvalósítása kapcsán tájékoztassa az érintett partnereket, célcsoportokat a stratégia előrehaladásáról, ennek érdekében a monitoring tevékenységhez kötődő legfontosabb információk a város honlapján rendszeresen meg fognak jelenni. A stratégia kialakításában résztvevő szervezetek számára biztosított az éves monitoring jelentéshez való hozzáférés és előzetes véleményezési lehetőség is.

8.5 Monitoring rendszer

8.5.1 Az ITS intézkedéseikhez kapcsolódó output és eredményindikátorok meghatározása

A stratégia végrehajtásának és eredményeinek nyomon követését a tematikus és a városrészi célok, valamint a fejlesztések mellé rendelt indikátorrendszer biztosítja. Ennek alapját a város egészére és a városrészekre megfogalmazott célkitűzések elérésének mérésére meghatározott mutatók alkotják.

A hatékony monitoring rendszer jellemzője a stratégiához kapcsolódó beavatkozások és tartalmi összefüggések figyelése egységes elvek és integrált szemlélet mentén. Emellett szükséges az egyes beavatkozásokhoz kapcsolódó adattartalmak (pl. vállalt kötelezettségek) egzakt definiálása, időszakos összegyűjtése, rendszerezése és elemzése. Az indikátorok segítségével a stratégia egyes céljai számszerűsíthetőek és ezáltal mérhetőek lesznek.

A 2021-2027 közötti időszakban az eredményközpontúság elve miatt az indikátorok és azok célértékeinek szerepe továbbra is meghatározó marad, ezért az ITS indikátorai úgy kerültek kialakításra, hogy azok pontos és hozzáférhető adatokra támaszkodjanak, azaz az indikátorok változását az adatok egyértelmű változásához lehessen kötni. A beavatkozások fő pénzügyi forrását a TOP Plusz jelenti, így meg kell vizsgálni, hogy mely TOP Plusz indikátorokhoz járulhatnak hozzá leginkább a város tervezett fejlesztései:

Eredményindikátorok:

- Éves elsődleges energiafogyasztás (MWh/év)
- Összes előállított megújuló energia (MW)
- Az új vagy korszerűsített gyermekgondozási/oktatási létesítmények éves felhasználói (felhasználó/év)
- Az új vagy korszerűsített egészségügyi/szociális ellátó létesítmények éves felhasználói (felhasználó/év)
- A programokkal elért hátrányos helyzetű személyek száma (fő)
- Újonnan épített, átépített, felújított vagy korszerűsített közutak éves felhasználói (utaskilométer/év)
- A célzott kerékpáros infrastruktúra éves felhasználói (felhasználó/év)
- Támogatás révén létrehozott vagy betöltött szolgáltatói álláshelyek száma (db)
- Szolgáltatásban vagy támogatásban részesült személyek, akiknek javult a munkaerőpiaci helyzetük (fő)
- Külföldi és belföldi turisták költése (milliárd Ft)

Kimeneti mutatók:

- Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza (m)
- Jobb energiahatékonyságú középületek (négyzetméter)
- Megújuló energiát előállító új termelőkapacitás (MWh/év)
- Fejlesztett vagy újonnan létrehozott, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma (db)
- Fejlesztett vagy újonnan létrehozott, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma (db)
- Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok száma (db)
- Hátrányos helyzetűeket célzó programok száma (db)

- Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra (km)
- Forgalom-csillapítással érintett utak hossza (km)
- Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek (négyzetméter)
- Szolgáltatásban vagy támogatásban részesülő személyek (fő)
- Új, energiahatékony épületek építése (db)
- Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma (db)
- Fejlesztéssel érintett fürdők száma (db)

Az ITS céljaihoz kapcsolódó indikátorok meghatározása az EU által megjelölt közös indikátorok és a hazai operatív programokban használt indikátorok figyelembevételével történt. A célértékek a lehető legjobb jelenlegi tudás szerinti nagyságrendi becslést jelölnek. A város által felhasználható források nagyságrendi becslését a 4.6 fejezet tartalmazza. Azoknál az indikátoroknál, ahol jelenleg nem azonosítható bázis- és célérték, az ITS monitorozása (első éves felülvizsgálata) során pótlásra kerülnek, mivel a monitoring és értékelési rendszer, így a bázis- és célértékek végleges meghatározása akkor lehetséges, ha a stratégiában megfogalmazott projektek műszaki és tartalmi előkészítettsége eljut abba a fázisba, hogy a hozzájuk kapcsolódó eredmények, hatások és outputok azonosíthatóak és számszerűsíthetőek legyenek.

18. táblázat A városi szintű átfogó és tematikus célkitűzések indikátorai

Cél	Javasolt indikátorok	Mérték-egység	Bázisérték	Célérték (2030)	Indikátor forrása, mérés módja	Mérés gyakorisága
Átfogó célok						
Gazdaságösztönző városfejlesztés – Gazdasági környezet és a helyi gazdaság fejlesztése	Foglalkoztatás ráta (növekedés)	%	48,1 (2011)	50,0	KSH Népszámlálás	tízévente
	A város gazdasági teljesítőképessége – a városban működő vállalkozások által fizetett éves iparűzési adó mértéke (növekedés)	ezer Ft	220 384 (2021)	250 000	Polgármesteri Hivatal	évente
Klímaparát és környezettudatos városfejlesztés – Városi környezet fejlesztése	Elégedettség a települési környezet minőségével (növekedés)	pontérték	később kerül meghatározásra		Polgármesteri Hivatal	ötévente
Közösségvezérelt városfejlesztés – Társadalmi környezet és a helyi közösség fejlesztése	Lakónépesség száma (szinten tartás)	fő	12 081 (2011)	12 081	KSH	évente
	Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (csökkenés)	%	15,0	13,0	KSH Népszámlálás	tízévente
Középtávú tematikus célok						
T1: A helyi gazdaság élénkítése, az innováció ösztönzése	1000 főre jutó működő vállalkozások száma (növekedés)	db/1000 fő	78,36 (2020)	85,0	KSH	évente
	Regisztrált vállalkozások száma (szinten tartás)	db	2886 (2021)	2886	KSH	évente
T2: A közszolgáltatások minőségi fejlesztése, okos város fejlesztések	Fejlesztéssel érintett közszolgáltatások száma (növekedés)	db	0	5	Polgármesteri Hivatal	évente
	Online ügyintézés aránya a közszolgáltatásokban (növekedés)	%	később kerül meghatározásra		Polgármesteri Hivatal	évente
T3: A közlekedési infrastruktúra fenntartható fejlesztése	Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók részaránya (növekedés)	%	később kerül meghatározásra		KSH	tízévente

Cél	Javasolt indikátorok	Mérték-egység	Bázisérték	Célérték (2030)	Indikátor forrása, mérés módja	Mérés gyakorisága
T4: Az épített és természeti környezet megóvása, fenntartható fejlesztése	Felújítással, energetikai korszerűsítéssel érintett középületek száma (növekedés)	db	0	5	Polgármesteri Hivatal	évente
	Középületek primer energiafelhasználása (csökkenés)	PJ	később kerül meghatározásra		Polgármesteri Hivatal	ötévente
	Egy lakosra jutó zöldterület nagysága (növekedés)	m ² /fő	0,3	1,0	KSH	évente
T5: A rekreációs, a kulturális és a turisztikai szolgáltatások fejlesztése	Szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma (növekedés)	db	1072	1200	KSH	évente
	Tízezer lakosra jutó vendéglátóhelyek száma	db/10 000 fő	42	45	KSH	évente
T6: Az aktív közösségi élet és a társadalmi kohézió erősítése	Regisztrált civil szervezetek száma (szinten tartás)	db	50 (2021)	50	KSH	évente

Forrás: saját szerkesztés

19. táblázat A városrészi szintű célkitűzések indikátorai

Cél	Javasolt indikátorok	Mérték-egység	Bázisérték	Célérték (2023)	Indikátor forrása, mérés módja	Mérés gyakorisága
Területi/városrészi célok						
V1: Modern városközpont kialakítása a közösségi, közigazgatási, humáninfrastruktúra és gazdasági funkciók és szolgáltatások fejlesztésével és bővítésével	Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (csökkenés)	%	9,3	7,0	KSH Népszámlálás	tízévente
	Fejlesztett közösségi, közigazgatási vagy közszolgáltatási funkciót ellátó intézmények száma	db	0	5	Polgármesteri Hivatal	évente
V2: Az Északi városrészben a vonzó ipari-kereskedelmi feltételek kialakítása mellett minőségi lakóköznyezet megteremtése	Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (csökkenés)	%	12,7	10,0	KSH Népszámlálás	tízévente

Cél	Javasolt indikátorok	Mérték-egység	Bázisérték	Célérték (2023)	Indikátor forrása, mérés módja	Mérés gyakorisága
	Új befektetők száma (növekedés)	db	0	3	Polgármesteri Hivatal	évente
V3: A Nyugati lakóterület települési környezetének javítása a jobb életminőség biztosítása érdekében	Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (csökkenés)	%	16,2 (2011)	14,0	KSH Népszámlálás	tízévente
V4: A Déli lakóterület települési környezetének javítása a társadalmi esélyegyenlőség feltételeinek megteremtésével és a lakosság nagyobb mértékű integrálásával a jobb életminőség biztosítása érdekében.	Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (csökkenés)	%	19,3 (2011)	16,0	KSH Népszámlálás	tízévente

Forrás: saját szerkesztés

A stratégia megvalósítását szolgáló beavatkozások, fejlesztések tervezett output indikátorait a következő táblázat foglalja össze. A projektszintű output indikátorok bázis és célértékeit a kapcsolódó pályázati dokumentációk tartalmazzák.

20. táblázat Projektszintű indikátorok

Projekt megnevezése	Output indikátor	Mértékegység
Szociális infrastruktúra fejlesztése Újfehértón	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek alapterülete	m ²
Lépéselőny – szociális felzárkóztató program Újfehértón	Szociális felzárkóztató programmal elért hátrányos helyzetű személyek száma	fő
Komplex klímasemleges, digitális és vízelvezetési infrastrukturális településfejlesztés Újfehértón az „Élhető települések” felhívás keretében	Újonnan kiépített vagy felújított bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza	m
	A felújított/újonnan kialakított közhasználatra megnyitott közösségi és/vagy zöldterületek nagysága	m ²
	Fejlesztés keretében üzembe helyezett okos eszközök száma	db
Városi Sportpálya Fejlesztése Újfehértón	A felújított/újonnan kialakított közhasználatra megnyitott közösségi és/vagy zöldterületek nagysága	m ²
	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek alapterülete	m ²
Szabadtéri színpad a Városi Sportpályánál	A felújított/újonnan kialakított közhasználatra megnyitott közösségi és/vagy zöldterületek nagysága	m ²
Dr. Stéfán Katalin orvosi rendelő kialakítása	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek alapterülete	m ²
Gyalog- és kerékpárút felújítása, megvalósítása	Felújított vagy újonnan épített kerékpárforgalmi létesítmények hossza	km
Külterületi helyi közutak fejlesztése	Felújított, korszerűsített vagy újonnan épített közutak teljes hossza	km
Zajti Ferenc Helytörténeti Gyűjtemény külső pajta részének felújítása - Mindennapi élet a szikesen	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek alapterülete	m ²
Bölcsőde létesítése Újfehértón - Újfehértói Református Egyházközség	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek alapterülete	m ²
	Fejlesztéssel érintett vagy újonnan létrehozott férőhely száma	fő
Szabadidőközpont fejlesztés, fürdőkomplexum kialakítása	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek alapterülete	m ²
Ipari parkok, iparterületek fejlesztése	A fejlesztéssel érintett/újonnan létesített iparterületek és ipari parkok területe	ha
Közcélú energiaellátás megvalósítása megújuló energiaforrások felhasználásával	A fejlesztés keretében megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség nagysága	kWh/év
Nonprofit Közösségi Szolgáltató Ház bővítése	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek alapterülete	m ²
Óvodai intézményegység építése	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek alapterülete	m ²

Projekt megnevezése	Output indikátor	Mértékegység
Társasház építése	Fejlesztés keretében megépített társasházi lakások száma	db
Bel- és külterületi úthálózat felújítása, fejlesztése	Felújított, korszerűsített vagy újonnan épített közutak teljes hossza	km
Szennyvízhálózat kiépítése	Újonnan kiépített szennyvízcsatorna hálózat hossza	m
Református Általános Iskola és Vasvári Pál Tagintézmény épületének felújítása	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek alapterülete	m ²
Egyházi tulajdonú temetők rekultivációja és lakópark építés	A felújított/újonnan kialakított közhasználatra megnyitott közösségi és/vagy zöldterületek nagysága	m ²
Kerékpárutak építése, felújítása	Felújított vagy újonnan épített kerékpárforgalmi létesítmények hossza	km
Ivóvízkút létesítése Újfehértón	Fejlesztés keretében kitermelt ivóvíz mennyisége	m ³
Újfehértó belvíz- és csapadékvízvezető hálózatának fejlesztése a vízvezető csatornák tisztításával	Újonnan kiépített vagy felújított bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza	m
Időotthon építés	Fejlesztéssel érintett vagy újonnan létrehozott férőhely száma	fő
Újfehértói Görögkatolikus Egyházközség fejlesztései – Konyha felújítás-bővítés, Közösségi tér kialakítás, Iskola, óvoda felújítás, Templomfelújítás	Fejlesztett szolgáltatás által kiszolgált lakosság nagysága	fő
	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek alapterülete	m ²
Újfehértói Római Katolikus Egyházközség fejlesztései – Közösségi tér kialakítás, Templomfelújítás, Kolping kezelésében lévő gimnázium felújítása	Létrehozott vagy felújítással érintett épületek alapterülete	m ²

Forrás: saját szerkesztés

8.5.2 A monitoring rendszer működtetési mechanizmusának meghatározása

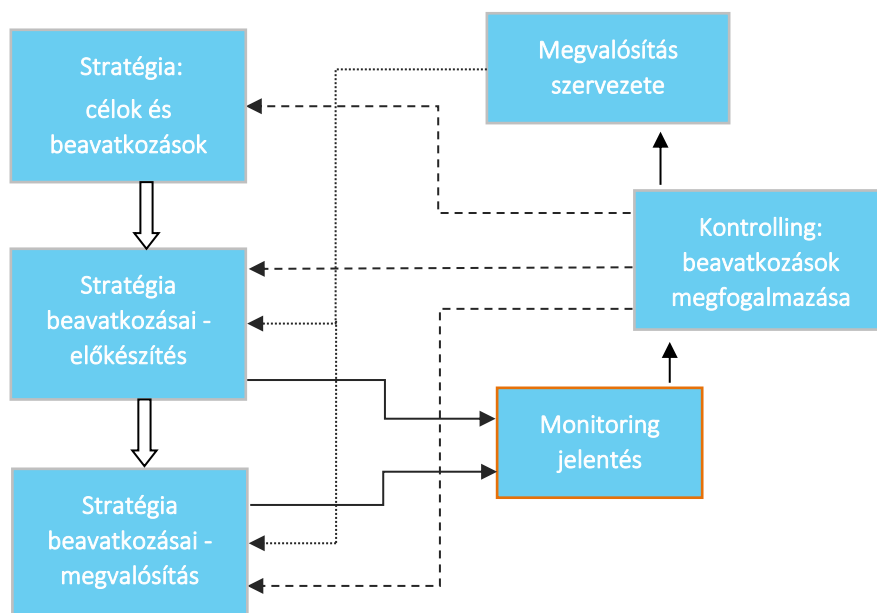
A monitoring az a programalkotást követő nyomon követési folyamat, amely a program végrehajtásának eredményességét kíséri figyelemmel és visszacsatol a végrehajtás folyamatába, illetve indokolt esetben a program felülvizsgálatát eredményezheti. A monitoring célja, hogy elősegítse a stratégia hatékony megvalósítását, és biztosítsa, hogy változó külső és belső körülmények mellett is megfelelő erőforrások álljanak rendelkezésre a stratégia megvalósításához. A monitoring elválaszthatatlan a kontrolling fogalmától, amely a monitoring eredményeit felhasználva, szükség szerint és tervezett módon a stratégia megvalósítási folyamataiba, vagy magába a stratégiába avatkozik be.

Fontos, tehát a stratégiában kijelölni a program monitoring

- felelősét,
- kivitelezőjét,
- gyakoriságát,
- formai elvárásait,
- a visszacsatolás módját.

A monitoring jelentések rendkívül fontos adalékok a program ütemezett (7 éves) felülvizsgálatának megalapozásához, illetve indokolt esetben rendkívüli módosításokat is eredményezhet egy-egy éves jelentés tartalma a programban. A monitoring jelentések az évente készülő akciótervek fontos háttérdokumentuma is, az ott megfogalmazott javaslatokat az akciótervekben is figyelembe kell venni. A monitoring folyamatát az alábbi ábra összegzi:

15. ábra A monitoring folyamatának összefoglalása

Forrás: Újfehértó ITS, 2016

A monitoring folyamat szervezete:

- Képviselőtestület: a képviselőtestület a monitoring folyamatokkal kapcsolatos javaslatokat fogalmaz meg, és meghozza a folyamatokkal, illetve a konkrét beavatkozásokkal kapcsolatos döntéseket.
- Szakmai bizottságok: javaslatot tesznek a képviselőtestület felé a stratégia megvalósítását érintő folyamatokra és konkrét beavatkozásokra.

- Monitoring bizottság: éves rendszerességgel felülvizsgálja a stratégia megvalósításának folyamatát és javaslatokkal él az érintett bizottságok, illetve képviselőtestület felé; megtárgyalja és elfogadja az éves rendszerességgel készülő monitoring jelentést, valamint javaslatokat fogalmaz meg annak kapcsán. A monitoring bizottság tagjai:
  - polgármester,
  - a testületi bizottsági elnökök,
  - stratégia megvalósításáért felelős operatív szervezet,
  - civil szervezetek képviselője.
- Stratégia megvalósításáért felelős operatív szervezet – monitoring felelős: a végrehajtó szervezeten belül a monitoringért felelős munkatársat kell kijelölni. A munkatárs feladata, hogy – az egyes beavatkozások megvalósítóival történő rendszeres kapcsolattartás alapján – éves rendszerességgel elkészítse a megvalósítás folyamatáról szóló jelentést, azt az operatív szervezet vezetőjével egyeztesse, aki a jelentést a Monitoring Bizottság vezetője felé továbbítja. Az operatív szervezet feladata az előrehaladás méréséhez szükséges adatok rendszeres gyűjtése, az ehhez kapcsolódó koordinációs feladatkört a monitoring felelős látja el. Az operatív menedzsment gondoskodik arról, hogy a monitoring tevékenység során keletkezett aktuális információkhoz a partnerek hozzáférjenek. Ennek érdekében az előrehaladáshoz kötődő legfontosabb információk a város honlapján rendszeresen frissülő elemként meg fognak jelenni.
- Stratégiai partnerek bevonása: a stratégia kialakításában résztvevő – a partnerségi szabályzatban azonosított – szervezetek számára biztosított az éves monitoring jelentéshez való hozzáférés és előzetes véleményezési lehetőség.

A monitoring tevékenység során keletkező adatokat Újfehértó Város Önkormányzata rendszeresen megjelenteti a város honlapjának azon a részén, ahol a településfejlesztéssel kapcsolatos információk találhatóak. Emellett a monitoring adatokat célzottan megküldi az ITS kialakításában aktívan közreműködő partnerek részére és számukra éves lehetőséggel konzultációt biztosít az ITS előrehaladása tárgyában.

A monitoring folyamatával kapcsolatos dokumentumok:

- Éves monitoring jelentés: az éves jelentés elkészítéséért az operatív végrehajtó testület felel. Az éves jelentést a Monitoring Bizottság javaslatai alapján az érintett testületi bizottságok, valamint a képviselőtestület minden évben megtárgyalja, elfogadja, illetve meghozza a szükséges intézkedésekkel kapcsolatos döntéseket. Az éves jelentés tartalma:
  - a stratégiában azonosított számszerűsített indikátorok (a gyűjtendő adatok forrását a 8.5.1 fejezet táblázatai tartalmazzák),
  - a megvalósítással kapcsolatos tevékenységek, azok előrehaladása és értékelése,
  - a megvalósítás folyamatainak javítása érdekében foganatosított intézkedések leírása és értékelése,
  - a megvalósításra fordított pénzügyi források,
  - a szervezettel, célokkal és beavatkozásokkal kapcsolatos javaslatok, amelyek tartalmazzák a felelősök és határidők meghatározását is,
  - a következő periódusra tervezett tevékenységek és a szükséges szervezeti erőforrások és pénzügyi források meghatározása.
- Adatbázis: az előre elkészített és folyamatosan frissítendő adatbázis biztosítja az ITS keretében tervezett beavatkozások előrehaladásának, valamint a stratégiai és projektszintű indikátorok teljesítésének objektív és naprakész nyomonkövethetőségét, valamint az esetlegesen felmerülő problémák megfelelő kezelését. Az adatbázis az éves jelentések mellékletét képezi.